

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav translatologie

Diplomová práce

Bc. Eliška Běloušková

Dějiny Jednoty tlumočnicků a překladatelů
History of the Union of Interpreters and Translators

Praha 2019

Vedoucí práce: PhDr. et Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D.

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. et Bc. Tomášovi Svobodovi, Ph.D. za vedení práce, připomínky, cenné rady a jeho čas. Dále bych ráda poděkovala všem respondentům, kteří mi poskytnuli rozhovor a byli připraveni zodpovědět veškeré další dotazy – jmenovitě Amalaine Diabové, Aleně Šourkové, Petrovi Kautskému a Andrejovi Rádymu. A v neposlední řadě bych ráda poděkovala všem bližním, kteří mi byli podporou a pomohli mi s technickou stránkou věci.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 28. července 2019

Eliška Běloušková

Klíčová slova (česky)

Jednota tlumočnicků a překladatelů, JTP, orální historie, organizovaná činnost, sdružování překladatelů a tlumočnicků

Klíčová slova (anglicky):

Union of Interpreters and Translators, UIT, oral history, organized activities, associations of translators and interpreters

Abstrakt (česky)

Cílem této práce bylo zdokumentovat vývoj Jednoty tlumočnicků a překladatelů od založení až do současné doby. Práce se zabývá situací před rokem 1989, sdružováním překladatelů a tlumočnicků v dobách minulého režimu a popisuje okolnosti založení Jednoty tlumočnicků a překladatelů a její následnou historii. Blíže se věnuje konkrétním činnostem organizace, jako jsou soutěže pořádané JTP, výlety, vzdělávací a publikační činnost. Podobný systematický přehled zatím není v domácí literatuře k dispozici.

K výzkumu byla zvolena metoda orální historie, která byla realizovaná pomocí rozhovorů se čtyřmi zakladateli organizace. Vzniklá data byla poté ověřována a dána do souvislosti se záznamy v časopisech ToP: tlumočení-překlad, Dopisy členům a s dokumenty ze schůzí organizace.

Abstract (in English):

This thesis aims to document the development of the Union of Interpreters and Translators from its foundation until today. The thesis deals with the situation before 1989 and associations of translators and interpreters during the Communist era and it also describes the circumstances of the establishment of the Union of Interpreters and Translators and its subsequent history. It deals with the specific activities of the organization such as competitions, trips and educational and publishing activities. Such a systematic review has not been published in Czech so far.

The chosen research method is oral history, which was implemented through interviews with the four founders of the organization. The acquired data was then verified and put into the context of the records in the magazines ToP: Interpreting-translation, letters addressed to the members of the Union and documents from the meetings of the organization

Obsah

Úvod.....	9
1 Teoretická část	11
1.1 Orální historie.....	11
1.2 Organizované sdružování překladatelů v ČSSR, ČSFR, ČR a SR	14
2 Empirická část.....	23
2.1 Charakteristika a struktura organizace	23
2.2 Činnosti JTP	32
2.2.1 Vzdělávací akce	32
2.2.2 Výlety.....	35
2.2.3 Ceny udělované JTP	37
2.2.4 Publikační činnost.....	45
2.3 Dějiny Jednoty tlumočnicků a překladatelů.....	48
2.3.1 Události předcházející založení organizace	48
2.3.2 Počátky JTP – rok 1990	50
2.3.3 Rok 1991.....	54
2.3.4 Rok 1992.....	59
2.3.5 Rok 1993.....	62
2.3.6 Rok 1994.....	65
2.3.7 Rok 1995.....	67
2.3.8 Rok 1996.....	69
2.3.9 Rok 1997.....	71
2.3.10 Rok 1998.....	74
2.3.11 Rok 1999.....	76
2.3.12 Rok 2000.....	78
2.3.13 Rok 2001	80
2.3.14 Rok 2002.....	82
2.3.15 Rok 2003.....	85

2.3.16 Rok 2004.....	88
2.3.17 Rok 2005.....	91
2.3.18 Rok 2006.....	93
2.3.19 Rok 2007.....	96
2.3.20 Rok 2008.....	98
2.3.21 Rok 2009.....	100
2.3.22 Rok 2010.....	102
2.3.23 Rok 2011.....	104
2.3.24 Rok 2012.....	106
2.3.25 Rok 2013.....	109
2.3.26 Rok 2014.....	111
2.3.27 Rok 2015.....	113
2.3.28 Rok 2016.....	116
2.3.29 Rok 2017.....	120
2.3.30 Rok 2018.....	122
2.3.31 Rok 2019.....	125
Závěr.....	126
Seznam použité literatury:.....	128
Seznam obrázků.....	136
Seznam zkratk:.....	138
Příloha 1: Seznam čestných členů Jednoty tlumočnicků a překladatelů.....	I
Příloha 2: První znění stanov JTP z roku 1990.....	VI
Příloha 3: Změny stanov v roce 1992.....	VIII
Příloha 4: Změny stanov v roce 1996.....	XI
Příloha 5: Dohoda o vytvoření České rady pro překlad a tlumočení (ČERAPT).....	XII
Příloha 6: Změny stanov v roce 2002.....	XVII
Příloha 7: Změny stanov v roce 2003.....	XX
Příloha 8: Změny stanov v roce 2009.....	XXI

Příloha 9: Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	XXIII
---	-------

Úvod

Podnětem pro napsání této diplomové práce bylo 30. výročí od založení Jednoty tlumočnicků a překladatelů, které organizace oslaví v roce 2020. Jednota tlumočnicků a překladatelů (JTP) vznikla v roce 1990 jako nezávislá a dobrovolná profesní organizace. Za dobu své existence se prosadila jako významný reprezentant profesionálů v oblasti tlumočení a překladu. Cílem organizace je dosáhnout odpovídajícího společenského uznání a ohodnocení tlumočnické a překladatelské profese a současně zvyšovat odbornou úroveň členů.

V souvislosti se zmíněným výročím se autorka práce snažila zdokumentovat dějiny organizace. K tomuto účelu využila především ústní rozhovory se zakládajícími a významnými členy organizace. Vzniklá data byla poté ověřována a dána do souvislosti se záznamy v časopisech ToP: tlumočení-překlad, Dopisy členům a s dokumenty ze schůzí organizace.

Dějiny Jednoty tlumočnicků a překladatelů se doposud soustavně nikdo nezabýval, nebyl proveden žádný systematický výzkum, nevznikly žádné práce. Ve výše uvedených časopisech se sice nárazově objevily články, které shrnovaly práci organizace, ale vždy se jednalo o informativní články krátkého rozsahu, které nebyly zasazeny do časového celku. Tyto články byly povětšinou sepsány ku příležitosti uběhlých výročí, které autorka využila jako jeden z pramenů k sestavení chronologických dějin.

Tato práce je členěna do dvou základních částí – teoretické a empirické, které se pak dále dělí na další kapitoly. V empirické části je nejprve popsána metoda orální historie, pomocí které autorka získala velkou část informací. Zbylé informace sesbírala ze zápisů ze zasedání orgánů JTP, časopisů ToP a Dopis členům. Obě dvě periodika sice zmiňovala důležité události v historii organizace, bohužel však v nedostatečném rozsahu, proto bylo nutné informace doplnit rozhovory. V druhé kapitole empirické části se autorka věnuje situaci před rokem 1989, popisuje možnosti tlumočnicků a překladatelů se sdružovat.

V praktické části se autorka detailně věnovala dějinám Jednoty tlumočnicků a překladatelů a jejím aktivitám. Zprvu je organizace charakterizována, poté je popsána její struktura. Další kapitola se věnuje činnostem Jednoty v oblasti vzdělávání, zmíněny jsou především akce Mladý Jeroným a Jeronýmovy dny.

V následující kapitole se autorka podrobně věnuje třem cenám udělovaným Jednotou tlumočnicků a překladatelů – ceně Slovník roku, Ceně Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla a Ceně za nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci.

Po této kapitole následuje kapitola věnující se publikační činnosti Jednoty. Zde jsou zmíněny publikace, které Jednota vydala vlastním nákladem. V některých případech se jedná o kolektivní autorské dílo, v některých o překlad či adaptaci.

Po těchto kapitolách následuje hlavní část této práce – samotné dějiny organizace. Popsány jsou celé roky 1990–2018, rok 2019 je popsán pouze přibližně do června, jelikož byla poté tato diplomová práce odevzdána. Znamená to tedy, že práce nedokumentuje celých 30 let od založení organizace. Následná historie by mohla v budoucnu být podnětem pro navazující akademickou práci. Dějiny organizace jsou z důvodu velkého množství informací a přehlednosti členěny po jednotlivých rocích.

Diplomová práce je kvůli lepší vizualizaci proběhlých událostí proložena fotodokumentací a grafickým znázorněním vývoje počtu členů, vývoje cen uváděných v doporučených tarifech za jednu normostranu a za jeden den konsektivního tlumočení. V příloze je pak možné nalézt plné znění některých textů, o kterých se autorka ve své práci zmiňuje, a ze kterých čerpala.

1 Teoretická část

1.1 Orální historie

Základem empirické části této diplomové práce jsou rozhovory s pamětníky organizace JTP, kteří podávají svědectví o proběhlých událostech a milnících vývoje organizace. Tímto způsobem je možné dokreslit historickou linii. Rozhovory jsou prováděny osobně ústní formou a jsou nahrávány. Jednotlivé rozhovory byly zaznamenány na zvukový nosič, přepsány, zredigovány autorem i osobou, se kterou rozhovor probíhal, analyzovány dle zkušeností autorky a poté interpretovány. Tato metoda se nazývá orální historie.

Jedná se o metodu kvalitativní. Není sice prováděno velké množství rozhovorů, ale zato jsou provedeny důkladně a do detailů.

Metoda orální historie je vhodná především v těch oblastech, kde chybějí písemné prameny nebo kde neobjasňují určitou historickou problematiku v plné šíři, protože se v těchto případech jedná většinou o jediný zdroj poznatků.¹ Optimální však je nespolehat pouze na rozhovory s pamětníky, ale snažit se vyřčená fakta ověřit pomocí písemných materiálů. Autorka této diplomové práce tedy kombinuje metodu orální historie a výzkum vedený v knihovně JTP, kde měla možnost nahlédnout do záznamů ze schůzek výkonných orgánů JTP a do časopisů ToP. Cílem orální historie je uskutečnění rozhovoru, který rozšiřuje naše poznání o určité historické události či období, aktivitě a postojích toho, kdo rozhovor poskytuje. Zahraniční zdroje dále ještě rozlišují mezi různými druhy rozhovoru, ať už se jedná v překladu o životopisné vyprávění, narativní dotazování či biografický výzkum.² Pro účely této práce však zcela postačí nadřazené pojmenování rozhovor či interview.

Rozhovoru se zpravidla účastní dvě osoby, případně dvě strany. Na jedné straně stojí tazatel, který v rámci určitého projektu vede rozhovory s vybranými jedinci. Neměl by pouze klást otázky, ale zapojuje se do rozhovoru i pomocí dalších slovních či nonverbálních projevů (přítakání, povzbuzení, zopakování poslední věty, doplnění data, jména apod.).³

¹ VANĚK, Miloslav, a kol. Orální historie. Metodické a „technické“ postupy. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, s. 16. ISBN 80-244-0718-3. Následující odstavec tamtéž.

² BRECKNER, Roswitha. Von den Zeitzeugen zu den Biographen: Methoden der Erhebung und Auswertung Lebensgeschichtlicher Interviews. In: Alltagskultur, Subjektivität und Geschichte. Zur Theorie und Praxis von Alltagsgeschichte. Münster: Westfälisches Dampfboot, 1994, s. 199-222. ISBN 978-3924550950.

³ VANĚK a kol., 2003, s. 18.

Na druhé straně poté stojí narátor. To je osoba, která nejen odpovídá na otázky tazatele, ale je při rozhovoru vedena k samostatnému vyprávění. Obsahem svého projevu popisuje prožité události, zároveň je ale komentuje ze svého osobního stanoviska.⁴

Při průběhu rozhovoru se mezi oběma stranami vytváří specifický vztah. Tazatel by si měl pomocí výše zmíněných prostředků vybudovat v narátorovi důvěru. K tématu důvěry se vyjadřuje mnoho teoretiků z oblasti orální historie a nikdo ji nezpochybňuje. Někteří autoři přikládají i jakýsi „návod“, jak důvěru navodit. Mezi ně patří mimo jiné následující: tazatel by měl rozhovor začít otázkami nekontroverzní povahy, měl by dát najevo svůj zájem o téma, a to i řečí těla, ad.⁵ Úkolem tazatele je zároveň přesvědčit narátora o tom, že za své výroky nebude nijak souzen a hodnocen. Tímto způsobem lze dosáhnout větší otevřenosti, spontánnosti a osobního sdělení.

Rozhovor probíhá za konkrétním a jasným účelem, obvykle se jedná o vypracování paměti nebo kroniky, která bude poté zpřístupněna třetí straně. Je třeba si tedy uvědomit, že vše, co během rozhovoru zazní, je zpravidla adresováno i potenciálnímu posluchači či čtenáři. Tuto vazbu pojmenoval Grele⁶ termínem „trojjediné vazby“ mezi tazatelem, narátorem a „společností“. Obdobně tento trojúhelník charakterizoval Niethammer, který zdůrazňuje vazbu na třetí osobu (*jederman*), tedy případného čtenáře rozhovoru.⁷

Vztah narátora a tazatele je určitým způsobem asymetrický.⁸ Tazatel musí k rozhovoru přistupovat s předešlou přípravou a teoretickými znalostmi. Oproti tomu narátor je vybrán pouze podle kritérií, která se tazateli hodí do rozhovoru. Jedná se často o příslušnost k určité skupině. V případě této práce mezi tato kritéria patřilo např. členství v JTP již od založení v roce 1990 nebo delší dobu nebo zvláštní funkce v organizaci.

Asymetrie vztahu obou stran se projeví již před zahájením rozhovoru. Tazatel o rozhovor žádá, vybraný narátor mohl žádosti vyhovět nebo ji odmítnout. Tazatel pak při samotném rozhovoru

⁴ VANĚK, 2003, s. 39.

⁵ RITCHIE, Donald A. Doing oral history: a practical guide. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2003, s. 5. ISBN 978-0195154344.

⁶ GRELE, Roland J. Movement without Aim: Methodological and Theoretical Problems in Oral History. In: Envelopess od Sound: Six Practitioners Discuss the Methos Theory nad Practice of Oral History and Oral Testimony. Chicago: Precedent Publishing, 1975, s. 204–207.

⁷ NIETHAMMER, Lutz. Fragen-Antworten-Fragen. Methodische Erfahrungen und Erwägungen zur Oral History. In: Wir kriegen jetzt andere Zeiten: Auf der Suche nach Erfahrungen des Volkes in nachfaschistischen Ländern. Bonn: 1985, s. 392-445.

⁸ VANĚK a kol., 2003, s. 39.

disponuje větším množstvím informací, které by měly být utříděné. Narátor k těmto faktům přidává svůj osobní pohled, zážitky, vzpomínky.⁹

Pro úspěšný průběh rozhovoru a následnou práci tazatele při zpracovávání dat získaných z rozhovorů je nutné, aby byl narátor před zahájením rozhovoru seznámen s účely práce. V opačném případě by totiž mohl tazatel získat velké množství dat, které nepotřebuje, protože by narátor odbočil od tématu.

Výše zmíněná asymetrie se projevuje také tím, že tazatel by měl ke své roli přistupovat s určitou odbornou přípravou, zatímco narátor tazateli pomůže nejvíce tím, když bude vyprávět spontánně a uvolněně.

Jedním z problémů při využívání metody orální historie je narátorova paměť. Tazatel by si měl uvědomovat, že paměť je mimo jiné ovlivněna i emočními prožitky narátora v dané době. Vliv na vybavení si vzpomínek může mít i momentální rozpoložení či zdravotní stav.

Z hlediska faktoru paměti lze opět poukázat na asymetrii vztahu mezi tazatelem a narátorem. Tazatel při rozhovoru využívá pouze krátkodobou, pracovní paměť, aby pohotově reagoval na podněty ze strany narátora a aby kladl otázky. Narátor však využívá především paměť dlouhodobou. Při vyprávění se mnohdy vrací o několik let či desetiletí zpět v čase, třídí si vzpomínky. Přitom však i aktivuje paměť krátkodobou, aby se při vyprávění neopakoval.¹⁰

Od narátora nelze očekávat stoprocentní spolehlivost z hlediska faktického popisu událostí. Můžeme se však spolehnout na to, že narátor líčí události tak, jak je on sám vnímal.¹¹ Lidská paměť se totiž skládá z aktivních konstrukcí a rekonstrukcí toho, co jsme zažili, nikoli ze záznamů událostí. Zážitky během svého života neustále přehodnocujeme a dáváme jim nový význam na základě pozdějších zkušeností.¹²

Pokud tedy používáme metodu orální historie, je nutné si zjištěná data ověřit i v jiných, ideálně tištěných, zdrojích. Otázkou je vhodné si připravit dopředu a snažit se rozhovor strukturovat, aby byl získaný materiál přínosný a nebylo potřeba ho příliš filtrovat.

⁹ VANĚK a kol., 2003, s. 40. Následující odstavec tamtéž.

¹⁰ NEUENSCHWANDER, A. John. Remembrance of Things Past: Oral Historians and Long Term Memory. In: *The Oral History Review*. Oxford: 1978, s. 45–53.

¹¹ VANĚK a kol., 2003, s. 41.

¹² HUSÁK, Petr. *Orální historie a život v komunistickém vězení a nápravně pracovních táborech v padesátých*. Brno, 2009. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D., s. 12.

1.2 Organizované sdružování překladatelů v ČSSR, ČSFR, ČR a SR

Organ se překladatelé a tlumočníci začali sdružovat vcelku v nedávné době. Překladatelé se sice vždy přirozeně setkávali v centrech vzdělání, jimiž byly univerzity či církevní instituce, ale nešlo nikdy o cílené sdružování za cílem prosadit společný zájem či být v silnějším postavení vůči zákazníkům.

Pod záštitou některých panovníků vznikaly překladatelské dílny, které se však při výběru textů řídily kulturními potřebami země. Proto v tomto období téměř zanikla osobnost překladatele. V českých zemích vznikaly překladatelské dílny u dvora Karla IV., nebyly však tak velké a známé jako ty zahraniční, např. u dvora anglosaského krále Alfonse X. nebo kyjevského knížete Jaroslava Moudrého.¹³

Teprve až několik let před první světovou válkou začali překladatelé pociťovat nespokojenost s dosavadním přístupem k překladu a s úrovní některých překladů, což později vedlo k jejich sdružování. Jejich odpor byl namířen proti nečeskému a topornému jazyku překládané literatury.¹⁴

S reformním nápadem přišel v roce 1911 J. V. Sterzinger, který v *Národních listech* zveřejnil článek s názvem *Za očistu české literatury překladové*, čímž zahájil kampaň proti tomuto nešvaru. Pokračoval v tom i v roce 1912 sérií dalších článků. Sterzinger upozorňoval na špatný jazyk překladů a zároveň na nesoudnost čtenářů a nakladatelů. Přišel proto s řešením situace, které by mohlo zlepšit kvalitu překladové tvorby: založení sdružení překladatelů i čtenářů.¹⁵

Jeho nápad byl překladatelskou veřejností přijat s nadšením, a proto se již v červnu 1911 konala přípravná schůze, na níž byly schváleny osnovy první překladatelské organizace v Československé republice. Tato organizace nesla název **Sdružení překladatelské** a byla založena primárně pro literární překladatele. Její cíle a činnost však lze chápat jako velmi aktuální a lze je aplikovat i na oblast neliterárního překladu.¹⁶

V osnovách tehdejší organizace je možné sledovat podobnost s osnovami či pravidly dnešní Jednoty tlumočnicků a překladatelů. Sdružení překladatelské si mimo jiné stanovilo za cíl hájit zájmy dobrých překladatelů a potlačovat nedokonalé překlady. Jedním z prostředků, jak tomu

¹³ BELISOVÁ, Šárka, HRALA, Milan, ed. Kapitoly z dějin českého překladu. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0386-1.

¹⁴ LEVÝ, Jiří, HONZÍK, Jiří, ed. České teorie překladu: vývoj překladatelských teorií a metod v české literatuře. Vyd. 2. Praha: Ivo Železný, 1996. ISBN 80-237-2952-7, s. 209.

¹⁵ LEVÝ, 1996, s. 209.

¹⁶ LEVÝ, 1996, s. 210. Následující odstavec tamtéž.

zabránit, měl být kontakt překladatele s rodilým mluvčím dané jazykové oblasti, který měla organizace zprostředkovávat. Překladatel měl možnost doptat se na místa v originále, která mu působila problémy s porozuměním.

Komise, výkonný orgán organizace, byla ve styku s nakladateli a redaktory a doporučovala jim způsobilé překladatele, pokud projevíli zájem. Dále mělo být Sdružení překladatelské v kontaktu s redakcemi novin a časopisů a mělo jim dodávat do zvláštní rubriky posudky překladů.

Zajímavým bodem, který by v dnešní době rozhodně nebylo snadné prosadit, bylo, že každý překladatel musel před otištěním svého překladu tomuto sdružení předložit rukopis překladu. Překlad byl posouzen a poté bylo rozhodnuto, zda je možné ho otisknout bez závady, po vykonání vyznačených oprav nebo ho vůbec nelze vytisknout. Sdružení se staralo například o to, aby tatáž kniha nebyla najednou překládána více překladateli nebo o výchovu budoucích překladatelů a kritiků překladu.

Ke konci roku 1911 vyšla v tisku další zpráva, která vyzývala autory a překladatele k čistotě jazyka a k péči o jazyk. Tuto výzvu podepsali rektori pražské univerzity, pražské i brněnské techniky a mnozí spisovatelé.

O dva roky později, v roce 1913, vyšel dokonce i *Věstník Sdružení překladatelského*, v němž byly inzerovány překladatelské kurzy. Jednalo se o kurzy českého i cizího jazyka a o kurzy literárních a užitkových překladů, mezi které dnes řadíme především texty odborné a obecné. Úvodník k tomuto číslu napsal Josef Zubatý.

Mezi funkcionáře Sdružení překladatelského patřili překladatelé, filologové i literáti, mezi něž patřila zvučná jména jako např.: Alois Jirásek, Jakub Arbes, Adolf Heyduk, K. V. Rais, Alfons Breska, Hanuš Jelínek nebo již výše zmíněný J.V. Sternzinger. Zástupce okruhu *Moderní revue* zde však nenajdeme, protože hnutí bylo zaměřeno proti jejich jazykovému kosmopolitismu. Sdružení překladatelské včetně časopisu, který vydávalo, však brzy zaniklo, a kritiky překladů pak vycházely v časopise *Naše řeč*. Ten vychází od roku 1916 dodnes, nyní ho vydává Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i.¹⁷

Dalších zhruba dvacet let trvalo, než došlo k založení další překladatelské organizace. V r. 1936 byl založen **Kruh překladatelů**, který se opět snažil vzbudit zájem o otázky z oblasti překladatelství. Tato organizace se v první řadě snažila přinést nový náhled na jazykovou

¹⁷ Naše řeč: Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v.v.i. [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz>.

a věcnou kritiku překladů. Tato organizace vydávala občasník s názvem *Dialog*, který zprvu řídil Aloys Skoumal s redakční radou, později řízení převzala redakční rada v čele s výkonným redaktorem Zdeňkem Eisem. V dalších letech se na redakci podílel mimo jiné Jiří Levý, Jiří Konůpek nebo Jiří F. Franěk.¹⁸

V redakčním úvodníku prvního čísla stojí, že byl občasník založen za účelem spojení jednotlivých kroužků v Kruhu překladatelů a výměny názorů mezi teoretiky překladu a mezi samotnými překladateli. Díky tomu mohla vzniknout otevřená diskuze mezi překladateli a nakladateli. Tento sborník se zabýval tématem stylistiky nebo překladatelstvím na obecné úrovni, recenzoval vydané odborné publikace, zveřejňoval nekrology, glosy, relevantní zprávy, bibliografické přehledy z oboru lingvistiky, teorie překladu a literární vědy. Dalšími diskutovanými tématy byly překlady ze slovenštiny do češtiny a česko-slovenský kontext, překlady z orientálních jazyků, překlady ze starověkých literatur nebo problémovost překladů z ruštiny.¹⁹

Druhá světová válka přinesla mnoho existenčních problémů, proto se postupně dostalo překládání a tlumočení do pozadí. Po skončení války však nakladatelství obnovila svou činnost, vznikly nové nakladatelské firmy a překladová literatura přinesla mnohé novinky z cizích literatur.²⁰

Tento rozkvět se týkal i překladatelů a tlumočnicků, kteří se v této době opět začali organizovaně sdružovat. Z velké části jednalo o židovské občany přeživší druhou světovou válku, kteří ovládali německý i český jazyk. Podle Lance neměla česká překladová literatura nikdy takový ohlas a postavení jako po roce 1945, a proto hodnotí tuto etapu jako velmi plodnou a úspěšnou. Jeho článek vyšel ve sborníku z překladatelské konference v Bratislavě *Překlad včera a dnes (Preklad včera a dnes)*, která se konala v roce 1986. Při čtení jeho příspěvku je nutné si uvědomit, že neměl tehdy srovnání se současnou situací.²¹ Podle něj se na úspěchu překladatelů této doby podílelo zvyšování úrovně vzdělávání překladatelů, rozvoj teorie a kritiky překladu, vydávání překladové literatury, rozvoj talentu samotných překladatelů a jejich sdružování.

¹⁸ LEVÝ, 1996, s. 210.

¹⁹ DOKOUPIL, Blahoslav. DIALOG (1). Slovník české literatury po roce 1945[online]. 2002 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=87>

²⁰ BELISOVÁ, HRALA, 1992, s. 71.

²¹ LANC, Otakar. Čtyřicet let českého překladu (1945–1985). In: *Překlad včera a dnes*. Zborník príspevkov z konferencie „40 rokov prekladu v socialistickej spoločnosti“. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1986, s. 45.

V této době bylo běžné, že byli překladatelé obecných či odborných textů zaměstnáni v překladatelských odděleních průmyslových či komerčních podniků nebo působili na volné noze například i pro mezinárodní organizace.²²

Po roce 1945 výrazně stoukala potřeba překladatelů a úměrně tomu rostl i zájem o tuto profesi. Ve dnech 4.-6. března 1949 se konala ustavující schůze **Svazu československých spisovatelů** (SČSS), který vznikl spojením Syndikátu českých spisovatelů se Spolkem slovenských spisovatelů. Tato organizace vedla samostatnou sekci pro překladatele.²³

V občasníku *Dialog* dostali příležitostně také prostor k vyjádření významní překladatelé. Jako příklad za všechny lze uvést Františka Lexu, Ferdinanda Stiebitze nebo Jiřího Levého, který se v r.1960 vyjádřil k technickým otázkám překladu, a o dva roky později ke stavu myšlení o otázkách překladu, a závěrem Josefa Škvoreckého, který v lednu 1960 zveřejnil příspěvek s názvem *O dvou zásadách kritiky překladu*. Toto periodikum čtenáře informovalo i o proběhlých přednáškách a diskusích z domácích a zahraničních jednání překladatelů, z překladatelských konferencí a kongresů, přinášelo recenze odborných publikací, nekrology či glosy. Vytvářelo prostor pro výměnu názorů mezi jednotlivými kroužky v Kruhu překladatelů a mezi teoretiky překladu, překladateli a nakladateli.²⁴

V roce 1961 se Kruh překladatelů přidružil ke Svazu československých spisovatelů a stal se členem překladatelské sekce. Občasník *Dialog* vycházel nadále až do roku 1969.

Mezi lety 1968–1970 existoval **Kruh nezávislých spisovatelů**, označovaný také jako Klub nezávislých spisovatelů, který čítal členy z řad spisovatelů a překladatelů. Ustanoven byl 29. března 1968 na první plenární schůzi české části Svazu československých spisovatelů jako volné sdružení členů a kandidátů SČSS. Jeho posláním bylo prosazovat zájmy a práva nezávislých spisovatelů a překladatelů, kteří nebyli členové KSČ. Prohlášení Kruhu nezávislých spisovatelů podepsalo 58 spisovatelů a překladatelů, do funkce předsedy byl zvolen Václav Havel. I po srpnu 1968 vystupovala česká část Svazu československých spisovatelů jednotně a snažila se prosazovat demokratické principy, což se zástupcům komunistického režimu znelíbilo, a proto byla v roce 1970 činnost spolku ukončena.²⁵

²² LEVÝ, 1996, s. 210.

²³ BLÁHOVÁ, Kateřina. SVAZ ČESKOSLOVENSKÝCH SPISOVATELŮ (1): Profesní a odborová organizace sdružující spisovatele, literární vědce, kritiky a v samostatné sekci též překladatele. Slovník české literatury po roce 1945[online]. 2011 [cit. 2019-07-13].

²⁴ DOKOUPIL, 2002. Následující odstavec tamtéž.

²⁵ Překlad v Československu. Praha: MON Videopress, 1982, s. 35.

Dále se překladatelé a tlumočníci sdružovali v organizaci **Videopress**, která byla řízena Generálním sekretariátem Mezinárodní organizace novinářů (MON) a v rámci Pražské informační služby (PIS). Konferenční servis první zmíněné organizace byl založen roku 1969 a představoval nejstarší sekci působící v rámci Videopress MON. V této době totiž MON organizoval mezinárodní akce, a proto byla založená sekce, které umožňovala komunikaci účastníků na všech úrovních. Tlumočení poskytovali jak interní zaměstnanci, tak externí spolupracovníci. Jejich počet se v roce 1984 pohyboval okolo jednoho tisíce.²⁶ Konferenční servis zprostředkovával konsektivní i simultánní tlumočení i samotnou výuku jazyků v československých podnicích. Překladatelské oddělení ročně zpracovalo přes 100 000 stran odborných textů z oblasti vědy, politiky, techniky i publicistiky ve 22 jazycích.²⁷

Další službou nabízenou v rámci sekce konferenční servis byly překlady. Zaměstnanci překládali nejen pro kancelář MON, ale i pro různé vědecké či úzce specializované podniky ze státní sféry.

Tlumočníci a překladatelé z Mezinárodní organizace novinářů poskytovali v rámci konferencí a symposií také jiné jazykové služby, lze zmínit např. průvodcovské služby při procházce Prahou, nebo doprovod na večeri se zahraničními obchodními partnery.²⁸

Organizace Videopress MON měla působnost i v jiných městech než v Praze. Bratislavská sekce byla založena roku 1976 jako pobočka Pražského konferenčního servisu především za účelem zprostředkování překladů, tlumočení a korektur textů.

Formy organizací překladatelů se v poválečném období často měnily. V druhé polovině 70. let tak došlo k založení **Sdružení českých překladatelů**, které mělo společně s Ústředím slovenských překladatelů (Ústředí slovenských prekladateľov) společný orgán Koordinační komisi československých překladatelů se sídlem v Praze. Obě organizace byly členy Mezinárodní federace překladatelů (FIT).²⁹ Sdružení českých překladatelů mělo úzké vazby na Český literární fond, což překladatelům umožňovalo profesní rozvoj. V roce 1984 poskytl ČLF překladatelům 110 stipendií, podpor a odměn.

²⁶ ŠEVČÍKOVÁ, Markéta. Mezinárodní organizace novinářů (1946-1991). Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií, 2008. 161 s. Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc., s. 87.

²⁷ Překlad v Československu. Praha: MON Videopress, 1982, s. 35

²⁸ ŠEVČÍKOVÁ, 2008, s. 88.

²⁹ LANC, 1986, s. 45.

Sdružení českých překladatelů se snažilo působit edukativně v oblasti překladatelství a staralo se o odborný i politický růst evidovaných překladatelů. Členové Sdružení českých překladatelů ročně pořádali desítky besed, seminářů, konferencí a jiných vzdělávacích akcí, které veřejnost vítala s nadšením. Organizace pravidelně udělovala ceny a prémie za nejhodnotnější překlady, čímž se snažila zvýšit úsilí překladatelů. Sdružení překladatelů se snažilo v této době rozvíjet především vztahy s obdobnými překladatelskými organizacemi v socialistických zemích, mnohdy byli překladatelé v rámci mezistátních kulturních dohod do jiných zemí i vysíláni. Tato organizace vydávala pod názvem *Zpravodaj Sdružení českých překladatelů* informační bulletiny.³⁰

Pro slovenskou překladovou tvorbu byl velmi důležitý rok 1945. V tomto období se ze zástupců různých generací vytvořila silná skupina překladatelů, která se snažila čtenářům zprostředkovat literární obraz světa a doplnit kulturu osvobozeného národa.³¹

Jelikož docházelo k velkému rozmachu překladu a nárůstu počtu překladatelů, začínala také narůstat potřeba teorie a kritiky překladu a také potřeba sjednotit pohled na překlad. Z tohoto důvodu začal při dnešním **Spolku slovenských spisovatelů** (Spolek slovenských spisovatel'ov), tehdy ještě Svazu slovenských spisovatelů (Zváz slovenských spisovatel'ov) v roce 1949 fungovat **Kruh překladatelů** (Kruh prekladateľ'ov). Jednalo se o první organizaci slovenských uměleckých překladatelů, jejíž náplní byla výchova a vzdělání překladatelů. Organizovala jazykové kroužky, semináře a školení. Jedním z bodů programu byla snaha o ustálení transkripce cizích jmen, pokus o vymezení funkce nespisovných prvků v překladu nebo dotvoření terminologie. Snažili se o uměleckou kvalitu, o profesní kvalifikovanost či o rozšíření překladatelské etiky. Velmi početnou skupinou Kruhu překladatelů byli začínající překladatelé, ve většině případech absolventi filologického studia. Ve spolupráci s českými překladateli vstoupila tato organizace v roce 1970 do Mezinárodní federace překladatelů (FIT). Během 70. let vznikla ve Slovenském literárním fondu (Slovenský literárny fond) organizace **Ústředí slovenských překladatelů** (Ústredie slovenských prekladateľ'ov), která měla být organizačním a ideologickým centrem překladatelů všech druhů textu. Postupně vznikly jednotlivé komise – Komise pro umělecký překlad, Komise pro vědecký a odborný překlad, Komise pro překlad do maďarštiny a ukrajinštiny a Komise pro tlumočníky a průvodce. Řídícím orgánem byla Rada Ústředí v čele s vedoucím tajemníkem. V této době začala

³⁰ LANC, 1986, s. 48.

³¹ Překlad v Československu, 1982, s. 30. Následující odstavec tamtéž.

evidence aktivních překladatelů, kteří ale nejprve museli projít kvalifikační zkouškou jednotlivé komise. Po několikaleté úspěšné překladatelské činnosti a splnění kvalitativních a kvantitativních požadavků obdrželi někteří členové registraci.

Na základě dohody mezi Ústředím slovenských překladatelů a Sdružením českých překladatelů vznikla v 70. letech koordinační komise československých překladatelů, která měla fungovat jako orgán pro řešení otázek výchovy, organizace a zahraniční reprezentace československých překladatelů.

Překladatelé, kteří byli členy Ústředí slovenských překladatelů, mohli využívat mnohých výhod – byli finančně podporováni, mohli se rekreovat v Domově slovenských spisovatelů, případně získali prémie nebo ceny za nejlepší překlady. Nejvýznamnější z nich byla Cena Jána Hollého, která je udílána od roku 1967 dodnes. Jedná se o nejvyšší ocenění překladatelské práce v oblasti umělecké literatury na Slovensku a oceňovány jsou vždy tři nejzdařilejší překlady z předešlého roku. Tato cena je udělována ve dvou kategoriích – za překlad poezie a veršovaného dramatu a za překlad prózy, dramatu a uměleckých esejí.³²

Překladatelské problematice se tradičně věnovali vyučující na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a na univerzitách v Brně a v Olomouci. Z důvodu nárůstu zájmu o tyto profese však začaly vznikat překladatelské a tlumočnické specializace na Univerzitě 17. listopadu a na Vysoké škole ruského jazyka v Praze. V roce 1963 byl založen Institut překladatelství a tlumočnictví právě při Univerzitě 17. listopadu v Praze a v Bratislavě se zaměřením na angličtinu, francouzštinu, němčinu, ruštinu a španělštinu. Nešlo však zcela o nový obor. Jako první univerzita v Československu poskytovala vzdělání ve stejných jazycích jako dnešní Ústav translatologie i Univerzita Palackého v Olomouci. Výuka probíhala mezi lety 1949-1956 a byla překladatelsko-filologického charakteru. Bylo to především zásluhou Bohuslava Ilka a Jiřího Levého.³³

Obor překladatelství a tlumočnictví měl na pražské Univerzitě 17. listopadu zvláštní postavení. Univerzita vzdělávala především studenty z rozvojových zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky, zatímco překladatelství a tlumočnictví bylo určeno studentům českým a slovenským. V roce 1969 při univerzitě vznikl relativně samostatný Institut překladatelství a tlumočnictví, který měl od roku 1970 své sesterské pracoviště v Bratislavě s názvem Univerzita 17. listopadu

32 Cena Jána Hollého za umelecký preklad: Štatút Ceny Jána Hollého za umelecký preklad. Literárny fond [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: http://litfond.sk/index.php/ceny/cena_Jana_Holleho/

33 ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 1, 4-9.

(Univerzita 17. novembra). Obor byl zakládán, jelikož byla situace v překladatelství a tlumočnictví nepřehledná. Dalším problémem byly rozdílné odměny pro tlumočníky a překladatele v zaměstnaneckém poměru a mezi těmi, kteří vykonávali činnost v rámci svobodného povolání. V neposlední řadě šlo o systematickou přípravu mládeže, aby bylo možné zaplnit generační mezeru.³⁴

Vzorem pro tento obor byly zahraniční vysoké školy, které měly podobné zaměření. Jednalo se např. o tlumočnickou fakultu při prvním moskevském státním Pedagogickém institutu, Tlumočnický institut při univerzitě Karla Marxe v Lipsku a o Tlumočnickou školu při univerzitě v Ženevě.

Studium v Praze bylo čtyřleté, v Bratislavě pětileté. V Bratislavě se studenti na rozdíl od Prahy zabývali kromě odborného překladu a tlumočení i překladem uměleckým. Volili si vždy dva z pěti nabízených cizích jazyků v předem daných, pevných kombinacích, přičemž jeden z jazyků byl hlavní a jeden vedlejší. Tyto kombinace byly určovány aktuálními potřebami československého hospodářství. Všichni však měli povinně češtinu a slovenštinu.

V 70. letech 20. století univerzita zanikla a bratislavská část institutu byla zrušena. V roce 1974 se Institut překladatelství a tlumočnictví proměnil v Katedru překladatelství a tlumočnictví, přešel pod Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, a stal se tak jediným univerzitním pracovištěm zaměřeným na translatoologii v celém Československu. Od počátku 90. let je již používán současný název Ústav translatoologie.³⁵

Začínající, překladatelé či tlumočníci nevidovaní v žádné profesní organizaci měli i další možnosti se vzdělávat – jednou z takových byl postgraduální kurs pro překladatele, který byl uspořádán r. 1973 při Pedagogické fakultě v Nitře.³⁶

Další možností byla účast na jednom z pěti ročníků Letní školy interpretace originálního a překladového textu, kterou organizovala FF Univerzity Komenského v Bratislavě ve spolupráci s Kabinetem literární komunikace a experimentální metodiky PF v Nitře. Tohoto kurzu se zúčastnilo na 300 začínajících překladatelů a tlumočnicků, součástí byly kurzy odborného i uměleckého překladu, tlumočení a různá praktická cvičení.

O sdružování překladatelů se zmiňuje také Antonín Popovič ve své publikaci *Teoria uměleckého prekladu*. V závěrečné kapitole publikace se Popovič zmiňuje o praxeologii

³⁴ SERRANO, Dely. Mladí vpřed a staří na svá místa. In: ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 1, 4-9. Následující odstavec tamtéž.

³⁵ ÚTRL FF UK [online]. 2014 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://utrl.ff.cuni.cz/UTRLFF-210.html>

³⁶ Překlad v Československu, 1982, s. 37. Následující odstavec tamtéž.

překlada, ve které rozvíjí myšlenky ze svých předešlých publikací. Poukazuje na to, že výběr textu není pouze výrazem překladatelova idiolektu nebo náhodou záležitostí, ale že je podmíněn i pragmatickými faktory, které zaštiťuje označením praxeologie.³⁷

Konkrétně sem spadá následujících šest bodů:

- vliv kulturní politiky na překladatelský program a překladatelské podnikání;
- analýza překladatelského programu z aspektů knižního trhu;
- specifické funkce kritiky uměleckého překladu;
- účast redaktora na tvorbě překladatelského procesu;
- didaktika překladu: výchova překladatelů, stav školství v oblasti překladatelství, otázka překladatelských dvojic, opatření pro substandardní překlad;
- dějiny překladatelských institucí (organizací a časopisů).

Právě poslední zmíněný bod poukazuje na to, že si byl Antonín Popovič potřeby překladatelských organizací vědom. Tyto překladatelské organizace se měly mimo jiné věnovat i stimulaci překladatelských činů a jejich kvality různými soutěžními překlady či se snažit zvyšovat kulturně-společenské nároky na překladatelskou tvorbu.

Z historického vývoje lze vypožorovat, že překladatelé a tlumočníci vždy cítili potřebu se sdružovat a vyhledávat společnost kolegů, se kterými by mohli své profesní problémy konzultovat. Po revoluci byla proto založena nejen Jednota tlumočnicků a překladatelů (JTP), ale také Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT) nebo Komora soudních tlumočnicků (KST).

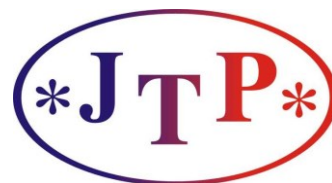
³⁷ POPOVIČ, Anton. Teória umeleckého prekladu: aspekty textu a literárnej metakomunikácie. Bratislava: Tatran, 1975, s. 239-240.

2 Empirická část

2.1 Charakteristika a struktura organizace

V současné době se Jednota tlumočnicků a překladatelů skládá z Výkonného výboru, Rady JTP, Valné hromady a Revizní komise, ale nebylo tomu tak vždy.

Krátce po založení organizace v roce 1990 bylo nejvyšším orgánem Jednoty **Shromáždění členů**, které se scházelo jednou za dva roky a nesmělo se konat ve dvou po sobě jdoucích případech na stejném místě. Shromáždění členů svolávala Rada JTP písemně vždy nejpozději měsíc předem. nebo mohlo být ve výjimečných případech svoláno, když o to požádala nejméně

Obrázek 1 Logo Jednoty tlumočnicků a překladatelů

1/10 řádných členů nebo 1/3 řádných členů Rady. V pozvánce vždy stál návrh obsahu jednání, programu a potřebné dokumenty. Účast na Shromáždění byla právem i povinností všech řádných členů.³⁸

Tento orgán volil a odvolával v tajných přímých volbách předsedu, dva místopředsedy, pokladníka Jednoty, řádné a doplňující členy Rady Jednoty a revizory hospodaření Jednoty. Dalším úkolem Shromáždění bylo schvalovat stanovy a jejich změny, výši základního vkladu a ročního členského příspěvku na následující funkční období, vytvářet zprávu o činnosti a o hospodaření za uplynulé období, plán činnosti a rozpočet na následující funkční období. Na návrh revizorů hospodaření Jednoty udělovalo Shromáždění absolutorium všem členům odstupující Rady Jednoty.³⁹

Mezi zasedáním Shromáždění členů řídila činnost Jednoty **Rada JTP**. Radu tvořil předseda Jednoty, dva místopředsedové, pokladník a další řádní členové Rady, jejichž počet schvalovalo Shromáždění členů. Zasedání Rady se účastnili rovněž doplňující členové Rady. Rada se scházela vždy dle potřeby, nejméně však čtyřikrát za rok.⁴⁰

Rada měla zhruba 20 členů. Z důvodu takto vysokého počtu členů nebylo jednoduché se scházet a činit společná rozhodnutí. Petr Kautský a René Durčák byli v Radě JTP při založení a jsou v ní dodnes. Někteří její původní členové, jako je např. Ing. arch. Šárka Rubková, Marta

³⁸ Stanovy JTP, 1990.

³⁹ Stanovy JTP, 1990.

⁴⁰ Stanovy JTP, 1990.

Nedvědícká nebo Michal Staša, v Radě JTP dnes již nejsou, ale patří stále k řadovým členům Jednoty, PhDr. Andrej Rády je členem Revizní komise JTP.⁴¹

Z důvodu snazšího a rychlejšího řešení problémů tedy vznikl 28. září 1996 **Výkonný výbor**, jehož členové se schází průměrně jedenkrát měsíčně. Pokud se členové neshodnou na datu nebo je nutné nějakou záležitost rychle odsouhlasit (např. přijímání nových členů), probíhá schůzka po e-mailech.

Při zasedáních Výkonného výboru JTP se schází předseda, místopředseda, tajemník, pokladník a další členové výboru. Členové výboru jsou vždy zároveň i členy rady. Každodenní agendu řeší tajemník se sekretářkou, která je placenou pracovnící, nikoliv volená. Po založení v roce 1990 vyřizoval běžnou agendu mezi zasedáními Rady JTP pokladník, předseda a místopředsedové Jednoty.

K záležitostem, které Výkonný výbor řeší na schůzích, patří mimo jiné program Jeronýmových dnů, již zmíněné schvalování nových členů nebo obsah časopisu ToP.

Rada se postupně dostala více do pozadí. Nadále se však vyskytují situace, při nichž je její rozhodnutí nutné. Existují například hranice finančních částek, o kterých smí rozhodovat Výkonný výbor, ale po překročení této hranice už musí rozhodnutí učinit Rada, případně Valná hromada. O výdajích do částky 1 000 Kč může rozhodovat tajemník či pokladník, o částkách v rozmezí 1 000 – 200 000 Kč rozhoduje Výkonný výbor, a o částce nad 200 000 Kč už musí rozhodovat Rada JTP. Jelikož jde o takto vysokou částku, jedná se o většinou o nákup podílu majetku na budovách K-centra na Senovážném náměstí 23, kde JTP sídlí.

V současné době se Rada JTP schází 1x – 2x ročně, někdy se hlasuje pouze korespondenčně. Rada dále vydává zprávy o činnosti za uplynulý rok, kterou předkládá předsedkyně, a schvaluje finanční zprávu o plnění rozpočtu.⁴²

Od doby vzniku výkonného výboru již nejsou schůzky rady tak nutné. Dříve se Rada scházela na jaře jako výjezdní zasedání mimo Prahu. Podzimní schůze rady se konala v kancelářích JTP na Senovážném náměstí. Jejím hlavním tématem vždy byly doporučené tarify tlumočení a překlad na příští rok a také členské příspěvky. Vydávání tarifů však bylo Jednotě Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v roce 2017 zakázáno a členské příspěvky zůstávají již po několik let stejné, není proto nutné, aby se členové rady scházeli osobně. Úkoly Rady JTP byly

⁴¹ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, spoluzakladatelem JTP. Praha, 29.1. 2019.

⁴² Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, spoluzakladatelkou JTP. Praha, 23.5. 2019.

těmito událostmi tedy značně omezeny, proto její členové projednávají obvykle zásadní věci pouze korespondenčně po e-mailu, což má na starost tajemník Petr Kautský.⁴³

Po rozdělení Československa v roce 1993 došlo v roce 1996 ke změně zákonů ohledně sdružování. Od té doby je nutné, aby se Valná hromada, dříve Shromáždění členů, scházela minimálně jednou ročně, proto se také schází v rámci jarního výjezdního zasedání, které organizuje Amalaine Diabová. Valná hromada může rozhodovat o všem, její rozhodnutí je nade vše. V předvečer zasedání se sejde Rada, druhý den pak Valná hromada. Valná hromada je nejvyšším orgánem JTP a každý člen má právo se jejího zasedání zúčastnit.⁴⁴

Místo výjezdního zasedání se mění. Zpočátku se konalo ve Veselí nad Lužnicí, kde má současná v Kamenici nad Lipou, Písku, Želivě, Brně, v roce 2007 ve Velkých Bílovicích, v roce 2008 v Ivance pri Dunaji, v Lipnici nad Sázavou, ve Světlé nad Sázavou, Olomouci, Táboře ad. Na tyto schůze může přijít kdokoliv z členů, zasedání je veřejné. Obvykle se dostaví okolo 15-30 členů, což je průměrná účast u organizací této velikosti předsedkyně výkonného výboru a členka rady JTP Amalaine Diabová chalupu. Další místa konání navrhovali členové JTP, kteří se v místě konání vyznají, a mohou proto doporučit možnosti ubytování a sál, nebo se sami členové Rady JTP rozhodnou, že dlouho nenavštívili určitou část republiky, kam poté jedou. Výjezdní zasedání se konalo např. na Šumavě,

Obrázek 2 Výjezdní zasedání ve Veselí nad Lužnicí, 2005

Posledním zmíněným uskupením v rámci JTP je **Revizní komise JTP**, která pravidelně kontroluje hospodaření výboru s majetkem organizace a zda odpovídá rozpočtu. Pokud dospěje k závěru, že je vše v pořádku, navrhne Valné hromadě udělení absolutoria. Valná hromada poté absolutorium udělí, čímž členové potvrdí, že hospodaření bylo v pořádku. Z tohoto důvodu nesmí být členové této komise zároveň členy Rady JTP. Externí audity jsou nutné pouze

43 Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

44 Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

v případech, kdy nemá organizace stanovenou vlastní revizní komisi. K tomuto případu již v historii JTP také došlo. Účetní uzávěrka byla proto veřejná a mohl si ji pročíst kdokoliv ze členů.⁴⁵

Všechny orgány jsou voleny na tři roky, zpočátku šlo však o roky dva. Znamená to tedy, že každé třetí zasedání valné hromady je volební a funkcionáři jsou voleni přímo. Pokud se stane, že v průběhu mandátu někdo odstoupí, dochází zpravidla k tomu, že Valná hromada kooptuje někoho na jeho místo, nebo usoudí, že to není potřeba, a daný člen je zvolen až na další schůzce Valné hromady. Současné volební období trvá od roku 2018 do roku 2021.⁴⁶

Jednota tlumočnicků a překladatelů se dříve skládala ze sekcí, které byly vytvořeny dle územního, profesního nebo dalšího zaměření. Sekce, které měly více než 20 členů, si volily mluvčí, kteří po schválení Rady mohli vystupovat v oblasti jejich zájmu jako mluvčí Jednoty tlumočnicků a překladatelů.⁴⁷ Konkrétně šlo o Sekci soudních tlumočnicků, Sekci severských jazyků, Sekci odborného překladu a terminologie, Sekci technického překladu, Sekci komunitních tlumočnicků a chvíli také o Sekci literárního překladu.

Sekce odborného překladu vznikla v roce 1999 v Praze a měla svůj protějšek i na Slovensku – pod záštitou Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici existovala i na Slovensku **Sekce terminologie a lexikografie (TERMLEX)**. Tuto sekci vedla doc. Vlasta Křečková. Poté, co odjela na delší dobu do zahraničí, byla činnost této sekce pozastavena, a tak byla sekce v roce 2006 sloučena s českou částí do jednoho celku – Sekce odborného překladu a terminologie.⁴⁸

Obrázek 3 Logo Sekce terminologie a lexikologie

Tato sekce byla činnorodá. Provozovala terminologickou databázi na internetových stránkách JTP, ke které mají členové přístup. Tato terminologická databáze je dále ve vývoji, probíhá shromažďování a zpracovávání glosářů, které jsou postupně nahrávány do programu

45 Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

46 Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

47 Stanovy JTP, 1990.

48 JTP: Průzkum terminologických aktivit v ČR [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.jtpunion.org/O-JTP/O-Jednote-tlumocniku-a-C2%A0prekladatelu/Sekce-JTP/Sekce-odborneho-prekladu-a-terminologie/Z-historie/Z-historie-byvala-sekce-TERMLEX/Pruzkum-terminologickych-aktivit-v-CR>

MultiTerm, čímž by měla v blízké době vzniknout jednotná databáze. Tento úkol v rámci své diplomové práce zpracovává Tereza Hamáková za podpory PhDr. Bc. Tomáše Svobody, Ph.D. a Ing. Marka Buchtela.⁴⁹

Terminologické glosáře jsou ve většině případů sestaveny pro jeden výchozí a jeden cílový jazyk. Čestný člen JTP Ing. František Mändl vypracoval v rámci sekce seznam odborných německých slovníků v České republice, Jiří Vedral založil lexikografický koutek.⁵⁰

Sekci severských jazyků založila a předsedala jí Barbora Stejskalová, ale když nastoupila roku 1999 do diplomatických služeb jako konzulka v Oslu, přestala sekce fungovat. Oficiálně však sekce nikdy zrušena nebyla.⁵¹

Sekce soudních tlumočnicků byla v době své činnosti velmi aktivní v Česku, i na Slovensku. Jedním z cílů této sekce bylo prosadit pokrokový zákon o soudních tlumočnících, což se na Slovensku podařilo. Mezi výrazné osobnosti na Slovensku patří jistě Andrej Rády, který pomáhá s přípravou legislativy a vzděláním pro soudní tlumočnický, a Janko Gondol, který přes živnostenské úřady shromažďoval adresy soudních tlumočnicků a poté vytvořil databázi, jelikož v tehdejší době seznam soudních tlumočnicků ještě nebyl veřejný. Tato databáze je v současné době volně přístupná na webové stránce www.justice.cz. Značná část slovenských soudních tlumočnicků po prosazení zákona z JTP bohužel vystoupila.⁵² Důsledkem však mohl být také vznik slovenské organizace Slovenská asociace prekladateľů a tlumočnicků (Slovenská asociácia prekladateľov a tlumočnikov), která funguje od roku 2005 na podobných principech jako JTP, a která stáhla do svých řad část slovenských členů JTP.⁵³

Mezi Sekcí soudních tlumočnicků a Komorou soudních tlumočnicků panovalo jisté napětí, protože obě organizace zastupovaly podobnou skupinu lidí a hájily podobné zájmy. Napjaté vztahy se ale vyřešily dohodou, kdy Jednota v roce 2001 uznala exkluzivitu Komory v této oblasti, a proto jakékoliv dotazy a podněty týkající se soudního tlumočení, přeposílá k řešení Komoře soudních tlumočnicků.

⁴⁹ Rozhovor s Terezou HAMÁKOVOU, studentkou zpracovávající terminologickou databázi, Praha, 2.7. 2019.

⁵⁰ Zpráva o činnosti JTP za léta 2006-2009.

⁵¹ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

⁵² Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

⁵³ Zpráva o činnosti JTP za léta 2006-2009.

Na Slovensku však Sekce soudních tlumočnicků existuje nadále, jelikož tam žádná Komora soudních tlumočnicků nefunguje. V současné době ale není ani tato sekce aktivní, ačkoliv úplně zrušena nebyla.⁵⁴

Sekce komunitních tlumočnicků byla reakcí na aktuální potřeby trhu a byla založena roku 2015. Členkami této sekce byly tlumočnice, které absolvovaly obor Komunitní tlumočení na ÚTRL nebo nějaký podobný obor. V době založení sekce zprostředkovávala komunitní tlumočení společnost Meta, o.p.s – Společnost pro příležitosti mladých migrantů. Tlumočnické služby této společnosti byly v rámci projektu Komunitní tlumočníci ve víru integrace financovány z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a z prostředků Ministerstva vnitra na integraci cizinců a cílovým zákazníkům byla služba poskytována zadarmo. Jednota společně se zastoupením Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise v Praze a se společností Meta, o.p.s vytvořila publikaci *Chápete člověče, co vám říkám aneb Komunitní tlumočení u nás/ Návod, jak se domluví s uprchlíkem, pacientem, neslyšícím*. Po skončení možnosti čerpat finanční prostředky z těchto dvou zdrojů však zákazníci nechtěli za tlumočnické služby platit, komunitní tlumočníci a tlumočnice přestali tuto činnost vykonávat a Sekce komunitních tlumočnicků dále také žádnou činnost nevyvíjela.⁵⁵

Poslední sekci, která ale fungovala pouze chvíli, byla **Sekce literárního překladu**. Tato sekce zorganizovala pouze dvě přednášky, ale poté její členové usoudili, že je její existence zbytečná, protože v té době již dávno existovala organizace Obec překladatelů, která zastupuje právě literární překladatele a teoretiky.

Při vzniku Jednoty zakladatelé předpokládali, že ji zakládají jako organizaci profesní a odborovou, ale ve stanovách bylo zaneseno pouze, že se jedná o organizaci profesní. V preambuli stanov ale stála a do dneška stojí i poznámka, že má Jednota možnost kolektivního vyjednávání za své členy zaměstnané v pracovním poměru, ačkoliv toho nikdy nevyužila. Krátce po založení však Jednota vstoupila i do odborové organizace Konfederace umění a kultury (KUK), jejíž členem pak byla do roku 2005. Tato organizace spojila malé i velké svazy z různých kulturních oblastí. Její snahou bylo působit na státní orgány, aby byla zachována kontinuita kulturního dědictví staletí.⁵⁶

⁵⁴ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

⁵⁵ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

⁵⁶ ZEMANOVÁ, Radmila: Bude KUK sloužit? In: ToP: tlumočení-překlad. 1990, (3-4), s. 5.

Při změnách zákonů po rozdělení Československa musely i organizace částečně měnit své stanovy, proto její členové dodatečně obdrželi od Ministerstva vnitra zprávu, že se musí rozhodnout, zda budou organizací profesní nebo odborovou, a že musí mít pouze jedno sídlo, jelikož do té doby měla Jednota sídlo jak v Praze, tak v Bratislavě. Jednota se rozhodla pro organizaci odborovou a pro sídlo v Praze na Senovážném náměstí 23, v budově K-centra. Upravili stanovy, odhlasovali změny na setkání Valné hromady, podali znovu žádost na Ministerstvo vnitra. Bylo jim však oznámeno, že jsou organizace profesní, a pokud chtějí být organizací odborovou, musí Jednotu tlumočnicků a překladatelů zrušit, a znovu ji založit již jako odborovou organizaci. Na další schůzi Valné hromady tedy Jednota opět stanovy změnila a je nyní organizací profesní.⁵⁷

Členové Jednoty však byli stále toho názoru, že odborové organizace mají více práv v zastupování jednotlivců, méně povinností a lepší právní ochranu. Jejím účelem je, aby vyjednávala o pracovních a platových podmínkách pro své členy. Většina členů JTP jsou sice OSVČ a ne zaměstnanci, ale ani to by nemělo být problémem, v současné době takto funguje například Herecká asociace. Pokud odborová organizace vstoupí do Českomoravské konfederace odborových svazů, mohou její členové využívat právního poradenství v oblasti pracovního práva.⁵⁸

JTP se snaží být tlumočnickům a překladatelům oporou, proto se jejím členům zdál charakter odborů přirozenější. Nechtěli však stávající profesní organizaci rušit, a proto založili druhou organizaci, odborovou. Odborové sdružení bylo založeno na svém zakládajícím zasedání dne 19. října 2018 v Praze a Městským soudem v Praze byla registrována 28. ledna 2019. Zatím má 154 členů, z nichž 30 je zakládajících, a nevyvíjí žádnou činnost, protože její zakladatelé zatím uvažují nad tím, jak propojit činnost těchto dvou organizací, aby co nejlépe posloužily tlumočnickům a překladatelům.⁵⁹

Na počátku byly ve stanovách JTP uvedeny dva druhy členství, které se odrážely také ve výši členského příspěvku. Základní rozdělení bylo na členství řádné a mimořádné.

Výše příspěvku u **řádných členů** se určovala podle toho, zda se člen živil výhradně překládáním a tlumočením nebo to byl vedlejší zdroj příjmů. V prvním uvedeném případě platil člen příspěvku v plné výši, což bylo pro roky 1990 a 1991 700 Kčs. Tato částka byla ve srovnání

⁵⁷ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

⁵⁸ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

⁵⁹ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

s tehdejšími poplatky do jiných odborových organizací mnohonásobně vyšší, bylo to však z důvodu, že nově vznikající organizace potřebovala do začátku finanční kapitál. Zaplacení poplatku opravňovalo člena k aktivnímu hlasovacímu právu na ustavujícím shromáždění.⁶⁰

Pokud byl však zaměstnán někde jinde a tlumočení či překlad pro něj byly pouze zdrojem vedlejších příjmů, platil nižší poplatek. Předpokládalo se totiž, že již určitou částku odvádí do odborových organizací. Snížené poplatky platily také pro lidi, kteří byli v důchodu a nepracovali, tedy i pro studenty. Bohužel byl tento způsob určování výše členských příspěvků neúspěšný, protože například někteří lidé v důchodovém věku pracovali, ale přesto žádali o snížení příspěvku.⁶¹

Mezi **mimořádné členy** patřily osoby, které činnost Jednoty podporovaly a také s ní spolupracovaly, nebo osoby, kterým bylo za činnost v prospěch rozvoje tlumočení a překládání nebo za pomoc a jinou podporu Jednoty přiznáno čestné členství.⁶²

Nyní má JTP celkem tři různé formy členství. Členství řádné, mimořádné a přidružené. Charakteristika řádných a mimořádných členů zůstává stále stejná. Prvním čestným členem se stal již zesnulý PhDr. Blahoslav Hečko, mezi pozdější čestné členy patří již také zesnulý PhDr. Břetislav Hodek, Mgr. Jarmila Samcová, zesnulý Ing. František Mändl, prof. PhDr. Ivana Čenková, CSc, zesnulý JUDr. Karel Rozsypal, PhDr. Andrej Rády, zesnulý Dr.h.c. phil. Ewald Osers BA, FRSL, doc. PhDr. Miloslav Uličný, Petr Kautský nebo PhDr. Dely Serrano.⁶³

Přidruženými členy JTP mohou být vzdělávací instituce z oboru tlumočnictví a překladatelství akreditované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky nebo příslušnými zahraničními orgány. Dále mohou být přidruženými členy JTP řádně registrované neziskové organizace z oboru tlumočnictví, překladatelství a příbuzných oborů.⁶⁴ Jedná se například od roku 2007 o Asociaci konferenčních tlumočnicků (ASKOT), od roku 2013 o Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka (ČKTZJ) nebo o Opus Arabicum, která se stala přidruženým

⁶⁰ Stanovy JTP, 1990.

⁶¹ Rozhovor s Andrejem RÁDYM, spoluzakladatelem JTP. Praha, 14.1. 2019.

⁶² Stanovy JTP, 1990.

⁶³ JTP: Čestní členové JTP [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://www.jtpunion.org/Clenstvi/CESTNICLENOVE-JTP>

⁶⁴ Stanovy JTP, 1990.

členem JTP v roce 2008. První dvě uvedené organizace dokonce mají v prostorách JTP na Senovážném náměstí uvedenou kontaktní adresu a konají se tam schůze organizace.⁶⁵

Pro členy přidružených organizací skýtá toto partnerství mnoho výhod. Členové mají na sekretariátu JTP stejné zázemí jako tlumočníci z JTP, mohou se v prostorách JTP scházet, obracet se s dotazy a žádostmi na paní sekretářku a na členy vedení JTP a dostávají časopis ToP. Současně mají nárok na slevy ze vstupného na akce pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů podobně jako členové JTP.⁶⁶

Velmi důležitou součástí sekretariátu JTP v K-centru tvoří knihovna, která slouží výhradně členům JTP a studentům Ústavu translologie. Publikace se nepůjčují, knihovna je pouze prezenční. Výjimečně mohou členové Výkonného výboru nebo knihovník JTP odnést některou z publikací pryč z budovy, to však pouze za účelem prostudování publikace do soutěže Slovník roku. Správcem knihovny je od počátku germanista, rusista a bohemista PhDr. Jan Hájek, který je však mezi svými kolegy znám spíše pod jménem Jeňýk Hájek. Knihovna obsahuje přes 4000 slovníků, encyklopedií a publikací s reáliemi různých zemí.⁶⁷

Když se knihovna začala publikacemi plnit, bylo nutné přistoupit k její řádné katalogizaci. Knihovnický program CODEX Jednotě na míru připravil Ing. Zvolský ve spolupráci s Adamem Kautským, který v prvních letech zapisoval také všechny knihy do programu, a vypracoval první tištěný katalog (příloha Dopisu členům 04/2000). V současné době zapisuje všechny přírůstky do knihovny Petr Kautský. Jan Hájek vede paralelně svůj seznam knihovny ve Wordu.⁶⁸

Jednota tlumočnicků a překladatelů si zakládá na tom, že je schopna již od počátku fungovat pouze díky vlastním finančním zdrojům a nevyužívá žádné podpory jiných orgánů či dotací. Zdrojem příjmů jsou základní vklady při založení Jednoty, roční členské příspěvky, dary, dědictví a příjmy z hospodářské, ediční, poradenské a zájmové činnosti.⁶⁹

⁶⁵ Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, z. s. [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.cktzj.com/kontakty/>

⁶⁶ Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT) [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: [https://www.jtpunion.org/Clenstvi/PRIDRUZENI-CLENOVE-JTP/Asociace-konferencnich-tlumocniku-\(ASKOT\)](https://www.jtpunion.org/Clenstvi/PRIDRUZENI-CLENOVE-JTP/Asociace-konferencnich-tlumocniku-(ASKOT))

⁶⁷ ToP: tlumočení-překlad, 2013, (110), s. 2.

⁶⁸ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

⁶⁹ Stanovy JTP, 1990.

2.2 Činnosti JTP

2.2.1 Vzdělávací akce

Jednota tlumočnicků a překladatelů je nejen organizací, která se snaží své členy vzdělávat, podporuje také neformální setkávání členů. Neformální vztahy se nejlépe rozvíjí při osobních setkáních.

2.2.1.1 Jeronýmovy dny

Jedna z nejdůležitějších událostí roku pro tlumočnický a překladatelský obor jsou Jeronýmovy dny, které se konají zpravidla druhý víkend v listopadu. JTP je pořádá ve spolupráci s Komorou soudních tlumočnicků (KST ČR), Asociací konferenčních tlumočnicků (ASKOT), Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka, Obcí překladatelů a Ústavem translatologie FF UK. Jedná se zpravidla o dvoudenní sérii odborných přednášek, které se věnují aktuálním tématům a problémům v oblasti tlumočnictví a překladu. První Jeronýmovy dny se konaly v roce 1994.

Nápady na přednášky vychází z několika zdrojů, zohledňují aktuální poptávku. Někdy téma přednášek vzejde z článku na internetu, někdy z reportáží v televizi, jindy z přání členů JTP. Členové JTP rozdávají návštěvníkům na Jeronýmových dnech příležitostně dotazníky s otázkami, jak by akci ohodnotili, co se jim líbilo a co by si přáli slyšet příště, aby zjistili, co posluchače zajímá.⁷⁰

Hlavním organizátorem Jeronýmových dnů již řadu let tajemník Petr Kautský, ale s organizačními záležitostmi mu vypomáhají i ostatní členové Výkonného výboru. Páteční program má od roku 2003 vyhrazený Evropská komise, která má dané téma pro každý rok, podle něj ve spolupráci s Tomášem Svobodou a Petrem Kautským navrhne přednášející na páteční program a sama tento program hradí. Sobotní série přednášek je poté obvykle rozdělena do několika tematických bloků, někdy se ale program Komise do toho sobotního prolne. Obvykle se přednášky konají po celou sobotu paralelně ve třech sálech. Stává se, že některý z partnerů JTP na Jeronýmovy dny naváže vlastním programem v neděli, jde například o různá školení, na nichž však bývá účast za poplatek.⁷¹

⁷⁰ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

⁷¹ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

Hojně navštěvován je i pravidelný tzv. **book-sekáč** neboli knižní second-hand, kde je možno za nízké ceny zakoupit tuzemské i zahraniční slovníky, encyklopedie, učebnice, odbornou literaturu i beletrii.⁷²

Jeronýmovy dny jsou pořádány od roku 1994, ale původní záměr byl od toho současného odlišný. Zprvu se jednalo o malý veletrh vydavatelů slovníků, encyklopedií a cizojazyčné literatury v prostorách zajištěných Jednotou. Díky tomu, že je Jednota spolujatelem budovy na Senovážném náměstí, může využívat konferenčních sálů k pořádání různých akcí. Zmíněný veletrh byl tedy pro vystavovatele i návštěvníky zdarma, což bylo velmi vítáno, na jiných

Obrázek 4 "Book sekáč", Jeronýmovy dny 2006

veletrzích bylo totiž vystavování zpoplatněno. V rámci veletrhu se vždy konala přednáška, aby byl program pestřejší. Postupně se však ukázalo, že je k diskuzi mnoho témat, o kterých by bylo zajímavé uspořádat přednášku, takže byl veletrh zrušen, a namísto něj se každoročně koná série přednášek a besed s názvem Jeronýmovy dny.⁷³

Dodnes se Jeronýmových dnů účastní vydavatel knih a překladatelská agentura Lingea, která vydává tištěné i elektronické slovníky a zároveň má přednášku o novinkách z této oblasti, a překladatelská agentura Star CZECH, jejíž mateřská společnost STAR je mimo jiné tvůrcem překladatelského programu Transit.

2.2.1.2 Mladý Jeroným

Pro mladé či začínající překladatele a tlumočníky je každý rok na jaře (obvykle v březnu) organizován Mladý Jeroným. Je to série přednášek a besed podobná těm na podzimních Jeronýmových dnech, ale se zaměřením na problémy, se kterými se mohou setkat začátečníci. Zájemci se každoročně dozví zkušenosti profesně starších tlumočníků či překladatelů a dostanou rady do začátku své kariéry ohledně cenotvorby, sebepropagace nebo komunikace s agenturami a přímými klienty. Program zpravidla trvá pouze jeden den a koná se v jednom sále, následující den je opět Alenou Šourkovou organizován výlet.

⁷² Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

⁷³ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019. Následující odstavec tamtéž.

Tento jednodenní program vznikl v roce 2011 kvůli stále většímu počtu přednášek na Jeronýmových dnech v listopadu, které se často překrývaly. V prvním roce konání nesla akce název Jarní víkend, ale od roku 2013 se nazývá Mladý Jeroným.

V rámci festivalu Mladý Jeroným byla poprvé v roce 2017 vyhlášena Soutěž o nejlepší diplomovou práci⁷⁴, v následujícím roce byl při té samé příležitosti vyhlášen její první laureát – Libor Nenutil. Druhý ročník soutěže, tentokrát již pod názvem Soutěž o nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci, byl vyhlášen na Mladém Jeronýmovi v roce 2019. Zvolena byla právě tato příležitost, protože se předpokládá vyšší účast tlumočnicků či překladatelů, kteří v nedávné době ukončili své vysokoškolské studium.⁷⁵

⁷⁴ MLADÝ JERONÝM 2019 [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://www.jtpunion.org/Akce/2019/MLADY-JERONYM-2019?fbclid=IwAR0TvVeaoamH9xrxuyGZbXbJpdYyb8Vr7LMbgNy2u7f781fIT_Sp3NMBIk

⁷⁵ MLADÝ JERONÝM 2019 [online], tamtéž.

2.2.2 Výlety

Po jarní akci Mladý Jeroným a na podzim okolo svátku patrona překladatelů sv. Jeronýma (30. září) pořádá Alena Šourková pro zájemce neformální výlety. První výlet se konal v roce 2012 krátce poté, co se Alena Šourková stala místopředsdkyní Výkonného výboru. Šlo o pokus vnést do Jednoty novou energii, vytvořit příležitost pro neformální setkávání.⁷⁶

Obrázek 5 Výlet do Dobříše, 2016

V roce 1995 uspořádal Andrej Rády pro členy JTP společný výlet na Říp, ale žádné další výlety nenásledovaly. Po zvolení na post místopředsdkyně Výkonného výboru přišla Alena Šourková již při prvním výjezdním zasedání s nápadem opět nějaký výlet zorganizovat. Jedním z cílů měl být sv. Jeroným, patron překladatelů, v jakékoliv podobě. Zájemci jeli do Lysé nad Labem, kde se nachází socha sv. Jeronýma. Odtud se vydali do barokní vesnice s kruhovou návší Byšičky a poté do Čelákovic.

Od té doby podnikají členové JTP a jejich rodinní příslušníci či přátelé výlety dvakrát ročně. V roce 2013 se vydali opět do Lysé nad Labem a do loveckého zámku Bon Repos, který je v soukromém vlastnictví. Druhý výlet podnikli na hrad Karlštejn, kde si prohlédli kapli sv. Kříže s portrétem sv. Jeronýma, který vytvořil Mistr Theodorik, a poté pokračovali do obce Srbsko. V roce 2014 byly jarním cílem skupiny kostel sv. Ondřeje v Praze-Kolovratech, na podzim pak navštívili kostel sv. Ludmily a sv. Kateřiny v Tetíně. O rok později se skupina vydala do Levého Hradce do kostela sv. Klimenta, odtud poté do Suchdola. Téhož roku navštívili ještě kostel sv. Václava ve Všenorech a obec Černošice. V roce 2016 se turisté vydali do Nymburka, kde si prohlédli kostel sv. Jiljí, a Poděbrad, kde si prohlédli centrum města. O pár měsíců později jeli do Strže a Dobříše, kde se nachází muzeum Karla Čapka, které také navštívili. V následujícím roce jeli výletníci na jaře do kostela sv. Štěpána v Kouřimi a do Kostelce nad Černými lesy, na podzim pak do Čelákovic a Staré Boleslavi do kostela Nanebevzetí Panny Marie a kostela sv. Václava. V roce 2018 navštívili dobříšský kostel Povýšení sv. Kříže a následně Mníšek pod Brdy, v podzimním období Bakov nad Jizerou

⁷⁶ Rozhovor s Alenou ŠOURKOVOU, spoluzakladatelkou JTP. Praha, 3.4. 2019.

a Loretu v Kosmonosech. V roce 2019 se 14. dubna konal výlet ke zbytkům hradiště a k rotundě sv. Petra a Pavla v Budči. Na všech výletech sice nebyl sv. Jeroným k vidění, ale účastníci s sebou vozí reprodukcii jeho malby od Mistra Theodorika.⁷⁷

Pěší výlety bývají většinou okolo 10 km dlouhé a vedou nenáročným terénem, aby se mohli přidat lidé různého věku a zdravotního stavu. Alena Šourková trasu vždy před společným výletem projde, aby si poznamenala kritická místa nebo změny turistických značek. Za Jednotu dále pořádá i kratší výlety po Praze. Členové JTP tedy měli možnost se se svými kolegy podívat například do Břevnovského kláštera, Jeruzalémské synagogy, kostelu Nejsvětějšího srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad nebo Královské zahrady Pražského hradu. Výletů se zpravidla účastní podobná skupina lidí, jedná se o skupinu 15 až 30 členů a příznivců JTP.

Pro utužení kolektivu a jako další možnost neformální výměny názorů se od roku 2014 koná každý rok degustace vín. K tomuto účelu využívá JTP prostorů v budově na Senovážném náměstí. Obvykle přijíždí zástupce Vinařství Štěpán Maňák ze Žádovic, který účastníkům k ochutnávce povypráví o vínech, poté následuje volná diskuze.

Kromě pravidelných výletů a degustací se konají další neformální setkání – večírky. Pravidelně se koná večírek před letními prázdninami u Šárky Rubkové, na konci roku tzv. „závěrečná“, což je večírek, který probíhá pravidelně mezi vánočními svátky. Každý účastník něco upeče, uvaří, případně přinese láhev vína. Při příležitosti Jeronýmových dnů a Mladého Jeronýma se také konají večírky. Slouží nejen k neformálnímu setkání členů, řeší se zde často i palčivé profesní problémy.

⁷⁷ Rozhovor s Alenou ŠOURKOVOU, 2019. Tamtéž v následujících odstavcích.

2.2.3 Ceny udělované JTP

Jednota tlumočnicků a překladatelů udílí každoročně cenu Slovník roku a Cenu Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla, jednou za dva roky pak Cenu za nejlepší bakalářskou nebo diplomovou práci.

2.2.3.1 Slovník roku

První jmenovaná soutěž Slovník roku je mezinárodní a propagační akce, která se koná každoročně od roku 1994. S nápadem uspořádat tuto soutěž přišel jako první Andrej Rády. Počátkem 90. let bylo vydáváno velké množství odborných publikací a nebylo jednoduché se v nich vyznat a rozlišit, které slovníky či encyklopedie jsou kvalitní a které ne.

V prvním ročníku bylo přihlášených asi dvacet titulů, v posledních letech jde o čísla mnohem vyšší, pohybují se okolo devadesáti titulů. Rozdílné je ale i hodnocení a výběr nejlepšího slovníku. V původním hlasování rozhodovali členové JTP, předplatitelé časopisu ToP a návštěvníci veletrhu Svět knihy, kterým byly rozdány hlasovací lístky. Zjistilo se ale, že tento způsob hlasování není příliš spolehlivý, a proto o pár let později, v roce 2003, vznikla odborná porota, která slovníky hodnotí v daných kategoriích. Do tohoto roku bylo ocenění předáváno v bývalém sále restaurace K-centrum na Senovážném náměstí, od tohoto roku na veletrhu Svět knihy.

Obrázek 6 Stánek JTP na festivalu Svět knihy, udílení ceny Slovník roku

Od prvního roku konání soutěže, 1994, roste počet přihlášených titulů, lze pozorovat stále větší odezvu i mezi nakladatelstvími a narůstající zahraniční účast. Například v roce 1994 bylo do soutěže přihlášeno 11 titulů, které byly vydány vesměs pražskými nakladatelstvími. Do roku 1998 šlo o pomalý vývoj, ale v roce 1998 lze pozorovat skokový nárůst. V tomto roce bylo

do soutěže přihlášeno 44 titulů. Ačkoliv většina nakladatelství byla z Prahy, zúčastnila se soutěže i nakladatelství z Moravy (Brno) a ze Slovenska (Bratislava, Prešov, Zvolen).

V roce 1999 byl nárůst oproti předešlému roku opět výrazný, dokonce téměř dvojnásobný – do soutěže bylo přihlášeno 84 titulů. Kvůli počtu přihlášených titulů bylo nutné slovníky rozdělit do dvou kategorií: slovníky překladové a slovníky výkladové, příp. encyklopedie. V tomto roce se soutěže účastnilo také velké množství zahraničních slovníků, konkrétně šlo o slovníky z Albánie, Finska, Norska, Polska a Ruska. Soutěže se poprvé účastnil větší počet moravských nakladatelství, za které lze jmenovat např. nakladatelství Lingea Brno, Nakladatelství Olomouc či Montanex Ostrava.⁷⁸

O rok později (2000) byl počet přihlášených titulů podobný, ale poprvé soutěžily i slovníky vydané Evropskou unií. V následujícím roce (2001) je možné pozorovat pokles titulů téměř o polovinu, což lze připisovat celkově nižší ediční činnosti českých a slovenských nakladatelství v daném roce. V roce 2002 se ukázalo, že bude nutné pro další ročníky zavést kategorie slovníků podle témat či oborů, protože dělení na slovníky výkladové a překladové se ukázalo jako nedostačující. Novinkou zmíněného ročníku bylo, že byly ceny udíleny poprvé na veletrhu Svět knihy.

V dalším roce (2003) tedy byly zavedeny kategorie a bylo uděleno sedm ocenění: Slovník roku, Cena poroty za překladový slovník (tato cena byla udělena dvakrát), Cena poroty za výkladový slovník, Cena poroty elektronický slovník, Cena poroty za biografický slovník a Cena poroty za právní slovník. Do zmíněného roku o ceně Slovník roku rozhodovali čtenáři a jiní členové JTP pomocí korespondenčních lístků, ale nyní o ní poprvé rozhodovala sama porota.

V následujících letech se počet přihlášených slovníků pohyboval vždy zhruba mezi 50–90 tituly a vyhlašování byly také zavedené kategorie, vždy podle toho, zda byl do soutěže přihlášen dostatečný počet titulů. Výjimkou byl pouze rok 2008, kdy se soutěže zúčastnilo rekordních 158 výtisků.⁷⁹

V porotě sedí zástupci České komory tlumočnicků znakového jazyka, Asociace konferenčních tlumočnicků, Jednoty tlumočnicků a překladatelů, Komory soudních tlumočnicků ČR, Obce překladatelů, Slovenské spoločnosti prekladateľov odbornej literatúry (Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry), Ústavu translatologie FF UK, Svazu českých knihkupců

⁷⁸ Zajímavosti o soutěži [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://www.jtpunion.org/Soutez-Slovník-roku/Zajímavosti-o-soutezi>

⁷⁹ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019. Následující odstavce tamtéž.

a nakladatelů a dalších. V roce 2019 byla v porotě dále i zástupkyně měsíčníku čtenář Olga Vašková a zástupce časopisu ToP Petr Kautský.

Členové poroty nedostávají žádnou finanční odměnu. Odměnou jim je oběd v den hodnocení a volné vstupenky na knižní veletrh Svět knihy, kde se cena předává. Někteří členové poroty jsou v porotě již po mnoho let, někteří se mění. Určitou dobu byli v porotě i nakladatelé, aby mohli mít na průběh soutěže také vliv a výsledky nevzešly pouze ze strany tlumočnicků a překladatelů, ale kvůli nestrannosti už později nebyli zváni.⁸⁰

Po přihlášení slovníků do soutěže se během pár dní objeví na webových stránkách JTP anotace a obálka díla, aby mohli budoucí porotci přijít do knihovny JTP nebo do jiné v místě jejich bydliště a prostudovat slovníky osobně. Doplněný seznam nominovaných slovníků vycházel každé tři měsíce v časopise ToP, dokud byly časopisy vydávány v tištěné podobě. V současné době vychází časopis pouze ve formátu PDF, ve kterém je zveřejněn odkaz na web JTP, kde je možné najít celkový seznam přihlášených publikací. Porota po nominování obdrží již seznam kompletní. Dopoledne před samotným zasedáním poroty jsou slovníky k dispozici k prostudování v knihovně JTP nebo v případě slovníků elektronických tamtéž na počítačích. Předsedu poroty jmenuje vždy Výkonný výbor JTP. Členové poroty oceňují v každé kategorii tři slovníky tak, že nejlepší slovník dostane 3 body, druhý v pořadí 2 body a třetí jeden bod. Dále má porota možnost udělit čestné uznání. Pokud je v kategorii méně než osm děl, uděluje se pouze první místo.

Do soutěže jsou zahrnuty publikace vydané v období od 1. ledna do 31. prosince daného roku, případně je možné do soutěže zahrnout starší díla, která ještě v rámci předešlých ročníků nebyla hodnocena, ale nesmí být starší pěti let, nebo přetiskem starších děl.

Slovníkem se pro účely soutěže rozumí jakékoliv dílo lexikografického charakteru, které bylo vydané tiskem, na elektronickém nosiči, či veřejně přístupné na internetu. Publikace mohou být do soutěže zahrnuty pouze v jednom ročníku. Pouze v případě, že jeho části vychází postupně, je možné konkrétní části přihlásit do více ročníků soutěže. O tom, zda bude publikace zařazena do soutěže, rozhoduje Výkonný výbor JTP. Výkonný výbor dále zajišťuje zasedání odborné poroty, propagaci soutěžních slovníků, udržuje kontakt s nakladateli, vyřizuje veškerou agendu spojenou se soutěží. O novinkách soutěže informuje na webových stránkách JTP. Za svá rozhodnutí a činnost v rámci této soutěže je Výkonný výbor zodpovědný Radě JTP.

⁸⁰ Rozhovor s Alenou ŠOURKOVOU, 2019. Následující odstavce tamtéž.

Slovník může do soutěže přihlásit jeho autor, vydavatel, člen poroty, tlumočnická či překladatelská organizace, nebo její člen. Součástí přihlášky musí být jeden výtisk, který slouží porotě k hodnocení, a po skončení soutěže zůstává v knihovně JTP. V případě internetového díla je také k dispozici v knihovně JTP. Slovníky však do soutěže přihlašují nejčastěji velká nakladatelství, kteří soutěž již dobře znají, a do soutěže zasílají téměř všechny slovníky, které vydali.⁸¹

Výtisky do soutěže získává Jednota tlumočnicků a překladatelů několika způsoby. Někteří nakladatelé zasílají výtisky slovníku sami, někdy se stane, že autor napíše slovník nebo encyklopedii a přinese ji do soutěže, anebo si členové během roku na veletrzích, výstavách a jiných akcích všimají, které slovníky nově vyšly. Dalším způsobem, jak se slovníky dostávají do soutěže, je, že Jednota několikrát ročně požádá nakladatelství o zaslání výtisku nově vyšlých slovníků. Posledním způsobem, díky kterému se do soutěže dostávají velmi vzácné publikace, jsou dary členů JTP, kteří slovník pořídili v zahraničí. Tímto způsobem se do soutěže dostaly například slovníky z Vietnamu, Lotyšska, Litvy, Estonska, Arménie nebo Pobřeží Slonoviny. Jedná se o publikace, které v Česku nejsou k dostání.⁸²

O soutěžních slovnících píše Alena Šourková anotaci, ve které je krátce slovník popsán, je v ní zmíněn počet hesel ve slovníku, jak byl slovník zpracován, zda je to autorské dílo nebo pouze překlad cizojazyčného díla. Na základě této anotace i mohou zájemci před koupí přijít do JTP slovník prohlédnout. Tato anotace vychází na webu JTP v rubrice Slovník roku s označením příslušného ročníku.⁸³

Kategorie jsou každý rok vypisovány podle toho, jaké slovníky jsou do soutěže přihlášeny, ačkoliv v prvních třech ročnících soutěže byla udílena pouze Cena za slovník roku. Zpravidla se však jedná o Cenu poroty za překladový, výkladový, biografický či elektronický slovník, Cena za encyklopedii všeobecnou, přírodovědnou nebo z oblasti umění a řemesla. V některých letech byly hodnoceny slovníky i v kategorii právnické slovníky nebo také nejlepší slovník vydaný ve Slovenské republice. Mezi kritéria hodnocení patří především kvalita zpracování jednotlivých hesel ve slovníku, kvalita z pohledu typografie či tisku, přínos slovníku, jak se se slovníkem pracuje, zda jsou hesla dobře odlišena od vysvětlivek, jaký je poznámkový aparát,

81 Beseda o slovnících a encyklopediích [online]. 28.2. 2007 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/cro6/stop/_zprava/324454

82 Beseda o slovnících a encyklopediích [online], Následující odstavce tamtéž.

83 Rozhovor s Alenou ŠOURKOVOU, 2019.

zda jsou k heslům uvedeny i mluvnické kategorie, zda jsou překlady řazeny dle četnosti a další.⁸⁴

Vítězi hlavní ceny soutěže Slovník roku jsou při předávání nabídnuty dvě ceny – finanční odměna ve výši 20 000 Kč nebo trofej představující rozevřený slovník. Obě dvě ceny dostane do rukou a musí se během pěti sekund rozhodnout, kterou z nich upřednostní. Většinou laureáti sáhnou po finanční odměně, avšak v historii udílení cen se stalo již čtyřikrát, že si oceněný ponechal trofej. První trofej byla dílem členky JTP Ing. arch. Šárky Rubkové. V roce 2000 se oceněné nakladatelství Lingea v zastoupení tehdejšího ředitele Jana Všianského rozhodlo pro trofej namísto finanční odměny, a tak musela být vyrobená nová trofej, jejímž autorem byl Jiří Eichler. Podruhé podobná situace nastala v roce 2002 se stejným nakladatelstvím. Třetí trofej vyrobil rovněž Jiří Eichler. Tu si namísto finanční odměny zvolil pan Petr Pavliňák z Výtvarného centra Chagall. Mezi dalšími oceněnými, kteří upřednostnili trofej před finanční odměnou, byl kolektiv autorů Nového encyklopedického slovníku češtiny pod nakladatelstvím Lidové noviny.⁸⁵

V rámci této soutěže je také udělena ještě Cena za překladový slovník, který částkou 10 000 Kč dotuje Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT). Ceny jsou zpravidla předávány na pražském veletrhu Svět knihy, kde měla JTP do roku 2018 vlastní stánek.⁸⁶

2.2.3.2 Cena Františka Filipovského

Dalším významným oceněním, které již od roku 2001 uděluje Jednota tlumočnicků a překladatelů za přispění Obce překladatelů, je Cena Františka Filipovského za mimořádnou kvalitu literární složky dabovaného audiovizuálního díla. Od roku 2015 toto ocenění nese název Cena Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla.

Hlavním a určujícím smyslem udělování cen za nejlepší herecké a další tvůrčí výkony v dabingu je zvýšit prestiž této umělecké disciplíny a popularizovat umělce, kteří v tomto oboru vynikají. Město Přelouč, rodiště Františka Filipovského, pořádá tuto významnou kulturní akci spolu s Českým filmovým a televizním svazem FITES, z.s. a Hereckou asociací, ve spolupráci

84 Beseda o slovnících a encyklopediích [online]. Následující odstavce tamtéž.

85 Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019. Následující odstavce tamtéž.

86 Pravidla udělování cen soutěže [online]. 2016 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20160406084322/http://jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=168

s Asociací pracovníků se zvukem a Jednotou tlumočnicků a překladatelů a Obcí překladatelů.⁸⁷ Každá z uvedených organizací přispívá na ocenění určitou finanční částkou. JTP dává laureátům 10 000 Kč a platí výrobu keramické sošky dvou hlav proti sobě, které jsou vítězům udíleny společně s finančním obnosem.

Porota, ve které jsou zástupci výše uvedených organizací, hodnotí všechny kategorie. Některé ceny uděluje přímo pořádající organizace, například Cenu Františka Filipovského za celoživotní herecké mistrovství v dabingu udílí sama Herecká asociace, diváci zase hlasují pro vítěze Ceny diváků za nejlepší ženský a mužský výkon a Cenu Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla uděluje

Obrázek 7 Soška pro vítěze Ceny Františka Filipovského, 2009, zdroj: tyden.cz.

Jednota tlumočnicků a překladatelů. Pokud je počet hlasů po ukončení hlasování vyrovnaný, vyjádří se k dané kategorii obvykle zástupce té organizace, která má ke kategorii profesně nejbliže. Například k Ceně Františka Filipovského za nejlepší zvuk dabovaného audiovizuálního díla se vyjádří zástupce Asociace pracovníků se zvukem. Při rovnosti hlasů v závěrečném hlasování je rozhodující hlas předsedy poroty. Hlasování je tajné, výsledky zná po ukončení hlasování pouze tajemnice a notářka, ale z organizačních důvodů je velmi těžké utajit, kdo bude na předávání cen pozván.

87 Ceny Františka Filipovského za dabing [online]. [cit. 2019-07-14]. Dostupné z: <https://www.cffd.cz/o-festivalu/?ftresult=jednota+tlumočn%C3%ADk%C5%99>

2.2.3.3 Cena za nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci

Další, nejnovější soutěží, kterou JTP pořádá, je Soutěž o nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci v oboru translatologie, jenž je zpravidla vyhlašována každé dva roky.

Do soutěže lze přihlásit práci, která tématem spadá do oblasti translatologie, tzn. že se zabývá vědeckým zkoumáním teoretických anebo praktických aspektů překladatelské anebo tlumočnické činnosti, a která byla úspěšně obhájena na jakékoliv univerzitě v České nebo Slovenské republice nejdéle dva kalendářní roky před aktuálním datem soutěže.⁸⁸

Smyslem soutěže je podpořit akademickou reflexi překladatelské a tlumočnické činnosti a přispět k šíření dobrého jména Jednoty tlumočnicků a překladatelů mezi studenty a vyučujícími vysokých škol.

Soutěž se vyhlašuje v kategorii diplomová a bakalářská práce. Vítězná diplomová práce získá finanční odměnu ve výši 10 000 Kč, vítězná bakalářská práce 6 000 Kč. Pokud bude v jednom roce přihlášeno velké množství kvalitních kvalifikačních prací, může porota udělit finanční cenu i dalším pracím, přičemž celková částka na odměny může být až 25 000 Kč. Porota má však zároveň nárok neudělit cenu žádné přihlášené práci.

Porota, která vítěze vybírá, se skládá z osobností z akademické oblasti z oboru translatologie a ze zástupců JTP. Předsedu si porota volí sama, ten mimo jiné rozhoduje o vítězné práci v případě shodného počtu bodů.

Do soutěže může práci přihlásit v podstatě kdokoliv – vedoucí práce, autor, oponent, ale i další osoby, vždy však pouze v jednom ročníku. Kvalifikační práce musí být napsána a předložena porotě v tištěné i elektronické podobě v českém, slovenském, či dalším jazyce, ale JTP má právo práci k posouzení odmítnout, pokud není k dispozici posuzovatel, který daný jazyk ovládá. Exempláře a podklady, které byly zaslány do soutěže, se nevrací a mohou být zpřístupněny v knihovně JTP. Zároveň s prací je nutné předložit posudky vedoucího a oponenta.

Vítězná práce by měla být přínosná k poznání jevů, které jsou předmětem zájmu Jednoty tlumočnicků a překladatelů, což je například kultivace překladatelského a tlumočnického trhu, osvěta mezi zadavateli, překladateli, tlumočníky a příjemci překladu nebo adresátů tlumočení, šíření etických a dalších hodnot zakotvených ve stanovách Jednoty. Měla by být inovativní, téma by mělo být zpracováno srozumitelně a přehledně. Hodnotí se také rozsah práce, jak

⁸⁸ Statut soutěže o nejlepší diplomovou/bakalářskou práci, 8.4. 2019. Tamtéž v následujících odstavcích.

detailně je problém zpracován a technické zpracování – úroveň jazyka, grafická a typografická stránka. Soutěžní práce získává body v uvedených oblastech, nejvyšší možný počet bodů je 30. Cena za nejlepší práci se vyhlašuje a předává na akci Mladý Jeroným v následujícím roce po uzávěrce soutěže.

Jednota tlumočnicků a překladatelů tedy uděluje v současné době tři ceny – od roku 1994 cenu Slovník roku, od roku 2001 Cenu Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla a od roku 2018 také Cenu za nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci. Členská veřejnost Jednotě navrhovala, aby udělovala také ceny za nejhorší a nejhorší překlady, ale tohoto úkolu se již zhostila Obec překladatelů, která uděluje Cenu Josefa Jungmanna za nejlepší překlad roku a rovněž anticenu za nejhorší překlad roku – Skřípec.⁸⁹ Podle slov Petra Kautského by tedy bylo zbytečné, aby Jednota podobnou soutěž vyhlašovala také.⁹⁰

89 Obec překladatelů: Czech Literary Translators' Guild [online]. [cit. 2019-07-10]. Dostupné z: www.obecprekladatelu.cz

90 Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

2.2.4 Publikační činnost

Jednota tlumočnicků a překladatelů vydala za účelem vzdělávání široké veřejnosti, ale i samotných překladatelů a tlumočnicků několik příruček, sborníky z konferencí a DVD s archivem časopisů ToP.

První z příruček, která byla v České republice pod záštitou JTP vydána, je příručka [Překlady a jak na to](#). Vytvořena byla v rámci mezinárodního projektu na základě anglického originálu od Chris Durban a Antonia Aparicia, který nesl název *Translation: Getting It Right*. O překlad a vyhotovení celé publikace se zasloužila Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s britskou organizací Institute of Translation & Interpreting (ITI), na financování české verze se podílela také společnost STAR CZ a organizace Institute of Linguists a Recontres Traduction Financière. Před českou verzí vyšla již verze anglická a francouzská. Všechny verze publikace je od roku 2003 možné stáhnout zdarma na webových stránkách JTP a ITI.⁹¹

Publikace byla určena především zákazníkům, kteří nemají zkušenosti se zadáváním překladů. Příručka jim udělí cenné rady, jak se vyhnout problémům, jak poznat, zda je překlad vůbec nutný, proč je důležité zadat překlad odborníkovi a co je strojový překlad. Jednotlivé kapitoly jsou proloženy příklady z praxe, kdy se díky správně zadanému překladu podařilo ušetřit peníze nebo se vyhnout chybám. Brožurka, která vyšla v nákladu 10 000 výtisků, byla zhruba třiceti novinářům představena o rok později - 14. ledna 2003 na tiskové konferenci v Kaiserštejnském paláci v Praze. Při této příležitosti informoval překladatel a koordinátor českého vydání Ing. Otto Pacholík o spolupráci JTP a ITI. V roce 2016 byla vytvořená aktualizovaná verze českého vydání.

V roce 2002 vydala Jednota tlumočnicků a překladatelů publikaci *Nískejbačet: reklamsky nesnadno, pomalu a nejlépe vůbec*, kterou vytvořil Pavel Beneš. Publikace vyšla jako součást časopisu ToP na konci roku 2002 a započala tím nepravidelnou tradici vydávání krátkých publikací k Novému roku.⁹²

O rok později poté jako PF k Novému roku 2004 vyšel sešit s názvem *Tichá pošta*, v němž byly zveřejněny překlady české básně od Daniely Fischerové do různých jazyků. Text Daniely

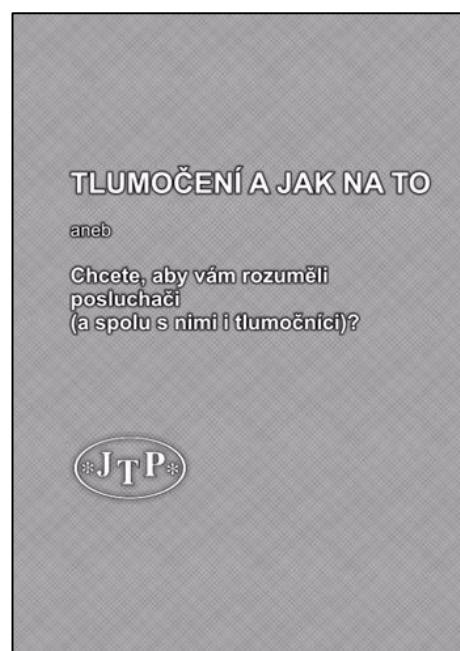
91 DURBAN, Chris. *Překlady a jak na to: průvodce pro zadavatele překladů*. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2002. ISBN 80-862-6117-4. Následující odstavec tamtéž.

92 BENEŠ, Pavel. *Nískejbačet: reklamsky nesnadno, pomalu a nejlépe vůbec*. Praha: JTP, [2002]. ISBN 80-862-6106-9.

Fischerové byl plný překladatelských nástrah, se kterými se popral například Milan Dvořák, Jana Štroblová nebo Vratislav Jiljí Slezák.⁹³

V roce 2006 vyšla coby přání k Novému roku příručka s názvem *Strč prst skrz krk*, která byla plná jazykolamů v různých jazycích (např. čeština, němčina, angličtina, maďarština, finština, srbocharvátština ad.). Jednota tlumočnicků a překladatelů je k Novému roku 2006 vydala ve spolupráci s Obcí překladatelů.

Na úspěch a velkou poptávku po příručce o překladech navázala příručka [TLUMOČENÍ A JAK NA TO aneb Chcete, aby vám rozuměli posluchači \(a spolu s nimi i tlumočníci\)?](#) Tuto příručku vytvořil v roce 2006 kolektiv autorů složený ze členů Jednoty tlumočnicků a překladatelů. Autory byla Amalaine Diabová, Petr Kautský a Miroslav Pošta, ale na přípravě se podílelo mnoho dalších lidí, z nichž lze jmenovat například Ivanu Čenkovou, Helenu Giordanovou, Otto Pacholíka nebo Barboru Stejskalovou. Ke čtenářům se poprvé dostala jako příloha časopisu ToP č. 2006/82. Samostatně bylo také možné publikaci zakoupit za 20 Kč.

Obrázek 8 Publikace *Tlumočení a jak na to*

Autoři na stránkách brožurky vysvětlují, co je a co není tlumočení, jaké jsou jeho druhy, jak spolupracovat s tlumočnickem a jaké jsou zvláštnosti soudního tlumočení a tlumočení do znakového jazyka.⁹⁴ V roce 2008 vyšlo volné pokračování první z uvedených publikací, na kterou tematicky navázala, a nesla název [Překlad není houska na krámě! Standardy pro nákup a prodej překladů.](#) Stejně jako první příručka byla určena jak odběratelům, tak dodavatelům, kterými jsou samotní překladatelé nebo překladatelské agentury. Rovněž se jednalo o překlad a lokalizaci díla od Chris Durban a Alana Melbyho s názvem *Translation – Buying a non-commodity*, kterou do češtiny převedl Leokard Rožeň. Jako přílohu časopisu ToP č. 2008/90 ji vydala JTP v roce 2008, o rok později byla vyvěšena v PDF formátu na webové stránky Jednoty.⁹⁵

93 FISCHEROVÁ, Daniela, Petr KAUTSKÝ a Libor DVOŘÁK. Tichá pošta. Praha: JTP, 2003. ISBN 80-867

94 JTP – KOLEKTIV AUTORŮ. Tlumočení a jak na to. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2006. ISBN 80-86711-98-6.

95 DURBAN, Chris a Alan MELBY. Překlad není houska na krámě!: Standardy pro nákup a prodej překladů. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2008. ISBN 978-80-7474-076-4.

Problematicke komunitního tlumočení se věnovala příručka s názvem *Chápete, člověče, co Vám říkám? aneb Komunitní tlumočení u nás*, jež byla vydaná v roce 2014. Vznikla ve spolupráci JTP, Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise a Komory soudních tlumočnicků. Brožurka sloužila pro informování veřejnosti a o její vydání se zasadila také Sekce komunitních tlumočnicků, která v JTP vznikla právě v roce 2014.⁹⁶

Jednota tlumočnicků a překladatelů dále vydávala sborníky z proběhlých translátologických konferencí. V roce 1995 vyšel sborník s názvem *9x o překladu*, ve kterém byly zveřejněny vybrané příspěvky přednesené na podzimních setkáních roku 1994–z Letní školy překladu v Budmericích, z Překladatelské konference v Havlíčkově Brodě a z konference Ruský jazyk ve sféře byznysu v Ostravě. Byly zde zveřejněny například příspěvky Blahoslava Hečka, Zuzany Jettmarové, Milana Hrdličky, Jany Rakšányiové či Zdenky Švarcové.

V roce 1998 byl vydán sborník s názvem *14x o překladu*, který obsahoval příspěvky Bohuslava Mánka, Miloslava Uličného, Juraje Šebesty nebo Pavly Lidmilové. Publikace byla věnována 65. výročí narození Antonína Popoviče, slovenského teoretika překladu.

O tok později, roku 1999, vyšel sborník s názvem *15x o překladu*, ve kterém byly nejen referáty z odborných konferencí v České i Slovenské republice, ale i příspěvky zveřejněné poprvé v tomto sborníku. Byly zde zveřejněny například články Edity Gromové, Tomáše Svobody, Vlasty Křečkové nebo Jiřího Felbába.

Pravidelně vycházely také sborníky ku příležitosti Setkání tlumočnicků a překladatelů ze zemí střední a východní Evropy ve slovenských Budmericích, z konferencí Odborná komunikace ve sjednocené Evropě (Odborná komunikácia v zjednotenej Európe) pořádaných v Banské Bystrici nebo z konference pořádanou Mezinárodní federací překladatelů (FIT) Překlad z/do málo rozšířených evropských jazyků (Preklad z/do málo rozšírených európskych jazykov), která se konala na Smolenickém zámku v roce 2001.

⁹⁶ *Chápete člověče, co vám říkám?, aneb Komunitní tlumočení u nás: (návod, jak se domluví s uprchlíkem, pacientem, neslyšícím...)*. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Generálním ředitelstvím pro překlady Evropské komise a Komorou soudních tlumočnicků ČR, 2014. ISBN 978-80-7374-096-2.

2.3 Dějiny Jednoty tlumočnicků a překladatelů

2.3.1 Události předcházející založení organizace

Základní podmínkou pro založení Jednoty tlumočnicků a překladatelů byla sametová revoluce v r. 1989. Před tímto rokem nebylo možné se takto sdružovat.

K pokusům založit organizaci, která by fungovala podobně jako JTP, docházelo ale již dříve. V 80. letech nešlo o založení samostatné organizace, ale byla snaha založit odborovou organizaci v rámci Odborového svazu pracovníků v umění, kulturních a společenských organizacích, která shodou okolností sídlila ve stejné budově, kde dnes sídlí JTP, na adrese Senovážné náměstí 23. Konala se sice zakládající schůze, ale velmi záhy byly tyto aktivity Ústředním výborem KSČ zakázány. Pro ÚV byli lidé na volné noze ideologicky nebezpeční, proto jim založení odborů nebylo povoleno.⁹⁷

V lednu 1990 byla založena Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT). ASKOT je vedle Jednoty tlumočnicků a překladatelů (JTP) jedním ze dvou sdružení v oboru a jediným, které sdružuje pouze členy aktivně působící jako konferenční tlumočníci, a to na základě doporučení náležitýho počtu členů a zvážení dosavadní praxe a odborných i morálních kvalit.⁹⁸

Po založení této organizace se Petr Kautský a PhDr. Andrej Rády rozhodli, že by bylo přínosné založit organizaci nevýběrovou, otevřenou všem. Tato organizace měla sdružovat všechny, kteří se na profesionální úrovni zabývají tlumočením a překladem, ale nejsou konferenčními tlumočníky nebo pracují pouze jako překladatelé, dále také studentům translatologie v tehdejší České a Slovenské Federativní Republice. Z tohoto důvodu vznikla Jednota tlumočnicků a překladatelů, která je podle svých stanov otevřená, dobrovolná, profesní, vnitřně diferencovaná organizace profesionálních tlumočnicků a překladatelů, nezávislá na politických stranách a hnutích.⁹⁹

Hlavním cílem zakládajících členů bylo seskupit co největší množství osob, aby byly jako skupina dohromady na trhu silnější. Z tohoto důvodu byl také zvolen název Jednota tlumočnicků a překladatelů – jelikož v jednotě je síla. Zakládající členové zvažovali i název obsahující slova svaz nebo syndikát, ale nakonec od těchto návrhů ustoupili.¹⁰⁰

⁹⁷ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

⁹⁸ Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT) [online]. [cit. 2019-07-13].

⁹⁹ Stanovy JTP, 1990.

¹⁰⁰ DIABOVÁ, Amalaine: O Jednotě. In: ToP: tlumočení-překlad. 2010, (95), s. 2.

Jedním z cílů bylo dosáhnout reprezentativního zastoupení členů z Čech, Moravy a Slovenska. Proto ustavující shromáždění členů delegovalo Radě JTP právo kooptovat další členy a náhradní členy, zejména ty mimopražské.¹⁰¹

*Obrázek 9 Zakladatelé Petr Kautský a Andrej Rády, 2015
(zleva)*

Zakládající členové Jednoty žili v přesvědčení, že organizaci zakládají jako odborový svaz, protože dle tehdejších zákonů byla odborová organizace jedinou organizací, která nevyžadovala schválení ministerstvy, ale byla pouze ohlášená. I přesto však organizace musela splňovat jisté náležitosti, jako byla ustanovující schůze nebo stanovy. Jednota tedy sepsala stanovy, přihlásila se a tím byla založena.

Stanovám a dalšímu vývoji krátce po založení Jednoty se věnuje následující kapitola s názvem Počátky JTP – rok 1990.

¹⁰¹ Stanovy JTP, 1990.

2.3.2 Počátky JTP – rok 1990

K založení Jednoty došlo v bytě manželů Rádyových v Praze v ulici Široká 1, kde tehdy bydleli. Zde se v rohové místnosti s balkonem scházeli zakládající členové a přemýšleli, jak organizaci založit a jak ji pojmout. Tehdejší tajemnice Odborového svazu pracovníků v umění, kulturních a společenských organizacích ROH umožnila nově založené Jednotě využívat v budově svazu na Gorkého náměstí 23 (nyní Senovážné náměstí 23) prostor malé kanceláře a vytisknout první časopis ToP. Tato výhoda vyplynula z předešlých blízkých osobních kontaktů zesnulého člena JTP Petra Čirliče, který pro tento svaz dříve tlumočil.¹⁰²

Během dvou týdnů proběhlo 13 schůzek, na kterých se připravovaly dokumenty, přípravný výbor sestával z 47 lidí. Zde byl také sepsán první výtisk časopisu ToP, který vypadal jako leták, protože byl ve formátu A3. Zakládající členové dali dohromady finanční prostředky z vlastních zdrojů, aby bylo možné první výtisky rozeslat dál.

Ještě před ustavujícím shromážděním měl každý z přípravného výboru možnost vyjádřit se k předloženým dokumentům, rozhodování bylo demokratické. Každý mohl zaslat připomínky či další náměty.¹⁰³

Ustavující shromáždění JTP se konalo 8. dubna 1990 v Ústředním domě rekreace ROH, dnešním Hotelu Pyramida, na Dlabačově v Bělehorské ulici v Praze 6 a rozhodnutí Federálního ministerstva vnitra o schválení stanov JTP získala Jednota dne 26. března 1990. Za členy byli tehdy prohlášeni zakládající členové, kteří odpovídali definici profesionálního tlumočnicka a překladatele, jak bylo obsaženo v Etickém kodexu zveřejněném v 2. čísle časopisu ToP, a kteří k datu založení podali přihlášku a složili základní vklad. Při této příležitosti byla založena Jednota, byla zvolena její první Rada, náhradní členové Rady, předseda, a revizoři účtů.¹⁰⁴ V třetím, respektive čtvrtém čísle časopisu ToP bylo zveřejněno složení první Rady JTP. Jejím prvním předsedou se stal PhDr. Andrej Rády, místopředsedy Petr Kautský a Radmila Zemanová, pokladní byla Ing. arch. Šárka Rubková.¹⁰⁵

¹⁰² Rozhovor s Andrejem RÁDYM, 2019. Následující odstavce tamtéž.

¹⁰³ DIABOVÁ, Amalaine: Je nám 15 let. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (75), s. 2.

¹⁰⁴ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

¹⁰⁵ RÁDY, Andrej: Rada Jednoty tlumočnicků a překladatelů. In: ToP: tlumočení-překlad. 1990, (3-4), s. 12.

Mnohé organizace, jako např. Obec překladatelů, vznikly přeměnou jiného spolku, který existoval již před revolucí. Jednota tlumočnicků a překladatelů však byla založena zcela nově. Již během prvního dne založení měla Jednota okolo 300 členů.¹⁰⁶

Etický kodex tlumočnicka a překladatele byl a do dnes je velmi důležitý. Jsou v něm vystiženy základní pravidla, která by měl každý člen dodržovat. Jde například o pravidlo, že profesionál je vždy vázán služebním tajemstvím, že nikdy nezneužije důvěrné informace, že přijímá pouze ty závazky, které odpovídají jeho schopnostem a přípravě, protože za svou práci nese plnou morální zodpovědnost, nebo že by měl tlumočnick projevovat solidaritu se svými kolegy.¹⁰⁷

Etický kodex tlumočnicka a překladatele byl a dodnes je velmi důležitý. Jsou v něm vystiženy základní pravidla, která by měl každý člen dodržovat. Jde například o pravidlo, že profesionál je vždy vázán služebním tajemstvím, že nikdy nezneužije důvěrné informace, že přijímá pouze ty závazky, které odpovídají jeho schopnostem a přípravě, protože za svou práci nese plnou morální zodpovědnost, nebo že by tlumočnick měl projevovat solidaritu se svými kolegy.

Jedním z cílů bylo dosáhnout reprezentativního zastoupení členů z Čech, Moravy a Slovenska. Proto ustavující shromáždění členů delegovalo Radě JTP právo kooptovat další členy a náhradní členy, zejména ty mimopražské.¹⁰⁸

Jednota chtěla navázat na tradici dosavadních pokusů o organizování překladatelů a tlumočnicků, nechtěla nahrazovat práci agentur či zprostředkovávat práci. Tato činnost zůstala nadále agenturám. JTP se od počátku zaměřovala na hájení zájmů překladatelů a tlumočnicků.¹⁰⁹

Společně se založením JTP žádali zakládající členové vytvoření **Rehabilitační komise** na půdě Majetkové, správní a delimitační unie odborových svazů. S tím byl spojen požadavek, aby byla na JTP převedena adekvátní část Fondu solidarity.¹¹⁰

Jednota byla založena jako československá organizace. Od samého počátku byla v organizaci řada kolegyně a kolegů ze Slovenska, ale i lidé jiných národností, jako např. kolegyně z Německa žijící v Bratislavě. Členy organizace se mohli stát cizinci žijící v tehdejším Československu nebo naopak Češi a Slováci žijící v zahraničí.¹¹¹ Velký počet slovenských členů získala organizace tím, že se Andrej Rády zhruba po dvou letech existence JTP vydal

¹⁰⁶ Rozhovor s Andrejem RÁDYM, 2019.

¹⁰⁷ Etický kodex tlumočnicků a překladatelů, 1990. Následující odstavce tamtéž.

¹⁰⁸ Stanovy JTP, 1990.

¹⁰⁹ Diabová, Amalaine: Je nám 15 let. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (75), s. 2.

¹¹⁰ Usnesení ustavujícího shromáždění členů JTP, 1990.

¹¹¹ Rozhovor s Andrejem RÁDYM, 2019. Následující odstavce tamtéž.

do Bratislavy do budovy Vědecko-technické společnosti, aby svolal seznamovací schůzi se zájemci o členství Jednotě. Byl tam tehdy pozván, aby udělal o Jednotě prezentaci.

Před návštěvou Andreje Rádyho v Bratislavě žili slovenští překladatelé a tlumočníci v domnění, že se má na Slovensku také zakládat organizace, která by je sdružovala. Ukázalo se však, že to není pravda, a proto se mnoho z nich přidalo právě k Jednotě tlumočnicků a překladatelů. Jednota díky tomu získala během krátké doby velké množství slovenských členů.

V roce 1990 vznikla na Slovensku Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry (Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry) a Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry (Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry), které dodnes sdružují na 660 překladatelů pracujících mezi slovenštinou a jinými světovými jazyky. Tyto organizace mají podobné cíle jako JTP: „(...) vytvářet vhodné podmínky pro překladatele a jejich činnost, ochraňovat morální a materiální zájmy překladatelů, vytvářet podmínky, které pomáhají zvyšovat odbornou všeobecnou úroveň překladů umělecké či odborné literatury, řešit otázky a problémy spojené s překladem.“¹¹²

Nedošlo tehdy k žádnému oficiálnímu spojení těchto organizací s Jednotou tlumočnicků a překladatelů v České republice, ale zástupci obou organizací se dohodli na určité podobě spolupráce. Zpočátku fungovala i společná kancelář sídlící v Bratislavě. Jedním z důvodů, proč ke spojení nedošlo, byl rozdílný přístup k financím ve slovenské a české organizaci. Slovenské organizace mohly čerpat finance z Literárního fondu, zatímco JTP finanční podporu zvenčí odmítala. Výhodou však bylo, že díky slovenským členům pracujícím na akademické půdě organizovala Jednota na slovenských univerzitách přednášky o problémech spojených s překladem či o samotné organizaci, což napomáhalo propagaci.

Krátce po založení členové JTP zjistili, že na běžnou administrativu a komunikaci s veřejností potřebují kompetentní osobu, proto začali jako sekretářku na částečný úvazek zaměstnávat pracovníci odborů sídlících v budově na Senovážném náměstí. Spolupráce však nefungovala podle představ, a proto od té doby zaměstnávají spíše ženy v důchodu, které dříve pracovaly na centrálních úřadech.¹¹³

¹¹² Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <http://www.sspol.sk/index.php?s=ospolocnosti>

¹¹³ Rozhovor s Andrejem RÁDYM, 2019.

Členové, které JTP přijímá, museli dříve stejně jako dnes dokázat, že se překladem či tlumočením zabývají na profesionální úrovni nebo se na ni seriózně připravují, že se nejedná pouze o volnočasovou aktivitu. Společně s přihláškou je tedy nutné doložit buď:

- kopii živnostenského listu s oprávněním podnikat v oblasti překladu a tlumočení;
- nebo dekret o jmenování soudním tlumočnickem;
- nebo potvrzení o absolutoriu oboru souvisejícího s překladem nebo tlumočením;
- nebo dobrozdání zákazníka;
- nebo fakturu, smlouvu za poskytnuté tlumočnické či překladatelské služby.

Zpočátku Jednota fungovala částečně pod patronátem Kulturního svazu. Díky tomu měla možnost využívat místnost v budově, v níž sídlí dodnes. V budově na Senovážném náměstí 23 tehdy sídlilo 12 malých svazů z oblasti kultury a umění. Andrej Rády, zakládající člen JTP, byl činný ve správní radě, která po revoluci rozdělovala odborový majetek. Oficiálně Jednota na majetek nárok neměla, ale právě Andrej Rády přišel s nápadem, že někteří členové JTP přeci jen v odborech byli a členské příspěvky platili. Byla tedy vyhlášena sbírka průkazů ROH, a na základě sesbíraných průkazů byla Jednotě přidělena část majetku. Konkrétně šlo o 0,67 % ze tří budov sídlících na Senovážném náměstí. Během let se podíl organizace určitou hospodářskou politikou dostal až na 2,7 %.¹¹⁴

¹¹⁴ Rozhovor s Andrejem RÁDYM, 2019.

2.3.3 Rok 1991

Změna politického režimu a ekonomické reformy krátce po revoluci způsobily, že se z většiny tlumočnicků a překladatelů stali podnikatelé. JTP proto uspořádala ve dnech 22. – 24. ledna 1991 a 1. – 2. února 1991 daňovou poradnu pro členy JTP, jejíž služeb využilo 32 členů.¹¹⁵

Počátkem roku 1991 koptovala Rada JTP ve smyslu usnesení ustavujícího shromáždění JTP tyto členy: Štefana Pecena jako místopředsedu, Miroslavu Dulovou, Vladimíru Hudákovou, Františka Michaličku, Juraje Wallnera a Jaroslavu Bulánkovou jako členy.

27. května 1991 proběhlo v Domě odborů v Bratislavě **Shromáždění členů JTP**. Tohoto shromáždění se zúčastnila také předsedkyně rakouského svazu tlumočnicků a překladatelů Universitas, Annie Welchová, tajemnice svazu Brigitta Hoefertová a Hilda Zieglerová. Zástupkyně rakouské sesterské organizace informovaly publikum o činnosti svazu a projednávalo se také plánované setkání s AIIC (Association of Conference Interpreters) v Praze, které se uskutečnilo 6.-7. července 1991. V druhé části shromáždění informoval M. Belica z firmy Meridian v Bratislavě o daňových záležitostech pro tlumočnický a překladatelský.¹¹⁶

Zhruba v polovině roku 1991 překročil počet členů JTP hranici 500 lidí. Většina členů pocházela z Česka či Slovenska, ale několik z nich bylo i z Velké Británie, Itálie, Německa či Finska. Obzvláště výrazný byl nárůst počtu členů na Slovensku. Z tohoto důvodu byl v roce 1991 otevřen vlastní sekretariát JTP v Bratislavě, avšak prostory na adrese Gercenova 35 a sekretářku sdílel slovenský sekretariát JTP s Konfederací umění a kultury (Konfederácia umenia a kultúry).

Při uvádění počtu členů daných organizací je třeba si vždy uvědomit, že mnozí jsou členy několika profesních organizací zároveň (JTP, ASKOT, KST ČR...), proto může číselný údaj působit klamným dojmem.

Na červencovém setkání s AIIC vznikl nápad, aby se **tlumočníci a překladatelé střední a východní Evropy** setkali a prodiskutovali svou situaci v nově nastalých podmínkách. Jednota se tohoto setkání ujmula a výsledkem byla konference, která se konala 5.- 6. října 1991 v Bratislavě. Této konferenci se zúčastnili například zástupci z Asociace maďarských

¹¹⁵ ToP: tlumočení-překlad. 1991, (5), s. 12.

¹¹⁶ DULOVÁ, Miroslava: Tlumočníci o práci a daních. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (7), s. 12. Následující odstavec tamtéž.

tlumočnicků (Magyar Fordítók és Tolmácsok egyesülete – MFTE), z rakouského Sdružení překladatelů (Übersetzergemeinschaft), ale také z Polska nebo Litvy. Zástupci organizací se navzájem informovali o svých organizacích, jejich činnostech a pracovních podmínkách. Mnohé organizace vznikly podobně jako JTP jen pár let před tímto setkáním, tudíž pro ně bylo přínosné vyslechnout si poznatky zástupců organizací s delším trváním. Dalším cílem bylo domluvit se, jak se mohou tlumočníci a překladatelé z těchto zemí dostat na mezinárodní trh práce v Evropě.¹¹⁷

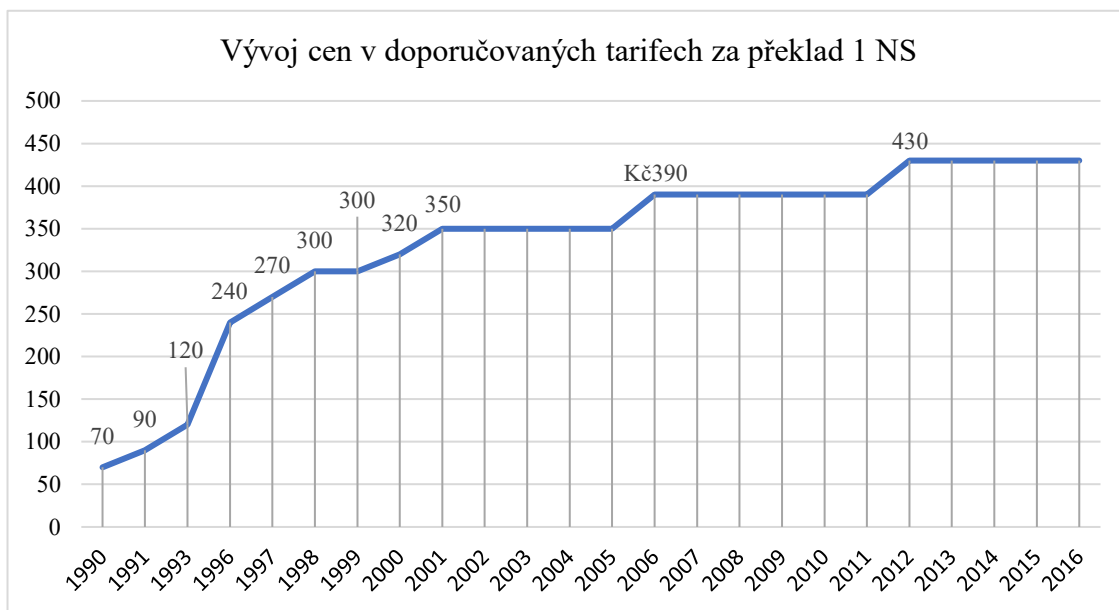
Jedna z nejdůležitějších činností a zároveň veřejností nejžádanějších bylo stanovení **doporučených minimálních tarifů** na následující rok. Každoročně se o nich diskutovalo a byly stanovovány na podzimních schůzích výkonného výboru. Těmito doporučenými tarify se řídili nejen členové, ale i mnozí překladatelé a tlumočníci mimo organizaci.

Členové od počátku využívali možnost vyměňovat si zkušenosti a snažili se vždy pozitivně ovlivnit ceny na trhu. Ovlivnit ceny na trhu bylo možné především zpočátku, kdy se díky tarifům podařilo ceny skokově navyšovat o 50–100 %. V rozhovoru Petr Kautský pro ilustraci uvedl, jaké částky mohli překladatelé a tlumočníci požadovat za svůj výkon na začátku 90. let: za den tlumočení zpravidla účtovali 150–200 Kč, za jednu normostranu maximálně 20–25 Kč.¹¹⁸ V prvních doporučených tarifech za překlad a tlumočení pro rok 1991 však byly uvedeny již vyšší sazby. Za den tlumočení si měl tlumočník dle druhu tlumočení účtovat 600–1200 Kčs, za překlad jedné normostrany podle náročnosti jazyků 40–350 Kč.¹¹⁹ V dalších letech však už nárůst cen tak skokový nebyl.

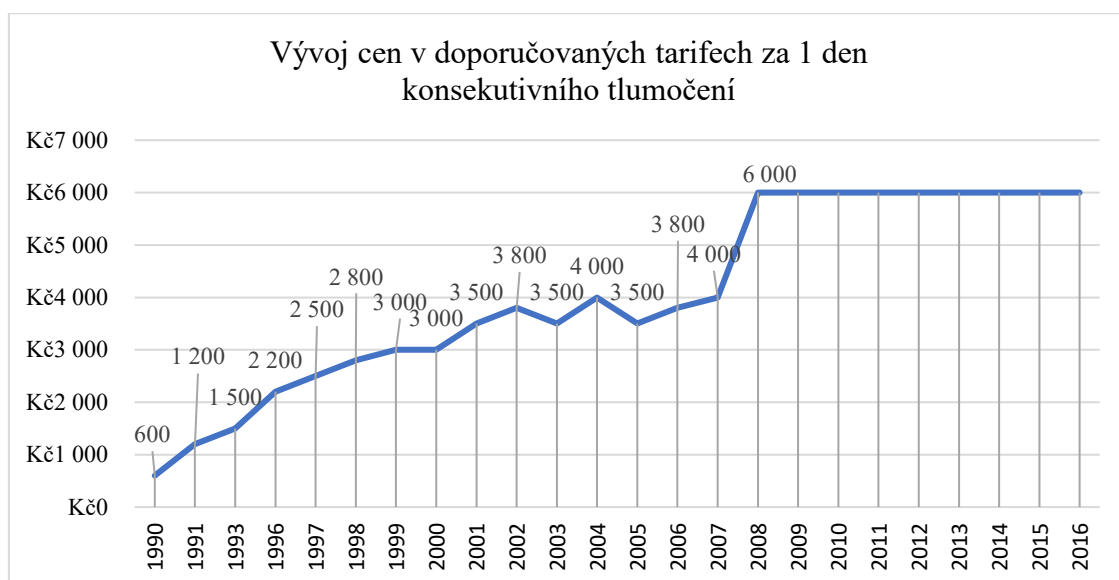
¹¹⁷ RÁDY, Andrej: Stretnutie tlmočníkov a prekladateľov Bratislava 1991. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (8), s. 1, 15.

¹¹⁸ Stanovy, 1990.

¹¹⁹ BABŮRKOVÁ, Dita: Honoráře. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (5), s. 9. Následující odstavec tamtéž.

Obrázek 10 Graf vývoje cen uváděných v doporučených tarifech za překlad 1 NS textu

Obrázek 11 Graf vývoje cen uváděných v doporučených tarifech za 1 den konsektivního tlumočení

Doporučené tarify vydávané až do roku 2017 Jednotou tlumočnicků a překladatelů byly velmi obsáhlé a nabízely variantu snad pro jakoukoliv možnou situaci. Zohledňovaly například příplatky při vyhotovení překladu nadprůměrně obtížného textu, při extra rychlém dodání nebo při nutných zvláštních úpravách textu. Byly vydávány na konci každého roku jako doporučení pro rok následující.

Jako vzorový příklad ceny za normostranu (NS) byl zvolen převod z cizího jazyka do mateřského. Do uvedené cenové skupiny spadaly následující jazyky: angličtina, bulharština,

francouzština, italština, maďarština, němčina, polština, portugalština, rómština, rumunština, ruština, srbochorvatština, španělština.

Jako druhý příklad byla zvolena cena za jeden den konsekutivního tlumočení, protože se jedná o jednu z nejčastějších forem tlumočení. Za jeden tlumočnický den se považuje 8 hodin. Konsekutivní tlumočení bylo v prvních letech vydávání tarifů dále děleno na konsekutivní konferenční a konsekutivní odborné tlumočení, které bylo zpravidla hodnoceno téměř dvakrát vyšším honorářem.

V grafu je tedy zobrazen druh tlumočení, který je ohodnocen nejnižší částkou. V některých ročnících doporučených tarifů bylo nazýváno také jako informativní, doprovodné nebo běžné konsekutivní tlumočení.

Zajímavý je propad cen za doprovodné konsekutivní tlumočení v letech 2005-2006. Naopak rychlý nárůst cen v doporučených tarifech za konsekutivní tlumočení v roce 2008 je způsoben tím, že Jednota tlumočnicků a překladatelů přestala v seznamu rozlišovat mezi různými druhy konsekutivního tlumočení. Daný tarif je tedy stejný pro tlumočení odborné i doprovodné.

K otázce cenotvorby v jiných zemích, jako například v Spolkové republice Německo nebo v Rakousku, se vyjadřovala v jednom z prvních časopisů ToP také Dita Babůrková. Ve svém článku popsala, za jakých podmínek a pro jaké klienty tlumočníci a překladatelé v těchto zemích pracují a byly zde uvedeny tarify užívané v těchto zemích, které se mohly v tehdejší době zdát ve srovnání s těmi v ČR zdát ohromující.

Jednota se již od počátku snažila o spolupráci nejen se zahraničními organizacemi, ale také se vzdělávacími instituty. V listopadu 1991 spolupracovala Jednota s Katedrou překladatelství a tlumočnictví translatologie při FF UK na organizaci **týdenního pracovního semináře k terminologickým databázím pro PC**, který byl vedený odborníkem ze ženevské tlumočnické školy. Další společnou akcí, kterou tyto dvě instituce organizovaly společně, byl přednáškový cyklus uspořádaný koncem roku 1991 na téma teorie překladu. Zúčastnili se ho zahraniční profesori, mezi nimi M. Snell-Hornbyová z Vídně (9. – 11. října), J. Lambert z Leuvenu (23. října – 3. listopadu) nebo J.G. Etkind z Paříže (listopad, prosinec).¹²⁰

JTP se na Slovensku dlouhodobě zasazovala o zrušení vyhlášky 120/81 Sb., která řídila finanční odměňování některých prací vykonávaných mimo pracovní poměr. Po mnoha hodinách

120 JETTMAROVÁ, Zuzana: Katedra překladatelství a tlumočnictví. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (7), s. 7.

strávených na ministerstvech a komisích a po nespočtu žádostí se podařilo k 1. říjnu 1991 zajistit zrušení této vyhlášky bez náhrady.¹²¹

Členové Jednoty byli od založení informováni o aktuálním dění v oblasti tlumočení a překladu prostřednictvím *Dopisů členům* a časopisů *ToP* (*tlumočení a překlad*). Oba dva časopisy se věnovaly tlumočnickým a překladatelským tématům, ale časopis *Dopis členům* informoval členy spíše o záležitostech organizačního charakteru, o schůzích výkonných orgánů nebo o změnách týkajících se přímo organizace. Členové dostávali obě dvě periodika, ale *ToP* si mohli předplatit i ostatní zájemci, aniž by byli členy JTP.

Během roku 1991 byla již tradičně vydána čtyři čísla časopisu *ToP*, přičemž v prvním z nich se představila nová šéfredaktorka časopisu, Radka Zemanová. Ještě v tom samém roce, 2. prosince 1991 ale Radka Zemanová z této funkce a z funkce místopředsedkyně na vlastní žádost odstoupila a Rada JTP do ní jmenovala Petra Kautského. Nutno podotknout, že šlo pouze o formální potvrzení, jelikož Petr Kautský tuto činnost vykonával již během druhé poloviny roku 1991. Ještě před ním byl prvním šéfredaktorem časopisu Štefan Čirlič.¹²²

Od prosince 1991 se také redakce časopisu rozhodla svou práci zprofesionalizovat. Korektury, administrativní část přípravy a agendu předplatného proto zajišťovala tajemnice redakce, Jana Kracíková, o grafickou podobu časopisu se starala Marie Volková.¹²³

Rozesláno bylo také pět *Dopisů členům*. Tyto dopisy obsahovaly informace o nových zákonech a vyhláškách, publikacích, vzdělávacích akcích, zaslány byly také ukázky faktur a vyúčtování či informace o tarifech u nás i v zahraničí.

Jednota dále vydala tiskem seznam řádných členů JTP, který rozeslala potencionálním zákazníkům jako byla ministerstva, zastupitelské úřady, mezinárodní organizace, banky, odborové svazy atd.

¹²¹ *ToP*: tlumočení-překlad. 1991, (8), s. 12.

¹²² *Dopis členům* X, prosinec 1991.

¹²³ *ToP*: tlumočení-překlad. 1991, (9), s. 24. Následující odstavce tamtéž.

2.3.4 Rok 1992

Během ledna a února se konal cyklus vzdělávacích kurzů, které pořádala Jednota ve spolupráci s tehdejší Katedrou překladatelství a tlumočnictví FF UK a se členy Asociace konferenčních tlumočnicků. Jednalo se o **kondiční kurzy simultánního tlumočení** ve čtyřech jazycích, překladatelské kurzy v angličtině, které se týkaly především překladu právních a propagačních textů, seminář věnující se jazyku českému a o setkání s právníkem. Všechny díly a kurzy se zúčastnilo více než 90 zájemců, vše organizovala prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc a Pavel Dobranský. Přijetí zákona o živnostenském podnikání v roce 1991 byla pro mnoho tlumočnicků a překladatelů velmi zásadní, jelikož v dobách komunistického režimu v podstatě nic takového možné nebylo. Většina z nich se tedy ocitla ve zcela nové situaci a velmi uvítali informace o podání daňového přiznání, o vedení peněžního deníku, fakturách nebo o účetních dokladech.¹²⁴

28. března roku 1992 se v pražském Obecním domě ve Sladkovského sále konalo první řádné **Shromáždění členů** Jednoty tlumočnicků a překladatelů. Při této příležitosti byla zhodnocena činnost Jednoty, členové se také zamýšleli nad tím, jak zastupovat zájmy rozličných skupin své členské základny – konferenčních, soudních a dalších tlumočnicků, překladatelů odborné i umělecké literatury. Závěrem byla zvolena Rada JTP čítající 22 členů na další dvouleté období.¹²⁵

Uplynulé dva roky od založení přinesly několik podnětů pro **změny ve stanovách** i v organizaci. Členové JTP obdrželi text usnesení shromáždění ve 13. čísle bulletinu *Dopis členům* a několik informací bylo uvedeno také v časopise ToP.¹²⁶

Do textu preambule stanov JTP byla vložena věta „Jednota tlumočnicků a překladatelů uzavírá kolektivní smlouvy za své řádné členy v trvalém pracovním poměru, kteří o to písemně požádají.“¹²⁷

Z charakteristiky organizace bylo vypuštěno slovo „nepolitická“, které bylo nahrazeno formulací „nezávislá na politických stranách a hnutích“.

Roční členský příspěvek pro roky 1993 a 1994 byl z 700 Kčs zvýšen na 1200 Kč, základní vklad pro nové členy na 150 Kč. Posunut byl také nejzazší termín placení členského příspěvku,

¹²⁴ KAUTSKÝ, Petr: Péče JTP o vzdělávání jazykové i daňové. In: ToP: tlumočení-překlad. 1992, (10), s. 18.

¹²⁵ RÁDY, Andrej: I. řádné Shromáždění členů JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1992, (10), s. 14.

¹²⁶ Dopis členům XIII, červen 1992. Plné znění v příloze.

¹²⁷ RÁDY, Andrej: I. řádné Shromáždění členů JTP. Následující odstavce tamtéž.

který byl stanoven na 30. června 1992. Včasné zaplacení členského příspěvku bylo podmínkou, aby byli členové zveřejněni v seznamu členů, který bylo možné komerčně využít. Nejvyšším orgánem Jednoty zůstalo Shromáždění členů, které se scházelo jednou za dva roky, a nejvyšší orgán, který řídil činnost mezi zasedáními Shromáždění členů, byla nadále Rada JTP.

Na Shromáždění členů se členové také zamýšleli nad aktuální situací vzdělávání v oblasti tlumočnictví a překladatelství a nad kvalitou a úrovní těchto dvou činností. Snaha zvyšovat odbornou úroveň a zprostředkovat vzdělání vedla k založení vzdělávacího fondu JTP. Finančním zdrojem vzdělávacího fondu bylo 5 % z ročních členských příspěvků nebo případné dary, dědictví, subvence, úroky, odpisy z daní poukázané přímo na vzdělávací fond.

Zdroje vzdělávacího fondu bylo možné využít k úhradě nákladů na školení, semináře, přednášky a publikace sloužící k edukaci a zvyšování profesní a odborné úrovně členů Jednoty nebo k udělování stipendií.

Dalším bodem programu řádného Shromáždění členů bylo stanovení plánu činnosti JTP pro rok 1993. Jednota si stanovila, že se bude snažit jednat se státními orgány za účelem zlepšení postavení a odměňování soudních tlumočnicků, podílení se na legislativní činnosti a prosazení udělování živnostenských listů.

Dále bylo dohodnuto, že bude zajištěno, aby pražský sekretariát fungoval osm hodin denně od pondělí do pátku, pokud počet členů dosáhne čísla 700. To se však nestalo, tudíž provoz rozšířen nebyl.

Jednota si byla vědoma toho, že je v organizaci malé množství členů z Moravy a Slezska, kterým ale není možné poskytovat stejnou kvalitu služeb jako členům z Čech. Proto stanovila, že se bude snažit o přímou spolupráci se zemskou správou KUK v Brně. S mezinárodními organizacemi tlumočnicků a překladatelů jako jsou FIT nebo AIIC měla spolupráce pokračovat formou výměny publikací, osobních kontaktů a účasti na mezinárodních akcích.

Shromáždění členů zvolilo také Radu JTP a revizory hospodaření. Rada sestávala z předsedy Andreje Rádyho, místopředsedy Petra Kautského a Štefana Pecena a pokladníka Miroslavy Mamulové.

V roce 1991 bylo Jednotě Mezinárodní federací překladatelů (FIT) oznámeno, že dnem patrona překladatelů, sv. Jeronýma, je 30. září. Z tohoto důvodu se Jednota rozhodla v tomto období uspořádat společenskou akci, na kterou byli pozváni zástupci odborných univerzitních překladatelských kruhů, spřátelených profesních organizací, agentur i zástupci z řad novinářů.

Na počest sv. Jeronýma bylo také uspořádáno 1. regionální setkání členů JTP v Jesolu u Benátek v Itálii, kde měla organizace v té době největší počet zahraničních členů. Dále byla pro členy a příznivce Jednoty uspořádána plavba po řece Vltavě až do Roztok, kde si mohli ve stálé expozici zámku prohlédnout portrét sv. Jeronýma.

Obrázek 12 Portrét sv. Jeronýma od Mistra Theodorika

V Bratislavě se 29. září a 30. září v Praze setkali novináři a zástupci spřízněných organizací a agentur. Všechna tato setkání se dají považovat za počátek Jeronýmových dnů.¹²⁸

Na konci roku 1992 měla Jednota tlumočnicků a překladatelů 693 členů. Po České a Slovenské republice měla Jednota největší členskou základnu v Itálii.

V posledním čísle časopisu ToP daného roku byla také poprvé uveřejněná rubrika s názvem *Naše recenze*, ve které se objevovaly anotace a recenze nově vyšlých slovníků. První dva příspěvky vytvořil Petr Kautský a Raija Asaikainen z Helsinek.

¹²⁸ REDAKCE: Máme patrona!! In: ToP: tlumočení-překlad. 1992, (11), s. 1.

2.3.5 Rok 1993

Hned zpočátku tohoto roku byla založena **Sekce soudních tlumočnicků**, která vznikla 13. ledna na ustavující schůzi sekce. V listopadu 1992 byla 55 členů JTP evidovaným jako soudní tlumočníci zaslána výzva ke sdružování se v této sekci. Přihlásilo se jich celkem 32, přičemž zájem podílet se na činnosti sekce pravidelnou účastí projevilo 20 z nich.¹²⁹

Na lednové ustavující schůzi byli přítomní informováni o tehdejšímu stavu vyhlášky 37/67 Sb. o soudních znalcích a tlumočnících, o aktuálních sazbách za tlumočení pro státní orgány a byl dohodnut program činnosti sekce. V programové části schůze byla dohodnuta vzájemná výměna zkušeností členů mezi sebou, organizování seminářů a zájemci se také zavázali se k vypracování terminologických glosářů pro jednotlivé oblasti soudního tlumočení. Mluvčími sekce se stali JUDr. Karel Rozsypal a Ing. Kateřina Martonová.

V *Dopise členům* č. 14 (srpen 1992) byla uveřejněna **anketa**, jejímž cílem bylo zjistit názory členů JTP na tarify za překlad a tlumočení, a která měla pomoci vytvořit obraz tlumočnicka a překladatele v České republice. Tato anketa byla vyhodnocena a ve speciálním dvojčísle časopisu ToP vydaném v roce 1993 vyšla analýza, pomocí níž bylo možné si udělat představu, jaký je typický člen Jednoty.

Všichni respondenti byli členy JTP. Časopis *Dopis členům* byl zaslán 650 lidem, ale s návratností od zahraničních členů se příliš nepočítalo. Do uzávěrky došlo 82 vyplněných dotazníků, 22 z nich byli muži, 56 ženy, 3 nevybrali ani jednu z variant.¹³⁰

První část ankety se týkala názorů na tarify a jejich vývoj v následujícím roce, avšak výsledek ankety byl uveřejněn pouze v *Dopise členům* č. 15 (září 1992), protože tyto informace byly určeny pouze členům.

Další část ankety se věnovala specializaci a zaměření tlumočnicků a překladatelů. Bylo zjištěno, že konferenčnímu tlumočení se věnovalo 36 (44 %) dotázaných, 53 (66 %) respondentů odpovědělo kladně na otázku, zda vykonávají tlumočnickou činnost, 28 (34 %) z nich uvedlo, že vůbec netlumočí, že se živí pouze jako překladatelé. Statut soudního tlumočnicka tehdy mělo dle ankety pouze 14 (17 %) dotázaných. V trvalém pracovním poměru byly zaměstnány 3 osoby

¹²⁹ ROZSYPAL, Karel: Sekce soudních tlumočnicků ustanovena. In: ToP: tlumočení-překlad. 1993, (15-16), s. 27. Následující odstavec tamtéž.

¹³⁰ HALUZA, Jiří a RÁDY, Andrej: Jací jsme. Výsledky ankety členů JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1993, (13-14), s. 18-19. V následujících odstavcích tamtéž.

(4 %), 70 (85 %) dotázaných uvedlo, že se věnují odbornému překladu a překladu technických textů. Autorské překlady vykonávalo 21 (26 %) dotázaných, 10 (12 %) z nich překládalo beletrii a 11 (13 %) překládalo televizní pořady a filmy.

Značná část otázek se týkala odborného vzdělání členů. Vysokoškolský obor související s překladatelstvím či tlumočnictvím v Československu ukončilo 23 (28 %) respondentů, filologický obor dostudovalo v Československu 18 (22 %) a v zahraničí 7 (9 %) dotázaných. Tyto údaje reflektují i možnosti vzdělávání v předešlých letech. Ne každému bylo kvůli poměrům v komunistickém režimu umožněno studovat obor, o který měl zájem. Mnozí tlumočníci a překladatelé se také rekrutovali z bilingvních rodin či z průvodcovské činnosti. Pro tehdejší situaci v Československu v oblasti tlumočení a překladu bylo typické, že se těmto činnostem věnovali lidé, kterým bylo kvůli normalizaci zakázáno vykonávat svá původní povolání.

Další část se zabývala tím, jak dlouho členové již překladatelskou nebo tlumočnickou činnost vykonávají. Většina respondentů (59 %) odpověděla, že v tomto oboru pracují 10 až 20 let nebo déle. Ostatní časová rozmezí byla zastoupena v menší míře – 9 % dotázaných pracovalo jako překladatel nebo tlumočnick méně než dva roky, 11 % 2 až 5 let, 22 % 5 až 10 let.

Dále z ankety vyplynulo, že zhruba tři čtvrtiny respondentů (78 %) žije v Praze nebo Bratislavě. Další menší města či obce byly zastoupeny pouze malým procentuálním podílem. Zajímavostí však je, že 90 % dotázaných uvedlo, že mají v místě bydliště minimálně jeden velký podnik, který by mohl být potenciálním objednavatelem jejich služeb.

Rozdělení pracovních jazyků nejspíše odpovídalo tehdejším potřebám trhu. Nejvíce dotázaných tlumočilo nebo překládalo z nebo do angličtiny, němčiny a francouzštiny. Ruština, ukrajinština, španělština či italština se umístily na druhém a třetím místě. Zajímavé je, že na další pozici se umístila činnost mezi češtinou a slovenštinou. Převážná většina účastníků výzkumu uvedla, že pracuje především pro přímé zákazníky.

Jednota společně s Obcí překladatelů v daném roce vytvořila Obec tlumočnických a překladatelských organizací v České republice, jejímž cílem bylo zastupovat všechny členy v Mezinárodní federaci překladatelů (FIT). K tomuto rozhodnutí organizace došly i kvůli 8. kongresu Mezinárodní federace překladatelů (FIT). Jednota byla zároveň přijata na Slovensku do Asociace překladatelských a tlumočnických organizací Slovenska.¹³¹

131 RÁDY, Andrej: Uplynuli už viac ako tri roky. In: ToP: tlumočení-překlad. 1993, (15-16), s. 1. Následující odstavce tamtéž.

Ve zmíněném roce přibyla další příležitost k neformálnímu setkávání, tzv. **tlumočnické kavárny**. Zájemci z řad členů i příznivců se setkávali každou první středu v měsíci v prostorách sekretariátu JTP.

V Bratislavě na adrese Laurinská 2 byl otevřen **nový sekretariát JTP**, nacházel se ve čtvrtém poschodí budovy vydavatelství Slovenský spisovateľ. Každé úterý, středu a čtvrtek od 9 do 11 hodin zde byla k dispozici sekretářka Johanka Hasonová. Pražský sekretariát se přestěhoval pouze v rámci budovy na Senovážném náměstí 23, konkrétně z druhého do třetího patra. Návštěvníci se mohli dostavit každý všední den.

V srpnu tohoto roku se v britském Brightonu konal **13. světový kongres organizace FIT** za účasti sedmičlenné delegace JTP. Jednota zde vystupovala již jako zástupce organizace FIT, protože do ní byla tři dny před zahájením kongresu přijata. Jednota byla pozvána již na předešlý kongres v roce 1990, který se konal v srbském Bělehradě, ale pozvání odmítla, protože její členové měli pocit, že organizace ještě není zralá na sebezprezentaci. Kongres trval pět dní, během něhož krom dalších zahraničních účastníků vystoupili i zástupci a zástupkyně JTP. O statutu povolání překladatele a tlumočnicka v sekci AIIC poreferoval Michal Staša, o stavu profese soudní tlumočnick na Slovensku a v Čechách poreferovaly Vladimíra Hudáková a Kateřina Martonová.

Důležitá byla účast JTP na setkání nově založeného Výboru pro Evropu (FIT Europe). Při tomto setkání se její účastníci zavázali k informování o pracovních podmínkách tlumočnicků a překladatelů ve své zemi. Jednotě se také podařilo rozšířit mezi účastníky kongresu seznam členů a časopisy ToP, nabídnout spolupráci všem účastníkům kongresu a informovat o plánovaném setkání tlumočnicků a překladatelů ze zemí střední a východní Evropy, které se poté konalo v Budmericích.

I v roce 1993 členové Jednoty uctili památku patrona překladatelů a tlumočnicků sv. Jeronýma tím, že se 25. září vydali pěšky za jeho sochou do zámku v Roztokách u Prahy.

Nehledě na rozdělení Československa se členové JTP v hlasování drtivou většinou rozhodli zachovat Jednotu jako jednotnou nadnárodní profesní organizaci.

2.3.6 Rok 1994

V roce 1994 vznikla soutěž **Slovník roku**, která si stanovila za cíl podpořit vydavatele a autory slovníkové a encyklopedické literatury. Do soutěže bylo možné přihlásit slovníky vydané v České a Slovenské republice nebo slovníky obsahující češtinu či slovenštinu, které vyšly v zahraničí. První ocenění si odneslo nakladatelství Academia Praha za *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy slovesné*.¹³²

Ve dnech 21.-24. dubna se uskutečnilo **2. setkání tlumočnicků a překladatelů ze zemí východní a střední Evropy** v Budmericích. Setkalo se zde na 110 účastníků z organizací a univerzit v Austrálii, Bulharsku, Jugoslávii, Maďarsku, Itálii, Rumunsku, Švédsku a další. Váženým hostem byla také generální tajemnice Mezinárodní federace překladatelů (FIT) Liese Katschinka.

Na plenárním zasedání a v odborných sekcích věnovaných literárnímu a odbornému překladu a konferenčnímu tlumočení zaznělo téměř padesát referátů. Nejintenzivnější výměna názorů proběhla v sekci konferenčního tlumočení, proto byl její program dokonce prodloužen o další den.¹³³

Slovenská část Jednoty tlumočnicků a překladatelů zorganizovala 20. května přednášku na téma tlumočnické notace při konsekutivním tlumočení a ve dnech 1. a 2. října navazující seminář, při kterém zájemci notaci nacvičovali již na konkrétních příspěvcích.¹³⁴

Dne 18. června 1994 se v Praze sešlo 2. řádné **Shromáždění členů JTP**, které na následující dva roky zvolilo novou Radu JTP a revizory účtů. Novinkou v organizaci bylo od tohoto roku přidělení členům konkrétních úkolů a oblastí činnosti. Tato změna měla zajistit rychlejší komunikaci a odpovědi na problémy týkající se daných oblastí. Předsedou organizace zůstal Andrej Rády, místopředsedou Petr Kautský a Štefan Pecen, do role pokladníka se po dvou letech pauzy vrátila Šárka Rubková. Ostatní členové byli rozděleni do sekcí podle svého zaměření, šlo například o zaměření na technický a odborný překlad, mezinárodní vztahy nebo vzdělávání.

Tohoto roku byl při Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze založen **Klub kultury překladu**. O jeho založení se zasloužil doc. PhDr. Miloslav Uličný se souhlasem s podporou tehdejší ředitelky Ústavu translatologie PhDr. Zuzanou Jettmarovou,

¹³² Další informace o této soutěži lze nalézt v kapitole Ceny udělované JTP.

¹³³ RÁDY, Andrej: Budmerické přemítání. In: ToP: tlumočení-překlad. 1994, (21), s. 1.

¹³⁴ ToP: tlumočení-překlad. 1994, (19-20), s. 36.

B.A. S výběrem pořadů dále pomáhal ještě zástupce JTP Petr Kautský, který také zajišťoval reklamní materiály a s tím související publicitu Klubu na internetu i v tištěných médiích. Klub dále spolupracoval s Obcí překladatelů, obzvláště s její tehdejší předsedkyní PhDr. Jarmilou Emmerovou, tajemnicí Jarmilou Zelenkovou a redakcí časopisu *Zprávy Obce překladatelů*. Jeho cílem bylo neformálně spojovat studenty, pedagogy a překladatele a umožnit jim výměnu názorů a zkušeností, zejména v praktické oblasti a s důrazem na umělecký překlad.¹³⁵

Původní sídlo Klubu po založení bylo v budově Ústavu translatologie v ulici Hybernská 3, ale o tři roky později, od podzimu 1997, měl Klub od Jednoty k dispozici místnost v K-centru na Senovážném náměstí.

Jednou měsíčně se členové Klubu kultury překlada sešli na besedách, přednáškách a diskuzích, na které zvali ostatní překladatele a tlumočníky, redaktory nakladatelství, tiskových agentur, novin a časopisů, redaktory, režiséry, herce dabingu i spisovatele. Tyto akce se konaly v prostorách Šporkova paláce, v sídle Ústavu translatologie.

Obrázek 13 Klub kultury překlada, rok 2004

¹³⁵ ULIČNÝ, Miloslav: Klub kultury překlada při Ústavu translatologie FF UK. In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (25), s. 7. Následující odstavce tamtéž.

2.3.7 Rok 1995

Dne 24. června 1995 se ve Štrasburku konalo ustavující shromáždění **Regionálního centra Evropa Mezinárodní federace překladatelů** (FIT Europe), které si kladlo za cíl vypracovat ve spolupráci s orgány Evropské unie právní kodifikaci výkonu povolání tlumočnicka a překladatele a odborné přípravy na ně, jenž by se mohla stát závaznou směrnicí pro členské země EU. Zástupci JTP na tomto shromáždění vystoupili s námitkou, že by se Regionální centrum nemělo omezovat pouze na členské země EU, ale mělo by být přístupně všem zemím Evropy. Tato námitka byla ostatními účastníky kongresu přijata kladně a JTP se zavázala vypracovat nový návrh stanov FIT Europe.¹³⁶

Ku příležitosti oslav svátku sv. Jeronýma, patrona všech překladatelů, se zájemci vydali 30. září na Říp. Všem členům Jednoty a abonentům časopisu ToP věnovala Jednota k tomuto svátku publikaci **9x o překladu**, která obsahovala zajímavé příspěvky přednesené v roce 1994 na konferencích.¹³⁷

Klub kultury překladu při ÚTRL FF UK pokračoval i v roce 1995 ve spolupráci s JTP a organizoval opět přednášky a besedy s odborníky. Pozván byl například Milan Dvořák, který hovořil o překladech písňových textů, Jarmila Emmerová, která hovořila o tom, zda je výhodou, když je překladatel zároveň pedagogem, a Alena Morávková a Zdenka Bergrová, které hovořily o překladu ruské poezie a dramatu.¹³⁸

Cena **Slovník roku** 1995 byla udělena obzvláště zajímavé publikaci. Získal ji Blahoslav Hečko za jedenáctijazyčný slovník tří set přísloví a pořekadel s rejstříky ve všech jazycích a s úvodní studií, který vyšel pod názvem *Neházte perly sviním (Neháďte perly sviniam)*. Byla zde uvedena přísloví a pořekadla i v méně častých jazycích, jako např. v chorvatštině či slovinštině. Ocenění bylo vyhlášeno na neformálním setkání absolventů studia překladu a tlumočení, členů z ostatních profesních organizací a účastníků obou konferencí, které se konalo mezi Mezinárodní konferencí o překladu a tlumočení a kongresem EST Kongres Prague (European Society for Translation Studies). Této události se zúčastnila i generální tajemnice organizace FIT Liesa Katschinka.¹³⁹

¹³⁶ RÁDY, Andrej: Kongres v Melbourne. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (29), s. 1.

¹³⁷ REDAKCE: Historie, jazyk a Říp/Ríp. In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (27), s. 8.

¹³⁸ REDAKCE: Klub kultury překladu při ÚTRL FF UK. In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (27), s. 6.

¹³⁹ REDAKCE: Výsledky soutěže Slovník roku 1995 In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (28), s. 26. Následující odstavce tamtéž.

První **čestné členství** za svou šestiletou existenci udělila Rada Jednoty tlumočnicků a překladatelů Blahoslavu Hečkovi „za jeho celoživotní překladatelské dílo, příspěvek k povznesení překladatelského stavu, světoobčanský nadhled a odbornou spolupráci s JTP.“ Diplom o čestném členství mu byl předán na Letní škole překladu v Budmericích v září 1995 při oslavě jeho 80. narozenin.

Zasedání Rady JTP proběhlo 23. a 24. září v Budmericích. Kromě přijetí nových členů a schválení stanov FIT Europe byly projednány i změny stanov JTP. Byla zrušena povinnost složit základní vklad, který byl zaveden v roce 1990, aby se od uchazečů o přijetí vybraly prostředky sloužící na pokrytí prvotních nákladů spojených s přijímáním členů.

Zavedena byla penalizace při pozdním placení ročního členského příspěvku. Při zaplacení příspěvku déle jak 1 měsíc po termínu byla k příspěvku přičtena pokuta 100 Kč/Sk, déle jak 3 měsíce po termínu 200 Kč/Sk. Penalizace byla zavedena na pokrytí nákladů spojených s urgencí členů. Dalšími změnami bylo prodloužení funkčního období orgánů JTP ze dvou na tři roky, snížení počtu zasedání Rady JTP a zavedení **Výkonného výboru JTP**.¹⁴⁰

Ve dnech 3.-5. listopadu uspořádala Sekce soudních tlumočnicků ve spolupráci s organizací tlumočnicků ve Spolkové republice Německo, BDÜ, třídní seminář zaměřený na problematiku překladů a tlumočení mezi němčinou a češtinou. Semináře se zúčastnilo téměř osmdesát zájemců, 35 z nich bylo z Německa, 45 z České republiky. Seminář se konal v Teplé u Mariánských Lázní.¹⁴¹

Na semináři se účastníci zaměřili na terminologii v právní oblasti a seznámili se se situací v jiné zemi. Předseda JTP Andrej Rády doplnil informace o znění připravovaného zákona České republiky o znalcích a tlumočnících, k němuž byla ze stran českých i německých účastníků vznesena řada připomínek.

¹⁴⁰ Plné znění změn stanov v příloze.

¹⁴¹ ROZSYPAL, Karel: Školy, kursy, semináře. Terminologický seminář soudních tlumočnicků v Teplé. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (29), s. 48. Další odstavce tamtéž.

2.3.8 Rok 1996

Ve dnech 12. -16. února se v Melbourne v Austrálii konal **14. kongres FIT**. Z důvodu velké vzdálenosti místa konání kongresu se předpokládalo, že se ho zástupci Jednoty nebudou moci ve větším počtu zúčastnit. Přesto se však kongresu za JTP zúčastnili Amalaine Diabová, J. Samcová (za APTOS), M. Hudáková a F. Kolečáni, kteří s sebou vezli informační materiály o Jednotě v angličtině a francouzštině a také návrh JTP na změnu stanov FIT Europe vypracovaný Radou JTP. Ve změněných stanovách jsou zmíněna pravidla přijímání řádných členů, jejich sdružování do sekcí, nejvyšší orgán valná hromada a jeho kompetence a řídicí výbor.¹⁴² Do vrcholných orgánů organizace FIT byly zvoleny dvě zástupkyně JTP: do Rady FIT Europe byla zvolena Ing. Miroslava Hudáková a do Řídicího výboru FIT Europe Amalaine Diabová.

Dne 3. dubna 1996 proběhlo zasedání Rady JTP a řádné Shromáždění členů, na kterém se opět hovořilo o změně stanov.

Členové JTP se již dlouhodobě zamýšleli nad tím, že ne všichni tlumočníci a překladatelé žijí nebo pracují v centrech, kde má Jednota sekretariát, tedy v Praze a Bratislavě. Z tohoto důvodu uspořádali počátkem roku 1996 několik informačních akcí o Jednotě, které se konaly v Banské Bystrici a v Košicích. Těchto setkání se zúčastnilo téměř 100 zájemců, kteří informace o Jednotě a jejích vydaných publikacích, soutěži Slovník roku a výměnu zkušeností v oblasti soudního tlumočení uvítaly s nadšením.¹⁴³

Nadále pokračovala tradice tlumočnických kaváren, které se konaly vždy poslední pondělí v měsíci v Bratislavě, každou první středu v měsíci v Trenčíně a každou první středu v měsíci v Praze.

Na podzim tohoto roku byl poprvé uspořádán prodloužený **Jeronýmův víkend**, který se konal 27.-30.9., což byl v podstatě předchůdce Jeronýmových dnů. Během pátečního a sobotního programu se představila nakladatelství, která zde měla prodejní výstavu slovníků a encyklopedií, agentury nebo softwarové firmy, které prezentovaly své překladatelské programy a literaturu pro překladatele a tlumočníky. Dalším bodem programu byl seminář pro zákazníky, na kterém se mohli zájemci dozvědět, jak objednat tlumočníka a jaké by měl mít

¹⁴² REDAKCE: Návrh JTP na změnu stanov Regionálního centra Evropa (RCE). In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (29), s. 38.

¹⁴³ RÁDY, Andrej: I když. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (32), s. 1.

pracovní podmínky. Zájemci o členství v JTP se mohli dozvědět více o podmínkách, o předplatném časopisu ToP a o akcích pořádaných pro členy.¹⁴⁴

V sobotu 28. září proběhlo v Praze 3. řádné **Shromáždění členů JTP**, na kterém byly vyhlášeny výsledky soutěže Slovníku roku, schváleny nové stanovy a jmenována nová Rada JTP na následující tříleté funkční období. Změny se týkaly především penalizace za pozdní platby členského příspěvku a vstupního vkladu, které byly projednány již na zasedání Rady v září 1995.

Předsedou zůstal i v daném období PhDr. Andrej Rády, ale v jiných funkcích již došlo ke změnám. Místopředsedkyní se stala Amalaine Diabová, která tuto funkci vykonávala sama, ačkoliv v předchozích letech byli místopředsedové dva. Pro následující tři roky byla do funkce výkonné tajemnice jmenována Barbora Stejskalová. Ostatní členové Rady JTP byli opět voleni podle oblasti zaměření.

Následujícího dne se v Bratislavě konala akce k Mezinárodnímu dni překladu a v pondělí, na Mezinárodní den překladu, se konaly simultánní tlumočnické kavárny v Praze i Bratislavě.¹⁴⁵

¹⁴⁴ REDAKCE: Naše termínovka. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (30), s. 54. Následující odstavec tamtéž.

¹⁴⁵ ToP: tlumočení-překlad. 1996, (30), s. 6.

2.3.9 Rok 1997

I v roce 1997 proběhlo ve dnech 24.-27. dubna již 3. **setkání tlumočnicků a překladatelů ze zemí střední a východní Evropy** v Budmericích. Práce více než 80 účastníků ze 17 evropských zemí probíhala ve pěti sekcích: konferenční tlumočení a výchova tlumočnicků, literární a technický překlad, tlumočníci a překladatelé v pracovním poměru, profesní organizace, statut a aktivity povolání tlumočnicků a překladatel.¹⁴⁶

Jednota tlumočnicků a překladatelů na organizaci akce spolupracovala s organizacemi Literární fond SR (Literárny fond SR), Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry (Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry) a Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry (Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry). Ačkoliv organizace FIT a Literární fond SR uvolnily finanční prostředky pro zájemce o účast na tomto setkání, nezúčastnili se ho tlumočníci či překladatelé z Maďarska, pobaltských zemí ani z ostatních států na území bývalého Sovětského svazu. Dalo by se tedy říci, že se zde setkali tlumočníci a překladatelé pouze ze západní a střední Evropy.

O pár dní později, 29. dubna 1997, proběhlo v Trenčíně další z řady setkání s tlumočnickými a překladateli žijícími jinde než v hlavních městech Slovenské a České republiky. Informační setkání bylo spojeno také s výstavou publikací přihlášených do soutěže Slovník roku 1997 a prodejem čerstvě vydaných slovníků vydaných JTP.¹⁴⁷

Jednota se vždy snažila hájit zájmy svých členů, a proto se zasazovala i za lepší práva v oblasti legislativy. Spolu s novým zákonem o soudních znalcích a soudních tlumočnicích se v České republice připravovala také novela živnostenského zákona z roku 1991, která měla upravit znaleckou a tlumočnickou činnost. JTP obdržela návrh této novely a po projednání ve Výkonném výboru JTP byly na jednání zástupců státních orgánů, představitelů profesních organizací a dalších expertů Ministerstva průmyslu a obchodu ČR předány připomínky a návrhy.¹⁴⁸

Jednota ve svém návrhu podporovala zpřísnění vydávání živnostenských listů tlumočnickům a překladatelům a snažila se upravit požadavky zákona na jejich vzdělání. Bylo navrženo, aby

¹⁴⁶ RÁDY, Andrej: Budmerice *97. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (35), s. 30. Následující odstavce tamtéž.

¹⁴⁷ REDAKCE: Termínovka. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (33-34), s. 75.

¹⁴⁸ RÁDY, Andrej: Připomínky Jednoty tlumočnicků a překladatelů. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (36), s. 36. Následující odstavce tamtéž.

tlumočníci a překladatelé odbornou zkoušku vykonávali v rámci univerzity, v profesní organizaci uznávané státem nebo doložili 3 roky praxe.

Reakcí na omezené možnosti udílení tlumočnických a překladatelských zkoušek bylo zavedení profesní zkoušky pro překladatele a tlumočníky, kterou organizovala **Česká rada pro překlad a tlumočení** (ČERAPT). Účastníky dohody o ČERAPT byly Ústav translatologie FF UK, Asociace konferenčních tlumočnicků, Obec překladatelů a Jednota tlumočnicků a překladatelů.¹⁴⁹ Česká rada pro překlad a tlumočení vznikla v rámci evropské iniciativy Mezinárodní federace překladatelů (FIT) a jejího Evropského regionálního centra (ERC) v souvislosti s projektem POSI¹⁵⁰, který se týkal vysokoškolské přípravy překladatelů a tlumočnicků vázané na potřeby trhu.

Hlavním posláním Rady byla „profesionalizace oboru, zvyšování kvality služeb, efektivnost výchovy a vzdělávání překladatelů a tlumočnicků z hlediska tržních požadavků, společenský status oboru a s tím související osvěta uživatelů překladatelsko-tlumočnických služeb od ministerstev po veřejnost.“ Na trhu se totiž, kromě překladatelů a tlumočnicků se specializovaným univerzitním vzděláním, prosazovali odborníci nedostatečných kvalit. Zkouška měla sloužit především k orientaci objednavatelů tlumočení a překladů.

Zkoušky byly určeny pro překladatele a tlumočníky s praxí v oboru, kteří potřebovali nebo chtěli získat úřední doklad o profesní způsobilosti. Kandidát musel prokázat, že dokáže činnost provádět na profesionální úrovni a že ke svému výkonu přistupuje se zodpovědností profesionála. Testování probíhalo jedenkrát ročně v ulici Hybernská 3. Tuto zkoušku sice nebylo možné považovat za rovnocennou náhradu vysokoškolského diplomu, ale měla zákazníkovi garantovat, že je jeho držitel schopný odvést profesionální výkon.

Druhý ročník specializované prodejní výstavy slovníků a encyklopedií, která v roce 1997 poprvé nesla dodnes používaný název **Jeronýmovy dny**, se konal 29. a 30. září v K-centru. V pondělí 29. září, v předvečer svátku patrona překladatelů sv. Jeronýma, byly vyhlášeny výsledky soutěže **Slovník roku 1997**, předány ceny laureátům a vylosování výherci z řad respondentů ankety. Po vyhlášení soutěže bylo uděleno **čestné členství** Dr. h.c. ph. Ewaldu Osersovi, BA, FRSL. za celoživotní dílo v oblasti anglických a německých překladů z češtiny

149 Dohoda o vytvoření České rady pro překlad a tlumočení, 1997. Kompletní znění v příloze. Následující odstavce tamtéž.

150 Praxisorientierte Studieninhalte in der Dolmetscher – und Übersetzer Ausbildung/ Praktické zaměření věcně náplně studia tlumočnicků a překladatelů.

a slovenštiny. O měsíc později udělil prezident republiky Václav Havel Ewaldu Osersovi BA medaili Za zásluhy.¹⁵¹

Hned v prvním znění stanov v roce 1990 bylo uvedeno, že členy JTP se mohou stát také příslušníci příbuzných profesí. Na svém podzimním zasedání však Rada JTP přijala usnesení, že do svých řad jmenovitě pozve také učitele tlumočení a překladu, lexikology, lexikografy a soudní tlumočníky, kteří tuto činnost mají jako vedlejší zdroj příjmů. V organizaci mnoho zástupců těchto profesí nebylo, nejspíše z důvodu vysokých vstupních poplatků. Z toho důvodu byl roční členský poplatek pro specialisty z příbuzných profesí stanoven ve stejné výši, jakou platili mimořádní členové, tedy 500 Kč/Sk.¹⁵²

V zimním semestru 1997/98 nadále pokračovala spolupráce Jednoty tlumočnicků a překladatelů, Ústavu translologie FF UK a Obce překladatelů, jež společně organizovaly Klub kultury překladu. Během přednášek 21. října, 18. listopadu a 9. prosince se představili nejruznější hostě, kteří pohovořili např. o tvorbě astronomického slovníku. Od tohoto roku Klub využíval prostor JTP v budově K-centra.¹⁵³

¹⁵¹ REDAKCE: Jeronýmovy dny. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (37M), s. 3.

¹⁵² RÁDY, Andrej: Brána JTP otevřená také pro odborníky příbuzných profesí. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 1.

¹⁵³ REDAKCE: Klub kultury překladu. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (35), s. 3.

2.3.10 Rok 1998

V únoru 1998 JTP pozvala prostřednictvím časopisu ToP všechny soudní tlumočníky bez rozdílu, zda byli nebo nebyli členy JTP, na únorové setkání s členy Sekce soudních tlumočnicků. Cílem bylo pohovořit o stavu oboru a prohlédnout si publikace pro soudní tlumočníky. Toto setkání bylo reakcí na navrhované změny v zákonech z minulého roku.¹⁵⁴

Na základě potřeby sdružovat se a spolupracovat vznikla tohoto roku **Severská sekce JTP**. S tímto nápadem přišly absolventky studia dánština, švédština a norština FF UK Ivana Černohousová, Jana Holá a Barbora Stejskalová. Hlavní myšlenkou byla možnost pomáhat si nebo v případě nutnosti se zastoupit při tlumočení. První schůzka se konala 4. března 1998 a byli na ní pozváni všichni zájemci, kteří se v praxi zabývají skandinávskými jazyky.¹⁵⁵

Nadále i v letním a zimním semestru 1998 pokračovaly přednášky v rámci Klubu kultury překladu, které Jednota s Obcí překladatelů spoluorganizovala. Součástí programu byly například přednášky s dr. Evou Kondrysovou nebo s manželským překladatelským párem Lubou a Rudolfem Pellarovými.¹⁵⁶

Na podzim v rámci **Jeronymových dní** (29. a 30. září 1998) bylo opět uděleno ocenění Slovník roku. Při této příležitosti nemusela porota z přihlášených titulů vyřadit žádný ze slovníků z důvodu, že by neodpovídaly formálním kritériím nebo by nevykazovaly dostatečnou kvalitu. Ve dnech 8.-10. října pořádala Jednota v Písku v prostředí Prácheňského muzea mezinárodní odbornou konferenci překladatelů, tlumočnicků, pedagogů tzv. malých jazyků s názvem **Písek *98**. Konference probíhala v češtině, slovenštině, němčině a angličtině a účastníci v hojném počtu si mohli vyslechnout 21 odborných příspěvků. V rámci konference si návštěvníci mohli prohlédnout nominované tituly na Slovník roku 1998 a zakoupit publikace JTP.¹⁵⁷

Kromě doporučených tarifů za překlad a tlumočení vydala Jednota ve zmíněném roce i doporučené smluvní podmínky pro tlumočení, ve kterých bylo upřesněno, jaké by měly být

¹⁵⁴ ROZSYPAL, Karel: JTP zve soudní tlumočníky. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 1.

¹⁵⁵ ČERNOHOUSOVÁ, Ivona, HOLÁ, Jana, STEJSKALOVÁ, Bára: Severská sekce JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 2.

¹⁵⁶ REDAKCE: Klub kultury překladu. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 10.

¹⁵⁷ STEJSKALOVÁ, Barbora a RÁDY, Andrej: Evropa – společenství rovnoprávných jazyků, Písek 1998. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (45), s. 30.

pracovní podmínky tlumočnicka, jak jednat v případě odstoupení od smlouvy a za jakých podmínek přistoupit na nahrávání tlumočení.¹⁵⁸

¹⁵⁸ Doporučené smluvní podmínky pro tlumočení, 1998.

2.3.11 Rok 1999

V roce 1999 vznikly další dvě nové sekce JTP – **Sekce technického překladu**, která měla na počátku 14 členů, a **Sekce terminologie a lexikografie (TERMLEX)**. Sídlem první uvedené byla Praha a byla určena překladatelům technických oborů, sídlem druhé byla Banská Bystrica a byla určena lexikografům a terminologům pracujícím na slovnících a glosářích.¹⁵⁹ Prvním počinem Sekce terminologie a lexikografie byla spolupráce na odborném semináři s názvem Právní terminologie v oblasti veřejné správy, který se konal ve dnech 1. a 2. října v Budmericích. Spolu se Sekcí soudních tlumočnicků a Sekcí severských jazyků tedy měla Jednota tlumočnicků a překladatelů k danému roku čtyři sekce, které se zaměřovaly speciálně na odborníky.

Ke zjednodušení vyhledávání a orientaci v seznamu překladatelů a tlumočnicků byla vytvořena internetová databáze řádných členů JTP. Bylo ji možné vyhledat na internetové stránce www.inet.cz, kde byly k nalezení i informace o další činnosti organizace, akce a vydané publikace, její stanovy, seznam odborných sekcí a bibliografické údaje o titulech přihlášených do soutěže Slovník roku.¹⁶⁰

V březnu roku 1999 obdržela Jednota tlumočnicků a překladatelů první upozornění od **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže** čl. 63/ 1991 Sb. o tom, že by vydávané tarify měly být výslovně označované slovíčkem doporučené. Úřad totiž obdržel podnět k šetření ve věci možného porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že JTP svým členům určuje, jaké tarify za tlumočení a překlad mají účtovat. Ze strany Jednoty však nebylo zjištěno žádné porušení ustanovení zákona, pouze bylo doporučeno k názvu tarifům dodat slovo doporučené, což se pak nadále dělo.¹⁶¹

V zimním i letním semestru roku 1999 nadále pokračoval Klub kultury překladu v budově na Senovážném náměstí, kde se představil například prof. Ján Vilikovský, který se zabýval překlady Williama Shakespeara.¹⁶²

Poslední zářijový den, na svátek sv. Jeronýma, se opět slavil Mezinárodní den překladu, k jehož příležitosti byly ve dnech 29. a 30. září uspořádány **Jeronýmovy dny** v Praze i Bratislavě. V rámci tohoto setkání bylo 29. září uspořádáno počítačové odpoledne, na němž byly

¹⁵⁹ REDAKCE: Nové sekce v JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (48M), s. 2. Následující odstavec tamtéž.

¹⁶⁰ ToP: tlumočení-překlad. 1999, (48M), s. 10.

¹⁶¹ Vyrozumění o výsledku šetření od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 1999.

¹⁶² REDAKCE: Klub kultury překladu. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (45), s. 1

prezentovány programy CAT (Computer-Aided-Translation) a v souvislosti s tím se diskutovalo i o budoucnosti překladatelské práce.¹⁶³

Na Jeronýmových dnech byla v roce 1999 pokřtěna a představena i **Knihovna veřejných listin JTP**, která do té doby fungovala pod záštitou Barbory Stejskalové. Po přestěhování Barbory Stejskalové do Osla knihovnu převzala Hana Adámková. Návštěvníci měli při této příležitosti možnost prohlédnout si obsah knihovny, případně do ní přispět svými příspěvky a tipy. Obsah knihovny byl pak vydán na DVD.¹⁶⁴

Knihovna byla rozdělena na část českou, slovenskou a část věnovanou ostatním jazykům. V české a slovenské části se listiny dělily a dodnes dělí na věci veřejnoprávní a trestněprávní. Ve veřejnoprávní části lze nalézt listiny jako rodné, oddací či úmrtní listy, občanské, členské a jiné průkazy, vysvědčení či diplomy. V části trestněprávní jsou zařazeny žaloby, rozsudky, rozhodnutí apod. Převládají dokumenty v angličtině, němčině a francouzštině, ale jsou zde k nahlédnutí i listiny v ostatních evropských jazycích.

Jednota ve své propagaci pokračovala i na knižních veletrzích Svět knihy v Praze, Podzimní knižní trh v Havlíčkově Brodě, Libri v Olomouci a Bibliotéka v Bratislavě, kde zpravidla měla vlastní stánek s prezentací titulů přihlášených do soutěže Slovník roku.

¹⁶³ REDAKCE: Jeronýmovy dny. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (48M), s. 1.

¹⁶⁴ ADÁMKOVÁ, Hana: Knihovna veřejných listin JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2000, (52), s. 3. Následující odstavec tamtéž.

2.3.12 Rok 2000

Po roce 2000 docházelo pouze k drobným úpravám cen. Tarify nijak nekopírovaly inflaci, ale byly ovlivněny mimo jiné i zavedením nových způsobů tlumočení (např. tlumočení po telefonu). Od prvního vydání doporučených tarifů v časopise ToP byla podoba tarifů pozměněna, zpravidla ale obsahovaly tyto části: základní ustanovení; překlady; korektura, revize a editace přeloženého textu; správa terminologie či tvorba glosářů; tlumočení; tlumočení mezi znakovým jazykem a češtinou.¹⁶⁵

Ve dnech 25.-28 května 2000 se v Budmericích na Slovensku v Domě spisovatelů pod záštitou FIT Europe sešli již počtvrté **překladaelé a tlumočníci ze zemí střední a východní Evropy**. Během tohoto setkání vystoupila celá řada osob, které se vyjádřily ke dvěma hlavním tématům. Prvním z nich byla budoucnost překladatelů a tlumočnicků po roce 2000, druhým z nich byla otázka, zda je možné fungovat v profesních kruzích bez angličtiny pouze s jazyky střední a východní Evropy. Podle těchto dvou hlavních témat byla beseda členěna do dvou základních celků.¹⁶⁶

O výše uvedených tématech diskutovalo přibližně 40 účastníků, kteří tvořili reprezentativní vzorek daných zemí, profesních zaměření, profesních organizací, komerčních agentur i vyučujících z vysokých škol.

Celý program zahájila tehdejší generální tajemnice organizace FIT Liese Katschinka s přednáškou o etickém kodexu obecně a poté konkrétně u soudních tlumočnicků, zmínila se také o novém projektu RCE, jehož cílem bylo sestavit přehled o tlumočení a překladu v jednotlivých zemích Evropy, a svými slovy jasně vyjádřila podporu dalších setkání tohoto druhu.

Své referáty přednesli účastníci z různých zemí – z Ruska, Bulharska, Lotyšska, Chorvatska, Slovenska a Česka. Kromě nich bylo možné vyslechnout zajímavé příspěvky přednesené Arthurem Clarkem, zástupcem Organizace překladatelských služeb Evropské komise, Veronikou Bekele z Německa, která mluvila o způsobu organizace překladatelů a tlumočnicků v německé sesterské organizaci BDÜ a práci a činnost JTP zde prezentoval Andrej Rády.

¹⁶⁵ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

¹⁶⁶ MARTONOVÁ, Kateřina: Čtvrté setkání tlumočnicků a překladatelů ze zemí střední a východní Evropy, Budmerice 2000. In: ToP: tlumočení-překlad. 2000, (53), s. 6. Následující odstavce tamtéž.

V roce 2000 bylo výjimečně vydáno pět čísel časopisu ToP. Č. 54 bylo totiž mimořádné a bylo určitou prezentací a propagací Jednoty. V tomto díle byly popsány sekce organizace, zveřejněna nabídka publikací vydaných Jednotou a adresy na sekretariáty v Praze, Brně, Bratislavě.

Při příležitosti společné oslavy Mezinárodního dne překladu se dne 28. září sešli v Bratislavě v Zichyho paláci zástupci Jednoty tlumočnicků a překladatelů a Slovenské společnosti překladatelů odborné literatury (SSPOL) a oslavili **Jeronýmovy dny**. Za JTP vystoupil tehdejší předseda PhDr. Andrej Rády, který představil aktivity organizace za deset let své existence a o taktéž desetileté historii organizace promluvily zástupkyně SSPOL – bývalá předsedkyně Jana Rakšányiová a tehdejší předsedkyně Anna Šebestová, které mimo jiné poreferovaly i o Překladačské univerziádě.¹⁶⁷

Byly zde také předány ceny vítězným publikacím soutěže Slovník roku, které byly vydány mimo území České republiky. V rámci programu byla slavnostně podepsána rámcová smlouva o pojištění profesní odpovědnosti za škodu z činnosti překladatele mezi JTP a pojišťovnou Kontunuita, a.s.

V roce 2000 se **Jeronýmovy dny** v Praze konaly o týden později než obvykle, protože původní termín byl již plně obsazen akcemi jiných institucí, a nebylo by tedy možné počítat s tak hojnou účastí. Mezi diskutovaná témata patřila činnost soudních tlumočnicků, srovnání aktuální a budoucí legislativy v této oblasti, tarifů, rizik povolání, počítačem podporovaný překlad, internetové informační zdroje překladatelů, lokalizace a další.

Stejně jako v Bratislavě byla v Praze předána cena **Slovník roku**, kterou dostalo nakladatelství Lingea. Jednatel společnosti Jan Všianský se při přebírání ocenění poprvé v historii této soutěže rozhodnul pro bronzovou trofej otevřeného slovníku namísto finanční odměny, čímž publikum překvapil. Bylo zde také pokřtěno první DVD Jednoty s názvem **10 let JTP**, na kterém byly uveřejněna všechna čísla doposud vydaných časopisů.

V roce 2000 byl sekretariát Jednoty otevřen i v Brně v kanceláři Konfederace umění a kultury (KUK), kde bylo možné získat informace o činnosti JTP a předplatném časopisu a zakoupit si publikace Jednoty.

¹⁶⁷ RÁDY, Andrej: Jeronýmovy dny 2000 v Bratislavě, Banské Bystrici, Praze a Stockholmu. In: ToP: tlumočení-překlad. 2000, (55), s. 5. Následující odstavce tamtéž.

2.3.13 Rok 2001

2. března tohoto roku byla oficiálně ukončena činnost Sekce soudních tlumočnicků v České republice a veškeré zastupování soudních tlumočnicků bylo po domluvě přenecháno Komoře soudních tlumočnicků ČR. Na Slovensku však tato sekce zůstala nadále a její zástupci se snažili prosadit změnu zákona o soudních znalcích a tlumočnících.¹⁶⁸

V roce 2001 se Jednota tlumočnicků a překladatelů za podpory Obce překladatelů poprvé podílela na udílení **Ceny Františka Filipovského** za mimořádnou kvalitu literární složky dabovaného audiovizuálního díla. Od roku 2015 toto ocenění nese název Cena Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla. Ceny jsou udíleny, aby porota pomohla zvýšit prestiž této umělecké disciplíny, popularizovat umělce, kteří v tomto oboru vynikají, a upozornit také na důležitost dobrého překladu v dabingu.¹⁶⁹

Jeronýmovy dny se konaly již tradičně v září ku příležitosti Mezinárodního dne překladu (28. září), Mezinárodního dne jazyků (26. září) a i ku příležitosti Evropského roku jazyků, který vyhlásila Mezinárodní federace překladatelů (FIT). Uskutečnily se v Praze, Bratislavě i Banské Bystrici. V Praze probíhal po celý den tradiční prodej knih v improvizovaném bazaru nebo ve stáncích nakladatelství Lingea, Leda a Linde. V rámci Jeronýmových dnů se uskutečnilo setkání skandinavistů, na němž diskutovali o svém postavení na trhu práce.¹⁷⁰

S velkým zájmem se setkal seminář, na kterém se probíralo překládání předpisů pro Evropské společenství. Novinkou byla účast České komory tlumočnicků znakového jazyka, jejíž tehdejší předseda Bc. Jiří Janeček přinesl mnoho nových informací z tohoto oboru. Svou činnost zde prezentovala Komora soudních tlumočnicků v ČR. Tato beseda se pro velký zájem a množství dotazů protáhla až do pozdních večerních hodin.

Po prezentacích a přednáškách byl při společenském večeru jako každoročně vyhlášen laureát ceny **Slovník roku 2001**, a poté bylo uděleno **čestné členství** PhDr. Břetislavu Hodkovi za stěžejní dílo v české lexikografii¹⁷¹ a celoživotní přínos kvalitě překladu.

Nadále pokračovaly aktivity Klubu kultury překladu, jehož účastníci se scházeli na Senovážném náměstí 23 v budově K-centra. Tento rok se představila například členka JTP

¹⁶⁸ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

¹⁶⁹ Rozhovor s Alenou ŠOURKOVOU, 2019.

¹⁷⁰ KAUTSKÝ, Petr: Jeronýmovy dny 2001 v Praze, Bratislavě a Banské Bystrici. In: ToP: tlumočení-překlad. 2001, (60) s. 4. Následující odstavce tamtéž.

¹⁷¹ HAIS, Karel a Břetislav HODEK. Velký anglicko-český slovník. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-859-2736-5.

Šárka Valverde, která pohovořila o tématu výuky a praxe konferenčního tlumočení, Silke Klein, Delly Serano nebo Jana Boxbergerová.¹⁷²

¹⁷² REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2001, (59), s. 38.

2.3.14 Rok 2002

V rámci programu Klubu kultury překlada v roce 2002 vystoupila například PhDr. Jovanka Šotolová, která hovořila o zahraniční literatuře na internetu a ke kritice a dějinám překlada se vyjádřila Iva Doležalová.¹⁷³

Během května, června a září 2002 uspořádala Sekce technického překlada JTP sérii přednášek nazvanou **Odborná čeština pro překladaatele**. O obtížnějších gramatických pravidlech, větné stavbě překlada a technických a ekonomických zkratkách promluvila PhDr. Ivana Svobodová z Ústavu pro jazyk český AV ČR.¹⁷⁴

Jednota tlumočnicků a překladaatelů se rozhodla změnit webovou adresu, na které informovala návštěvníky o obsahu jednotlivých čísel časopisu ToP, o programech Klubu kultury překlada, objevoval se zde aktualizovaný seznam tlumočnicků, anebo nominace a výsledky soutěže Slovník roku. Od této doby lze veškeré informace vyhledat pod adresou **www.JTPunion.org**.¹⁷⁵ Tento název domény byl zvolen z důvodu, že samotná zkratka JTP již byla obsazená. Anglický překlad Jednoty tlumočnicků a překladaatelů je Unio of Translators and Interpreters, proto byla ke zkratce JTP přidáno ještě slovo „union“. Členové Jednoty nechtěli, aby adresa končila na „cz“, ale raději na neutrální „org“, protože doména vznikla až po rozdělení Československa a organizace měla mnoho členů v Česku, na Slovensku i v zahraničí.¹⁷⁶

Jednota tlumočnicků a překladaatelů musela spojit své síly s Komorou soudních tlumočnicků ČR, Asociací konferenčních tlumočnicků, Ústavem translatologie FF UK a bojovat proti nepatřičné **legislativní změně** v novele trestního zákona. Podle novely zákona č. 36/1967 Sb. se týkala trestní odpovědnosti tlumočnicka v případě, že nesprávně, hrubě zkresleně nebo neúplně tlumočil nebo překládal před státním orgánem. Tlumočnickovi, který by se dopustil takového chování, hrozil „trest odnětí svobody na dvě léta až deset let“¹⁷⁷. Návrh novely nebyl předložen k připomínkám ani Konfederaci umění a kultury (KUK), již bylo JTP členem, ani žádné další profesní organizaci.

¹⁷³ REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 1.

¹⁷⁴ ToP: tlumočení-překlad. 2002, (62), s. 1.

¹⁷⁵ ToP: tlumočení-překlad. 2002, (62), s. 6.

¹⁷⁶ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

¹⁷⁷ Podle zákona č. 36/1967 Sb.

Zástupci JTP a ASKOTu se pokusili návrh zastavit v Senátu, kde ale novela o jeden hlas prošla. Výše uvedené organizace se obrátily dopisem i na prezidenta republiky. Svě vážné znepokojení nad touto situací vyjádřila Mezinárodní organizace překladatelů (FIT), podporu nabídly i zahraniční organizace překladatelů a tlumočnicků z Německa a Velké Británie.¹⁷⁸

Jednota tlumočnicků a překladatelů se obrátila na svého právního zástupce, aby podal ústavní stížnost Ústavnímu soudu ČR spolu s návrhem na zrušení §175a v zákoně č. 134/2002 Sb.

Jeronýmovy dny se konaly ve dnech 30.zář v Praze, 1. října v Bratislavě a 2. října v Banské Bystrici. V Banské Bystrici na Jeronýmovy dny navázal seminář **Odborná komunikace ve sjednocené Evropě** (Odborná komunikácia v zjednotenej Europe). Tento dvoudenní seminář, konající se ve dnech 2. a 3. října 2002, zaštiťovala Fakulta humanitních věd Univerzity Mateje Bela v Banské Bystrici, na organizaci se podílela i Sekce terminologie a lexikografie a Sekce technického překladu Jednoty tlumočnicků a překladatelů. V daném roce se výjimečně na žádost mimopražských členů konaly ještě Jeronýmovy dny 2, v termínu 9. listopadu 2002, kterých se zúčastnilo na 500 zájemců.¹⁷⁹

Dne 30. listopadu 2002 proběhlo ve Šternberku 6. řádné **Shromáždění členů JTP**, na kterém byli nově zvoleni členové Rady a statutární zástupci JTP na následující funkční období. Novou předsedkyní JTP se stala **Amalaine Diabová**, místopředsedou Jiří Eichler, výkonnou tajemnicí Rita Kindlerová, pokladníkem Petr Kautský a členem Výkonného výboru Ing. Otto Pacholík.¹⁸⁰ Toto obsazení však dlouho nevydrželo. Otto Pacholík se záhy po svém zvolení přestěhoval do Lucemburku a Rita Kindlerová a Jiří Eichler vystoupili z Výboru ze zdravotních, respektive pracovních důvodů. Proto byl do Výboru kooptován nový webmaster Jiří Vedral a s organizací vypomohla také členka Rady JTP Helena Giordanová.

Důležitým počinem Jednoty k edukaci veřejnosti v roce 2002, především pak zadavatelů překladů, bylo vydání publikace **Překlady a jak na to**, která byla na základě předlohy od Chris Durban a Antonia Aparicia *Translation: Getting It Right* vypracována v rámci mezinárodního projektu.

Cílový příjemce je v publikaci informován o tom, jak poznat, zda je překlad vůbec nutný, jaký je rozdíl mezi překladem a tlumočením, s jakým rozpočtem je při plánování překladu nutné

¹⁷⁸ REDAKCE: §175a Křivé tlumočení. In: ToP: tlumočení-překlad. 2002, (62), s.5. Následující odstavec tamtéž.

¹⁷⁹ ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 32.

¹⁸⁰ Usnesení VI. řádného Shromáždění členů JTP, 30. listopadu 2002, Šternberk. Následující odstavec tamtéž.

počítat, jak komunikovat s překladatelem a co je nutné mu před začátkem práce sdělit a jak si vlastně dodavatele služeb vybrat.¹⁸¹

¹⁸¹ Více v kapitole Publikační činnost JTP.

2.3.15 Rok 2003

14. ledna 2003 byla zhruba třiceti novinářům představena brožurka *Překlady a jak na to* na tiskové konferenci v Kaiserštejnském paláci v Praze. Tiskovou konferenci vedl překladatel a koordinátor českého vydání Otto Pacholík, který při této příležitosti informoval o spolupráci JTP s ITI a o dalších plánovaných jazykových verzích příručky, a zmínil také ostatní publikace Jednoty.¹⁸²

Součástí tiskové konference byla beseda o různých aspektech překladu a tlumočení, o činnosti českých a slovenských profesních organizací v tomto oboru a jejich spolupráci.

Na otázky odpovídaly Zuzana Stašová za Asociaci konferenčních tlumočnicků, Amalaine Diabová za Jednotu tlumočnicků a překladatelů, Milena Horáková za Komoru soudních tlumočnicků ČR a Hana Linhartová za Obec překladatelů. Na základě konference a následné besedy se v tisku a rozhlase objevila řada článků.

V roce 2003 JTP uzavřela shromažďování dokumentů do Knihovny veřejných listin a vydala ve spolupráci s KST ČR neprodejné CD (pouze pro členy obou organizací). DVD obsahovalo 729 listin, 1764 stran dokumentů v 16 jazycích z 19 zemí. Listiny byly řazeny abecedně i podle jazyků.¹⁸³

Dne 5. dubna proběhlo zasedání **Rady JTP**, na němž vzala na vědomí vyjádření Ministerstva vnitra ČR, které požadovalo, aby byly **stanovy** JTP dány do souladu se zákonem. Jednalo se o otázku statutu organizace – mohla být pouze profesní nebo pouze odborová, mohla mít pouze jedno sídlo a bylo nutné upřesnit způsob jednání statutárních zástupců. Rada tyto problémy projednala a konečné změny byly schváleny na mimořádném Shromáždění členů 3. listopadu tohoto roku.¹⁸⁴

V červnu 2003 byl zrušen občasník **Dopis členům**, který byl členům rozesílán přibližně každé dva měsíce v tištěné podobě. Občasník měl zprvu na starosti Andrej Rády, poté Michal Květoň

Obrázek 14 Obálka publikace *Překlady a jak na to*

¹⁸² DURBAN, Chris. *Překlady a jak na to: průvodce pro zadavatele překladů*. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2002. ISBN 80-862-6117-4. Následující odstavec tamtéž.

¹⁸³ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

¹⁸⁴ *Dopis členům* LIX, 2003, s. 5.

a v roce 1999 za něj převzal zodpovědnost Jiří Eichler. Tištěný občasník byl však záhy nahrazen e-mailovým zpravodajem s názvem Zpravodaj_JTP. Tato nová forma není tak finančně náročná, nevyžaduje takovou grafickou úpravu, a je možné do něj přispívat odkudkoliv a zároveň ho rozesílat kamkoliv. Zpravodaj informuje o akcích, novinkách či zajímavostech průměrně jednou týdně.¹⁸⁵

V rámci Klubu kultury překlada se v letním a zimním semestru 2003/2004 v budově K-centra představil člen JTP doc. Miloslav Uličný, který hovořil o tématu dějin překlada a o slovníku pro překladaatele hispanisty, dále Jaroslava Jindrová také o překladaových slovnících a Zdeněk Baran o českých překladech spisovatele Roberta Louise Stevensona.¹⁸⁶

V roce 2003 se sice dále slavil Mezinárodní den překlada 30. září, ale Jednota už k této příležitosti neorganizovala žádný program. V tento den byla Obcí překladaatelů v Pálffyho paláci v Praze jako každoročně předána Cena Josefa Jungmanna za nejlepší překladaové dílo, ale Jeronýmovy dny se konaly už pouze v listopadový termín, což se dodržuje i v současnosti. Nový listopadový termín se osvědčil, protože původní setkání na Mezinárodní den překlada mnohdy připadlo na všední den, zatímco Jeronýmovy dny v listopadu se vždy konají první či druhý víkend v měsíci.¹⁸⁷

Jeronýmovy dny tedy proběhly v Bratislavě 30. září, v Banské Bystrici 1. a 2. října a v Praze 8. listopadu. V Bratislavě se opět sešli zástupci JTP, SSPOL a hosté. Tématy byla kvalita překlada a stále se zvyšující požadavky na rychlé vyhotovení překlada při zachování kvality.

V Banské Bystrici proběhla zároveň konference, která nesla název Odborná komunikace ve sjednocené Evropě II (Odborná komunikácia v zjednotenej Europe II). Během této dvoudenní konference se představilo 25 účastníků s mezinárodní účastí. Organizátory byla Katedra germanistiky a romanistiky Univerzity Mateja Bela ve spolupráci se Sekcí terminologie a lexikografie Jednoty tlumočnicků a překladaatelů.

Součástí pražského programu byla prezentace Andree Webera o využití Wordu a Excelu při překlada a tlumočení, seminář určený soudním tlumočnickům a mluvilo se také o nových příležitostech pro překladaatele a tlumočnický související se vstupem ČR do Evropské unie.

Od tohoto roku není ocenění Slovník roku předáváno na Jeronýmových dnech nebo v rámci oslav Mezinárodního dne překlada, ale při veletrhu Svět knihy, který se koná v květnu.

¹⁸⁵ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006.

¹⁸⁶ REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2003, (66), s. 1.

¹⁸⁷ REDAKCE: Mezinárodní den překlada 30.9 a Jeronýmovy dny 2003. 2003. In: ToP: tlumočení-překlad. 2003, (68), s. 1. Následující odstavce tamtéž.

V daném roce proběhla také dvě **mimořádná Shromáždění členů JTP**, na nichž byly stanovy po připomínkách Ministerstva vnitra ČR JTP upraveny do takové podoby, aby byly v souladu s českou legislativou. Z JTP se stala organizace odborová¹⁸⁸, což však následně Ministerstvo vnitra odmítlo a organizace zůstala pouze profesní, sídlem JTP se stala adresa Senovážné náměstí 23, Praha 1 a bylo rozhodnuto, že statutární zástupci JTP budou jednat každý samostatně.¹⁸⁹

¹⁸⁸ Tímto problémem se detailněji zabývá kapitola Charakteristika a struktura JTP.

¹⁸⁹ Zápis z mimořádného Shromáždění členů JTP, 3. 11. 2003, Praha.

2.3.16 Rok 2004

Rok 2004 byl nejen z pohledu překladatelů a tlumočnicků významný především z důvodu vstupu České republiky do Evropské unie. Díky tomuto kroku se mnohým z nich otevřely nové možnosti a v „evropském“ duchu se částečně nesly i semináře a přednášky pořádané Jednotou. Hned 5. března 2004 se v Goethe-Institutu v Praze konala konference s názvem **Jsme připravení? Podnikatelské a autorsko-právní aspekty našeho vstupu do EU**, kterou společně s Goethe-Institutem organizovala Jednota tlumočnicků a překladatelů, Obec překladatelů, Svět knihy, sdružení Dilia, společnosti Integram a OSA. O evropském autorském právu s přihlédnutím k České republice promluvil odborník na evropské autorské právo prof. Adolf Dietz z mnichovského Max-Planck-Institutu.¹⁹⁰

O deset dní později, 15. března 2004, byl pro překladatele a tlumočnický zájímající se o zahraniční normy uspořádán ve spolupráci s asociací American Translators Association (ATA) seminář věnující se tomuto tématu. Účastníci se seznámili s připravovanou americkou normou, o které pohovořil přímo zástupkyně ATA Beatriz Bonnetová, o svých zkušenostech s rakouskou normou hovořila Edith Vangelhofová, která rovněž poskytla náhled do práce komise Comité Européen de Normalisation (CEN) připravující evropské normy pro překladatele a tlumočnický, Jiří Stejskal prezentoval svou studii o osvědčeních pro tlumočnický a překladatele. Všechny semináře a následná živá diskuze proběhly v anglickém jazyce.¹⁹¹

Krátce před letními prázdninami bylo při tradičním setkání v knihovně JTP uděleno **čestné členství** Ing. Františkovi Mändlovi, jednomu ze zakládajících členů profesní organizace, za dlouholetou práci v orgánech JTP a aktivní podíl na přípravě základních dokumentů i činnosti organizace.

Na podzim, v termínu 22.-25. září, organizovala Technická univerzita v Liberci ve spolupráci s JTP, Ústavem pro jazyk česky AV ČR v Praze a Ústavem českého jazyka FF UK v Praze **mezinárodní vědeckou konferenci Eurolingua 2004**. Mezi témata patřila komunikace v Evropě, terminologie, lexikon a slovtvorba v jazycích sjednocující se Evropy a obecně překlad a tlumočení v Evropské unii.¹⁹²

¹⁹⁰ ToP: tlumočení-překlad. 2004, (71), s. 23. Následující odstavec tamtéž.

¹⁹¹ KAUTSKÝ, Petr: Normy a certifikace pro překladatele a tlumočnický. In: ToP: tlumočení-překlad. 2004, (71) s. 31.

¹⁹² ToP: tlumočení-překlad. 2004, (71), s. 23. Následující odstavec tamtéž.

Na **Klubu kultury překladu (KKP)**, který v roce 2004 oslavil desetileté jubileum, promluvili v daném roce mimo jiné PhDr. Stanislav Rubáš a Mgr. Zuzana Šťastná o semináři mladých anglistů nebo Mgr. Jan Mattuš o tom, jak se knihy překládají a vydávají v Brně. Za deset let činnosti na Klubu kultury překladu působilo celkem 87 odborníků z oblasti překladu beletrie, dramatu, filmových dialogů, teorie, dějin, kritiky a didaktiky překladu, ale i v jiných disciplín jako bylo třeba tlumočení.

Z důvodu náročnosti zajišťování aktivit KKP i trvale klesající návštěvnosti přednášek se organizátoři rozhodli program Klubu omezit. Původně se konalo 6–7 přednášek či besed v akademickém roce, od této doby byl však program pořádán pouze příležitostně podle nabídky a zájmu odborné veřejnosti. Oba hlavní organizátoři, Petr Kautský a Miloslav Uličný, získali za obětavé vedení a organizaci v letech 1994–2004 cenu Obce překladatelů Krameríův vinš.¹⁹³

Obrázek 15 Miloslav Uličný a Petr Kautský získávají cenu Obce překladatelů Krameríův vinš

Jeronýmovy dny se v roce 2004 konaly 5. října v Bratislavě a 5. a 6. listopadu v Praze. Probíranými tématy bylo jako obvykle využití počítačových programů pro překladatele, seminář pro soudní tlumočníky a nově také seminář s praktickými postřehy z práce na Generálním ředitelství pro překlady Evropské komise od Amalaine Diabové. V rámci Jeronýmových dnů bylo také pokřtěno CD s názvem *15 let JTP*, na kterém bylo možné si pročíst všech 70 vydání časopisu ToP, která doposud vyšla, 12 sborníků z odborných konferencí, 7 slovníků a příručka *Překlady a jak na to*.¹⁹⁴

Až do roku 2004 měla Jednota v Bratislavě vlastní sekretariát, který zaštiťovala Johana Hasonová, poté byl však uzavřen. Vzhledem k tomu, že počet slovenských členů po celou dobu

¹⁹³ ToP: tlumočení-překlad. 2005, (75), s. 3.

¹⁹⁴ REDAKCE: Jeronýmovy dny 5.a 6.11. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2004, (72), s. 1.

existence JTP osciluje¹⁹⁵, bylo finančně neúnosné platit nadále provoz sekretariátu v Bratislavě, který nebyl příliš využíván, neskýtal prostor k pořádání akcí a při vyřizování členské agendy byl spíše mezičlánkem navíc než pomocí. Od roku 2005 má JTP pouze jeden sekretariát, a to na Senovážném náměstí 23 v Praze, který přímo vyřizuje agendu pro všechny členy.

¹⁹⁵ Zpráva o činnosti za léta 2002-2006: mezi 90 a 130. Následující odstavec tamtéž.

2.3.17 Rok 2005

Během ledna až května 2005 pořádala Jednota přednášky s **besedami o češtině**. Během pěti přednášek promluvila Mgr. Milena Houžvičková a PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc., o stávajících pravopisných normách českého jazyka s důrazem na problematické pasáže, o interpunkci v jednoduchých větách a souvětí, o shodě přísudku s podmětem nebo o používání češtině v online komunikaci.¹⁹⁶

Minimální doporučené tarify za tlumočení a překlad vycházely vždy v posledním čísle časopisu Top daného roku až do roku 2017 a jednalo se zpravidla o nejprodávanejší výtisky i mimo předplatitele. Členové JTP ale chtěli získat zpětnou vazbu a přehled, jak vysoké tarify reálně jsou a zda se podobají těm doporučeným. Rozdali proto anketní dotazník lidem uvnitř i vně Jednoty. **Anketa** byla rozeslána tlumočnickům a překladatelům v České republice i na Slovensku, vyplněných dotazníků se vrátilo 94 (28 ze SR, 66 z ČR). 17 respondentů ze Slovenska žilo v Bratislavě, 7 v krajských městech, 4 mimo velká města, přičemž nejlepší příjmy měli ti, kteří žili v Bratislavě. Z respondentů žijících v České republice bylo z Prahy 33 z nich, z krajských měst 13 a z menších měst 20.¹⁹⁷

Bylo zjištěno, že 32 dotázaných mají tlumočení nebo překlad jako hlavní zdroj příjmů, 24 jako vedlejší zdroj příjmů a 38 dokonce jako jediný zdroj příjmů. Mezi těmi, kteří mají překlad nebo tlumočení jako vedlejší zdroj příjmů, bylo nejvíce překladatelů, kteří překládají za nižší honoráře než 200 Kč za normostranu, což byla sazba doporučená v tarifech vydávaných JTP. Nejnižší sazby pod 200 Kč/NS účtovali překladatelé pracující pro nakladatelství a nejvyšší ti, kteří pracovali pro přímé zákazníky. Obecně je možné říci, že sazby na Slovensku byly v této době vyšší než v České republice i v případě, že byl započítán kurzovní rozdíl mezi českou a slovenskou korunou. Výzkum se dále zabýval výši ročního příjmu respondentů v ČR a SR, výši sazeb za konsektivní tlumočení či jejich organizovanost. V souhrnu lze říci, že na Slovensku jsou obvyklé vyšší sazby a že členové Jednoty v průměru dosahují vyšších příjmů než ti, kteří v žádné organizaci nejsou. Tarify vydávané až do roku 2017 byly velmi podobné těm, jenž tlumočníci a překladatelé opravdu uplatňovali.

¹⁹⁶ REDAKCE: JTP zve na přednášky s besedami o češtině: leden-květen 2005. In: ToP: tlumočení-překlad. 2004, (74), s. 2.

¹⁹⁷ DIABOVÁ, Amalaine: Výsledky ankety o situaci na trhu tlumočení a překladu. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (77), s. 31. Následující odstavce tamtéž.

V sobotu 5. listopadu se v K-centru konaly **Jeronymovy dny** 2005, které byly jako obvykle rozděleny na přednášky o novinkách v oblasti překladatelských programů a elektronických slovníků, na knižní second hand, seminář pro soudní tlumočníky a na ostatní přednášky. Se svou přednáškou se zde představila například translatoložka Marianne Ledererová, i ve zmíněném roce se nadále hovořilo o překládání v institucích Evropské unie, ale i o tlumočení pro neslyšící.¹⁹⁸

Krátce po Jeronymových dnech odešly do důchodu po 13 letech sekretářky JTP, Anna Drdová a Pavla Jarošová, které zde do té doby pracovaly na poloviční úvazek. Vystřídala je Jana Matějková na plný úvazek. Rada JTP na svém zasedání v předvečer Jeronymových dnů, 4. listopadu, oběma odstupujícím sekretářkám poděkovala za dlouholetou práci a přátelský vztah ke všem členům.¹⁹⁹

Na konci roku 2005 vystoupila Jednota z Konfederace umění a kultury (KUK), jelikož členství v této organizaci Jednotě nepřinášelo žádný přínos.²⁰⁰

V roce 2005 se knihovna JTP značně rozrostla díky darům publikací po zesnulém Jaroslavovi Kudrnovském, které do knihovny darovala jeho dcera Kristina Kudrnovská, a díky bývalé člence JTP, Janě Dvořákové, která do knihovny darovala mnoho učebnic a konverzací francouzštiny, slovníky, příručky a jiné publikace z frankofonní oblasti.²⁰¹

¹⁹⁸ REDAKCE: Jeronymovy dny 2005. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (77), s. 1.

¹⁹⁹ ToP: tlumočení-překlad. 2005, (77), s. 4.

²⁰⁰ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006.

²⁰¹ KUDRNOVSKÁ, Kristina: Vzpomínka na mého otce. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (78), s. 29.

2.3.18 Rok 2006

V roce 2006 měla Jednota tlumočnicků a překladatelů 587 členů, z toho 100 na Slovensku a zhruba 30 v jiných zemích.²⁰²

25. února 2006 proběhlo v Praze 7. řádné Shromáždění členů JTP, na kterém Jiří Vedral představil novou podobu webových stránek JTP, René Durčák přednesl revizní zprávu a byly schváleny nové dokumenty.

Činnost **České rady pro tlumočení a překlad** (ČERAPT) byla postupně v období 2002–2006 pozastavena, ačkoliv první profesní zkouška proběhla v dubnu 2000. Původně se totiž očekávalo, že se tlumočení a překlad stane živností vázanou, a proto bylo nutné vytvořit kvalifikační zkoušku i pro ty, kteří neabsolvovali vysokoškolské studium v oboru. Nakonec ale k žádné regulaci nedošlo, tlumočení a překlad zůstalo živností volnou, a proto tato zkouška už nebyla tolik potřebná. Problémové bylo také skládání zkoušky v málo rozšířených jazycích, především pak v těch, ve kterých zkouška v České republice nebyla možná. To se ukázalo jako organizačně a finančně velmi náročné.

Tématem zvládnání náročných překladů se zabývala konference s totožným názvem, kterou Jednota tlumočnicků a překladatelů pořádala ve spolupráci s jazykovou agenturou Channel Crossings. Mluvilo se například o správném časovém rozvržení překladu nebo o softwarových prostředcích proti stresu.²⁰³

S touto jazykovou agenturou Jednota spolupracovala v daném roce i v listopadu, kdy společně zorganizovali konferenci s názvem **Překlad a tlumočení v mezikulturní komunikaci**, která se zabývala především rolí tlumočnicka a překladatele v obchodním prostředí. Účastníci konference byli upozorněni na možné zdroje mezikulturních problémů ve firmách, vyslechli si zkušenosti zahraničních manažerů působících v ČR, a poté diskutovali o roli překladatele a tlumočnicka jako zprostředkovatele informací a kultur.²⁰⁴

Klub kultury překladu i po delší odmlce uspořádal v březnu přednášku, kterou o novém českém překladu Petroniova Satyrikonu vedl Petr Šourek, v říjnu přednášeli Mgr. Dana Hábová a PhDr. Zbyněk Černík o tom, jak zvládat vulgarismy a v listopadu pohovořil PhDr. Oldřich Kašpar, CSc. o překladu a adaptaci pohádek a bájí do češtiny. Druhá ze zmíněných přednášek se těšila rekordní účasti – 127 posluchačů.

²⁰² Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006. Následující odstavec tamtéž.

²⁰³ ToP: tlumočení-překlad. 2006, (80), s. 18.

²⁰⁴ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006. Následující odstavec tamtéž.

Po úspěchu příručky *Překlady a jak na to* z roku 2003 se Jednota rozhodla vytvořit obdobnou příručku pro tlumočení, která nesla název *Tlumočení a jak na to*. Tato publikace vycházela z prezentace Tlumočení a spolupráce s tlumočníky, kterou v roce 2003 vytvořil Miroslav Pošta, jenž se inspiroval švédskou publikací *Tala för att tolkas, skriva för att översättas*. Toto dílo nebylo na rozdíl od publikace *Překlady, a jak na to* překladem, respektive adaptací pro českého čtenáře, ale zcela novým dílem autorského kolektivu. Publikace vydaná Jednotou tlumočnicků a překladatelů obsahovala kromě výše zmíněné prezentace také nápady a zkušenosti členů organizací ASKOT, KST ČR, ČKTZJ. Vyšla v nákladu zhruba 4 000 kusů, část z nich byla prodána, část rozdána.

Obrázek 16 Tisková konference k prezentaci příručky *Tlumočení a jak na to*, 2006.

Zleva: Petr Kautský, Amalaine Diabová (oba JTP), Jitka Průšová (ASKOT), Nad'a Dingová (ČKTZJ ČR), Helena Vykoupilová (KST ČR).

15. října proběhla v Press centru tisková konference tlumočnických organizací, které se kromě JTP zúčastnila i Asociace konferenčních tlumočnicků, Česká komora tlumočnicků znakového jazyka a Komora soudních tlumočnicků ČR. Konference byla uspořádána při příležitosti vydání zmíněné brožurky a ohlášení Jeronýmových dnů a tlumočnického fitcentra. O publikaci byl dokonce natočen celodenní rozhlasový pořad v rádiu Radiožurnál, napsány články v deníku Metro a v časopise Gong.

Ve dnech 3.-4.listopadu proběhly **Jeronýmovy dny**. V části věnované soudním tlumočnickům se projednávala novela zákona o soudních znalcích a tlumočnících, v přednáškách o počítačích byly opět prezentovány novinky z oblasti překladatelských programů a Česká komora tlumočnicků znakového jazyka prodiskutovala téma dětí – tlumočnicků, kteří žijí s neslyšícími

rodiči. Významným hostem dne byl francouzský teoretik Daniel Gile, který mluvil o metodách tlumočnického výzkumu a teoretických otázkách procesu tlumočení.²⁰⁵

Od října do prosince pořádala Jednota ve spolupráci s Ústavem translatologie každý čtvrtek v budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy na Náměstí Jana Palacha tzv. tlumočnické fitcentrum. Jednalo se o kurzy, při kterých si zájemci mohli v laboratořích ÚTRL vyzkoušet simultánní tlumočení nanečisto.²⁰⁶

Knihovna JTP se rozrostla i v roce 2006. Díky Jindřichovi Ptáčkovi získala knihovna několik set titulů z pozůstalosti manželů Siebenscheinových. Hugo Siebenschein byl profesorem na Karlově univerzitě, germanista, lexikograf, autor učebnic a tvůrce *Velkého česko-německého a německo-českého slovníku*. Anna Siebenscheinová byla vysokoškolská pedagožka, překladatelka z němčiny a spoluautorka výše uvedeného slovníku. Jejich knižní sbírka vycházela z jejich profesního zaměření a obsahovala mnoho encyklopedií, slovníků a publikací z oblasti jazykovědy.²⁰⁷

Celou tuto pozůstalost, která byla zhruba v 50 krabicích, pečlivě rozřídil a zkatalogizoval Ruben Pellar. Následně byl zaslán seznam všech těchto publikací, jež jsou uloženy v archivu JTP k dispozici badatelům, germanistickým pracovištím a Národní knihovně.²⁰⁸

²⁰⁵ REDAKCE: Jeronýmovy dny 2006. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2006, (82), s. 2.

²⁰⁶ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006. Následující odstavec tamtéž.

²⁰⁷ REDAKCE: Další velký přírůstek do knihovny JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2006, (81), s. 8.

²⁰⁸ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

2.3.19 Rok 2007

9. ledna rozhodla Valná hromada organizace **Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT)**, že se stane **přidruženým členem JTP**. O deset dní později podepsaly obě dvě organizace podmínky spolupráce. Díky tomu mají od této doby členové ASKOTu možnost využívat prostor sekretariátu JTP, mohou se zde scházet, využívat služeb sekretářky JTP a dostávají časopis ToP. Zároveň mají nárok na slevu ze vstupného na akce pořádané Jednotou.²⁰⁹

12.-22. ledna proběhly s velmi vysokou účastí (90 účastníků) další **kondiční kurzy konferenčního tlumočení** v angličtině, ruštině, italštině a francouzštině, které Jednota pořádala ve spolupráci s Ústavem translologie. Během těchto deseti dní plných tlumočení účastníci v devatenácti přednáškách pracovali na zlepšení své paměti, profesních návyků a dovedností, procvičili si tlumočení evropských témat a zapracovali na svém tlumočnickém zápise. Kurzy byly téměř vyprodány a účastníci si díky vysoké kvalitě kurzů žádali pokračování.²¹⁰

Obrázek 17 Prof. Ivana Čeňková vede na ÚTRL kondiční kurzy konferenčního tlumočení

27. ledna proběhl v budově K-centra kurz o tom, jak v praxi vyjednávat o smlouvě a honoráři. Kurz vedl Ing. Roman Čiviš ze společnosti a-trend, s.r.o., který na podzim vedl přednášku i na Jeronýmových dnech.²¹¹

²⁰⁹ *Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT)* [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: [https://www.jtpunion.org/Clenstvi/PRIDRUZENI-CLENOVE-JTP/Asociace-konferencnich-tlumocniku-\(ASKOT\)](https://www.jtpunion.org/Clenstvi/PRIDRUZENI-CLENOVE-JTP/Asociace-konferencnich-tlumocniku-(ASKOT))

²¹⁰ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006. Následující odstavec tamtéž.

²¹¹ ToP: tlumočení-překlad. 2007, (83), s. 2.

27. ledna 2007 proběhlo **mimořádné Shromáždění členů**, jehož výsledkem byl souhlas s navýšením majetku JTP prostřednictvím zvýšení podílu na budovách K-centra do celkové výše 4 % společného majetku spoluvlastníků. Financování této koupě mělo být zajištěno z disponibilních zdrojů, z členských příspěvků členů zaplacených předem na 5–10 let, z půjček členů s úrokovou sazbou 3 % p.a. a případně z jiných zdrojů.²¹²

Klub kultury překladu se na jaře roku 2007 pod vedením Mgr. Josefa Fulky věnoval překladu filosofických textů a pod vedením PhDr. Pavla Mikeše překládání z afrických jazyků, konkrétně překládům z amharštiny. Na podzim se v jedné z přednášek diskutovalo o dabingu, v druhé o budoucnosti a směřování Ústavu translatologie pohovořil jeho ředitel PhDr. Stanislav Rubáš, PhD.²¹³

Mezi další kurzy pro tlumočníky, které Jednota pořádala, byl seminář s názvem **Rétorika v praxi**. Dne 20. října přednášela PhDr. Marie Svobodová o současné situaci v oblasti jazykové komunikace, o technice mluveného projevu, o funkci mluvidel, o správné artikulaci. Závěrem měli účastníci možnost svůj projev nahrát a analyzovat.²¹⁴

Ve dnech 2. a 3. listopadu se konaly každoroční **Jeronýmovy dny**, na kterých se diskutovalo o minulých tendrech Evropské komise na překlady z hlediska překladatele Komise, o výši tarifů za tlumočení a překlad, prezentována zde byla také virtuální databáze projevů pro nácvik konsekutivního a simultánního tlumočení. Součástí programu byla i přednáška od Ing. Romana Čiviše o tom, jak komunikovat se zákazníky, která byla ovšem zpoplatněná. Jednota v roce 2007 vstoupila do Svazu českých knihkupců. Ze členství kromě spolupráce plynou slevy na vstupné na veletrhy a informace o různých stipendiích.

²¹² Usnesení z mimořádného Shromáždění členů JTP, 27. 2. 2007, Praha.

²¹³ ToP: tlumočení-překlad. 2007, (83), s. 2.

²¹⁴ REDAKCE: Podzim překladatelský a tlumočnický. In: ToP: tlumočení-překlad. 2007, (85), s. 1. Následující odstavce tamtéž.

2.3.20 Rok 2008

Jednota tlumočnicků a překladatelů společně s Ústavem translatologie navázaly na úspěch kondičních kurzů v předešlém roce a pro velký zájem u veřejnosti uspořádaly další kurzy trvající deset dní. Tentokrát si mohli účastníci vylepšit tlumočnické schopnosti v angličtině, němčině, polštině. Díky Katarzyně Filgasové a jejímu organizačnímu nadšení měli polštináři možnost ve svém profesním rozvoji dále pokračovat i dalších sedm dní v létě a na podzim tohoto roku. Ve spolupráci s organizací ASKOT se konaly další dvoudenní kurzy pro pokročilé z němčiny.²¹⁵

Soutěž **Slovník roku** v roce 2008 oslavila své 15. výročí a přihlášeno do něj bylo neobvykle vysoké množství titulů – 159. Cena byla opět předána na veletrhu Svět knihy v Praze, tentokrát však porota udělila při příležitosti 15. ročníku soutěže i cenu Slovník 15 let. S velkou převahou hlasů ji získal výkladový slovník s cizojazyčnými ekvivalenty v angličtině, němčině, francouzštině a ruštině s názvem *Slovník české frazeologie a idiomatiky*, který vytvořili F. Čermák, J. Hronek, J. Holub, A. Trnková a kol.²¹⁶

Díky spolupráci se Slovenskou společností překladatelů odborné literatury (SSPOL) do poroty Slovníku roku přibyli zástupci této organizace, kteří do soutěže přihlašují a nakupují velké množství slovenských titulů. Samostatně pak v rámci Jeronýmových dnů v Bratislavě oceňovali vítězný slovník v kategorii slovníků vydaných na Slovensku.

28. dubna tohoto roku uzavřela Jednota dohodu a má od té doby dalšího **přidruženého člena** – veřejně prospěšnou organizaci **Opus Arabicum**, kterou spoluzakládala členka JTP Gabriela Babulíková. Tato organizace sdružuje arabisty, odborníky a zájemce o arabský svět, kulturu, historii, umění či jazyk.

Ve dnech 2.-7. srpna 2008 se Amalaine Diabová zúčastnila mezinárodního kongresu organizace FIT v Šanghaji. Při příležitosti kongresu byl místopředsedou zvolen člen JTP Jiří Stejskal, který také Jednotu zastupoval na podzimní valné hromadě FIT Europe v Paříži.

Po dvou pracovních letech v Jednotě odešla dosavadní sekretářka JTP Jana Matějková 1. července do důchodu. Na její místo nastoupily na poloviční úvazek Ing. Jana Schovancová, dříve sekretářka Komory soudních tlumočnicků ČR, a Ing. Jana Hašková z Pražské burzy.

Jeronýmovy dny se výjimečně nekonaly první listopadový víkend, ale až druhý, aby se přednášky nekryly s dnem Památky zesnulých. V sobotu 8. listopadu se kromě zástupců

²¹⁵ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006. Následující odstavce tamtéž.

²¹⁶ REDAKCE: Slovník roku 2009. In: ToP: tlumočení-překlad. 2008, (88), s. 5.

Komory soudních tlumočnicků či České komory tlumočnicků znakového jazyka představila i organizace nederlandistů Ne-Be, kterou dodnes spoluřídí člen JTP Ruben Pellar. Dále se diskutovalo o neverbální komunikaci a rozdílnosti gest v různých jazycích nebo o komunitním tlumočení.

Jedna ze zakládajících členů PhDr. Ivana Čeňková, CSc byla v roce 2008 prezidentem republiky jmenována profesorkou, načež jí bylo uděleno **čestné členství** v Jednotě tlumočnicků a překladatelů za dlouholetou obětavou péči a odborný růst, za vštěpování zásad profesní etiky nejen tlumočnickému dorostu, ale i aktivním kolegům odbornou i popularizační činností na stránkách ToPu i v periodikách a nakladatelstvích mezinárodní úrovně, jakož i za šíření dobrého jména JTP ve světě.²¹⁷

Jako příloha časopisu ToP, čísla 90/2008, vyšla se záměrem vzdělávat veřejnost další příručka, která nesla název *Překlad není běžné zboží, jak ho tedy nakupovat? Standardy pro nákup a prodej překladů*. Jelikož byla v tištěné podobě velmi rychle rozebrána, byla o dva roky později pod názvem *Překlad není houska na krámě* vložena na DVD *Narozeninová mozaika aneb 20 let JTP*.²¹⁸

Rok 2008 byl posledním rokem činnosti **Klubu kultury překlada**. V listopadu byla jeho činnost oficiálně ukončena, ačkoliv v závěrečném roce programu proběhlo ještě posledních jedenáct přednášek. V dubnu například diskutovali PhDr. Anežka Charvátová, PhDr. Jiří Josek a doc. PhDr. Miloslav Uličný o nutnosti bilingvních edicí.²¹⁹

Obrázek 18 prof. Ivana Čeňková jmenována čestnou členkou JTP

²¹⁷ ToP: tlumočení-překlad. 2009, (91), s. 2.

²¹⁸ Více v kapitole Publikační činnost JTP.

²¹⁹ REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2008, (87), s. 4.

2.3.21 Rok 2009

Při 8. **řádném Shromáždění členů** 7. března byla do funkce předsedkyně JTP na další tři roky znovuzvolena Amalaine Diabová, do funkcí místopředsedkyně Eva Kožnarová a Alena Rádyová a Petr Kautský do funkcí tajemníka a pokladníka.²²⁰

Na tomto řádném Shromáždění byla schválena **změna stanov**. Změny byly provedeny např. ve čl. 5, z nějž bylo odstraněno, že se členem JTP může stát každý „občan České republiky, Slovenské republiky nebo jiných států, mající plnou způsobilost k právním úkonům, který splňuje podmínky uvedené v těchto stanovách, a právnické osoby dle čl. 6 C)“²²¹ a nahrazeno bylo definicí, že členem JT „může být každý tlumočník, překladatel, lexikograf či učitel translatologie“.²²²

Zrušena byla například také některá práva členů v čl. 7. Od roku 2009 již řádní členové nemají právo „požádat o bezúročnou půjčku v prokazatelně naléhavých sociálních situacích, a to až do výše 30 000,- Kč/Sk/rok“ nebo o „jednorázovou finanční výpomoc do výše 5000,- Kč/Sk“ a pozůstalí řádného a mimořádného člena JTP nemají „nárok na sociální příspěvek 1000,- Kč/Sk“. Tyto půjčky i příspěvky se i nadále poskytují, ovšem dle uvážení Výkonného výboru, nelze je již nárokovat.

Změny nastaly dále v podmínkách vzniku a zániku členství ve čl. 8, v průběhu hlasování při schůzích Shromáždění členů a na Radě JTP ve čl. 10, v organizaci sekcí ve čl. 11 nebo ve způsobu hospodaření ve čl. 13.

Začátkem dubna proběhl ve spolupráci Jednoty tlumočnicků a překladatelů a agentury STAR Group první bezplatný školící kurz o překladu podporovaném počítačem, který se v následujících letech konal ještě několikrát. Základním školením prošlo během dvou měsíců na 200 překladatelů a mnozí z nich byli funkcemi těchto programů překvapeni.²²³

30. září 2009 se v kostele svatých Fabiána a Šebestiána v Praze 6 sloužila historicky první **mše svatá za tlumočníky a překladatele**. Tento den byl zvolen velmi ze dvou důvodů – je to Mezinárodní den překladu a také svátek sv. Jeronýma, patrona překladatelů. Mše se zúčastnilo několik členů Jednoty tlumočnicků a překladatelů a Obce překladatelů.²²⁴

²²⁰ Zpráva s názvem Funkcionáři JTP zvolení pro období 2009-2012.

²²¹ Stanovy JTP, 15.12. 2003.

²²² Stanovy JTP, 7.3. 2009. Následující odstavce tamtéž.

²²³ REDAKCE: Bezplatné školení CAT pro překladatele. In: ToP: tlumočení-překlad. 2009, (93), s. 6.

²²⁴ KINDLEROVÁ, Rita: Mše za tlumočníky a překladatele o svátku patrona našeho. In: ToP: tlumočení-překlad. 2009, (94), s. 4.

V roce 2009 se jubilejní patnácté **Jeronymovy dny** konaly jako v předchozím roce o jeden víkend později, tedy 13. -14. listopadu. Tentokrát byl důvodem kolize termínů nejen se dnem Památky zesnulých, ale také s veletrhem Expolingua. Během pátečního programu Jeronymových dnech proběhla beseda s Obcí překladatelů na téma budoucnosti překladatelů s vyhledávačem Google, který zpřístupňuje knižní díla chráněná autorským právem a beseda se zástupcem Ministerstva zahraničních věcí ČR o diplomatickém protokolu a tlumočnické etice.²²⁵

V sobotu se opět probíraly aktuality z oblasti soudního tlumočení, Tomáš Svoboda se v rámci své přednášky zamyslel nad budoucností překladatelské profese, Andrej Rády nad přechylováním zahraničních jmen v češtině a Jiří Vedral se věnoval překladovým programům pro překladatele. Těm se věnoval i o týden dříve na veletrhu Expolingua, kde o nich vedl dvě přednášky.

Vzhledem k velké návštěvnosti a mnoha překrývajícím se přednáškám či besedám, které se staly oblíbenější než prodej slovníků, je program rozdělen do dvou dnů. Od roku 2009 počet účinkujících a přednášek pořádaných v rámci Jeronymových dnů stále stoupá. Zatímco v roce 2009 vystoupilo v rámci programu během 14 vystoupení 18 přednášejících, v roce 2010 se během 17 přednášek představilo 28 účinkujících a v roce 2011 vystoupilo během 22 programových bloků 34 účinkujících.

²²⁵ Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006. Následující odstavce tamtéž.

2.3.22 Rok 2010

Rok 2010 se nesl ve znamení připomínky **20. výročí založení** Jednoty tlumočnicků a překladatelů. K této příležitosti vzniklo DVD s názvem *Narozeninová mozaika aneb 20 let Jednoty tlumočnicků a překladatelů*, na kterém bylo 90 čísel časopisu ToP, příručky o překladu a tlumočení, sborníky z konferencí, nahrávka hymny JTP a fotogalerie.

15. a 16. ledna proběhl pod vedením Tomáše Svobody první kondiční kurz překladu pro pokročilé překladatele angličtiny. Kurz byl zaměřen především na prohloubení dovedností, které vyžaduje každodenní práce profesionálního překladatele.²²⁶

O měsíc později, 8. února, proběhlo v budově JTP další školení, tentokrát o práci s CAT programy pro začátečníky. Seminář překladatele učil efektivní práci s překladovou pamětí, fuzzy logikou a správou terminologie.²²⁷

Oslavy 20. výročí započaly na rohu Maiselovy a Široké ulice v Praze, jelikož v domě v této ulici byla Jednota 8. dubna 1990 založena. Na dům v Široké 10 byla umístěna symbolická pamětní deska, která však byla pouze v papírové formě a na domě vydržela jen několik hodin.²²⁸

Obrázek 19: Pamětní deska k výročí 20 let JTP

Při příležitosti odpoledního připomínání proběhl seminář na téma Překlady a interpretace kultur jakožto východisko k jejich porozumění. Po přednáškách o antipatiích a sympatiích mezi Čechy a Poláky, o kulturním konstruování každodennosti v islámském světě a o kulturním šoku jako metodě učení se jinakosti následovala diskuze na zmíněná témata. Tyto semináře organizovala

²²⁶ Reklamní materiál o kondičním kurzu pro pokročilé – angličtina, 2010.

²²⁷ Bezplatné školení o CAT softwaru Transit NXT [online]. 2010 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=1961

²²⁸ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

polštinářka Katarzyna Filgasová, akce se zúčastnil dokonce bývalý i současný polský velvyslanec.²²⁹

Oslavy pokračovaly až do večerních hodin, kdy byly mnohým zakládajícím či aktivním členům rozdány pamětní skleničky na šampaňské Andrejovi Rádymu bylo u této příležitosti uděleno **čestné členství**.²³⁰ V rámci oslav byl uspořádán i tzv. Hold sekretářkám, slavnostní oběd a posezení pro bývalé i současné sekretářky.²³¹

Na základě velkého úspěchů kondičních kurzů tlumočení pro polštináře se v roce 2010 konalo pokračování, které opět pořádala Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Ústavem translatologie. Během pátku 26. listopadu a soboty 27. listopadu se mohli tlumočníci procvičit v konsektivním i simultánním tlumočení. Jejich lektory byli rodilí mluvčí Michal Ginter a Joanna Ruszel.

Na šestnáctých **Jeronýmových dnech** 5. a 6. listopadu nechyběly tradiční akce, ale i řada novinek. Na svou přednášku o budoucnosti překladatelské profese z minulých Jeronýmových dnů navázal Tomáš Svoboda, který se zamýšlel nad masovým využitím strojového překladu, crowdsourcingem a nad automatickým tlumočením. Marie Horáková hovořila o online tlumočnických službách pro neslyšící a Ivan Feranec, představitel pražské kanceláře Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise v ČR posluchačům sdělil, jak se stát překladatelem Evropské komise, jak vypadá výběrové řízení a jaké stáže jsou v nabídce.

Nadále pokračovala intenzivní spolupráce s Ústavem translatologie (ÚTRL). Jednota při svých kondičních kurzech využívala tlumočnických laboratoří na ÚTRL a ÚTRL na oplátku dočasně využíval prostor budovy na Senovážném náměstí během oprav interiéru po havárii vody ve Šporkově paláci v ulici Hybernská.

²²⁹ REDAKCE: Překlady a interpretace kultur jakožto východisko k jejich porozumění. In: ToP: tlumočení-překlad. 2010, (95), s.18

²³⁰ ToP: tlumočení-překlad. 2010, (96), s. 3.

²³¹ Zpráva o činnosti za volební období 2009-2012. Následující odstavce tamtéž.

2.3.23 Rok 2011

Kvůli narůstajícímu počtu přednášek na listopadových Jeronýmových dnech začala Jednota v roce 2011 poprvé pořádat i druhé Jeronýmovy dny, které v té době nazývaly Jarní víkend, v současné době už je tato akce pořádána pod názvem **Mladý Jeroným**. Série přednášek a seminářů byla určena především začínajícím překladatelům a tlumočnickům.

Jarní víkend se konal ve dnech 19. a 20. března 2011 a nesl název Překladatelé a tlumočníci, jak na to? Během sobotního programu se hovořilo o možnosti samostatných překladatelů, kteří uspěli v nabídkových řízeních na překlady pro orgány EU a o využití korpusů v překladatelské praxi. Nedělní program byl v režii Marka Buchtela a Hynka Palatina, kteří návštěvníky poutavou a interaktivní formou seznámili s bezplatnými terminologickými zdroji, následovalo školení o práci s dvěma novými překladatelskými programy a také o webové stránce určené k propagaci ProZ.

V pondělí 11. dubna 2011 uspořádal Martin Janda setkání, na němž mohli zájemci diskutovat o menších překladatelských programech. Nešlo o přednášku či seminář, spíše o přátelské setkání, které umožnilo výměnu zkušeností s méně používanými překladatelskými programy. Díky snaze Elišky Bokové uspořádala Jednota ve spolupráci s Velvyslanectvím Spolkové republiky Německo dne 21. května jednodenní kurz právnické němčiny. Kurzem provázal právník a vyučující na vysokých školách dr. Gerald G. Sander. Hovořil o komunikaci v německém jazyce v institucích EU a o konkrétních právních termínech používaných v právu Evropské unie.

Jednota si 9. června připomenula 100 let od založení Haškovy recesistické Strany mírného pokroku v mezích zákona tím, že ve spolupráci s polským velvyslanectvím uspořádala konferenci s názvem **Mírný pokrok stále živý**. Tuto konferenci finančně podpořilo místní kancelář Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise v Praze. Cílem bylo ukázat veřejnosti dílo Jaroslava Haška z jiné perspektivy, než jak byl vnímán. Při této příležitosti se dostali ke slovu zahraniční překladatelé a domácí znalci díla Jaroslava Haška, mezi nimiž bylo možné vyslechnout například přednášku PhDr. Radko Pytlíka, CSc. o Švejkovi jako uměleckém obraze nebo se setkat s Richardem Haškem, vnukem známého spisovatele.²³²

²³² Haškova 'Strana mírného pokroku v mezích zákona' slaví 100 let. iRozhlas[online]. 9. června 2011 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura_literatura/haskova-strana-mirneho-pokroku-v-mezich-zakona-slavi-100-let_201106091300_avojtech

18. června uspořádala polštinářka Katarzyna Filgasová terminologické workshopy pro překladatele a tlumočníky polského jazyka. Během osmi vyučovacích hodin se zájemci dozvěděli více o problematice obchodních společností v českých, slovenských a polských právních předpisech, o zakládání společností, názvu orgánů, majetkových strukturách atd.²³³

Zhruba v polovině tohoto roku vznikly dvě internetové diskusní skupiny. Skupina **jtp_obecně** umožňuje členům Jednoty diskutovat o dění v oblasti překladů a tlumočení. Je možné zde požádat o radu s řešením různých terminologických problémů, dozvědět se termíny vzdělávacích akcí, najít užitečné odkazy na terminologické zdroje nebo sdílet varování před neplaticími zákazníky. Některým tlumočnickům a překladatelům, kteří nejsou členy Jednoty, se ale zdálo, že je tato skupina příliš uzavřená, byla proto založena skupina s názvem **Překlady**.

Ve skupině Překlady se diskutuje o podobných věcech, ale skupina je otevřená, Jednota v ní nijak nesdílí svá stanoviska a názory a není moderovaná. Zde se problémy z oblasti tlumočení a překladu probírají spíše obecně. Do této skupiny se lze přihlásit pomocí e-mailové adresy, není nutné být členem JTP.²³⁴

Sedmnácté **Jeronýmovy dny** se v daném roce konaly 4. a 5. listopadu. Otto Pacholík poreferoval o práci překladatele v institucích EU, zástupce Opus Arabicum René Kopecký pohovořil o Jordánsku, a za Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka se Kateřina Pešková vyjádřila k tématu neslyšících tlumočnicků v tlumočnickém týmu.²³⁵

V rámci sobotního programu 5. listopadu zasedli ke kulatému stolu pedagogové z ÚTRL FF UK, mezi nimi například PhDr. Jovanka Šotolová, Ph.D. nebo Mgr. Aude Brunel. Vyučující u kulatého stolu pohovořily o dojmech při zpracovávání pěti učebnic, které byly vydány v květnu následujícího roku, a které zaplnily mezery v nabídce translatické literatury.

Další z řady přednášek, které Jednota organizovala nad rámec Jeronýmových dnů, byl **právnícký seminář** o Common Law vedený advokátem a školitelem Davidem Hutchinsem. Seminář byl velmi dobře připravený, zapojoval do diskuze i jeho účastníky a vysvětlil problematická místa v tomto oboru.

²³³ TERMINOLOGICKÉ WORKSHOPY PRO PŘEKLADATELE POLSKÉHO JAZYKA. JTP [online]. 2011 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=2544

²³⁴ REDAKCE: Internetové diskusní skupiny JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2011, (100), s. 5.

²³⁵ JERONÝMOVY DNY 2011. JTP [online]. 2011 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=2417. Následující odstavce tamtéž.

2.3.24 Rok 2012

V březnu roku 2012 se konal 2. **Jarní víkend JTP** pro mladé překladatele a tlumočníky. V rámci pátečního odpoledne se Dr. Zdeňka Tichá vyjádřila ke vzniku a životnosti nových slov, poté Mgr. Martin Štulík k právnické angličtině pro překladatele v praxi. V sobotu dopoledne mluvil doc. Jan Kožnar, Ph.D. o zvládání stresu a PhDr. Zuzana Jettmarová, M. Sc., Ph.D. o spolupráci redaktora a překladatele anglickém vydání Umění překladu Jiřího Levého.²³⁶

24. března 2012 proběhlo další řádné Shromáždění členů JTP. Den před shromážděním se sešla revizní komise, aby prověřila účetní evidenci a hospodaření Jednoty za poslední tři roky. O hospodaření poreferoval tajemník a pokladník v jedné osobě – Petr Kautský, předsedkyně Amalaine Diabová seznámila přítomné s bohatým přehledem činnosti za poslední tři roky a Pavel Trusina přednesl zprávu revizní komise. Na následující tři roky byla Amalaine Diabová opět zvolena do funkce předsedkyně, místopředsedkyněmi se staly Alena Šourková a Katarzyna Filgasová a tajemníkem a zároveň pokladníkem zůstal Petr Kautský.²³⁷

26. dubna 2012 uspořádali studenti oboru Čeština v komunikaci neslyšících z FF UK v Praze ve spolupráci s Jednotou tlumočnicků a překladatelů a Komorou soudních tlumočnicků ČR panelovou diskuzi s pěti neslyšícími studenty vysokých škol, kteří při svém studiu využívají tlumočnicka znakového jazyka.

Diskuze byla členěna do čtyř základních bloků. Diskutovalo se například o otázce tlumočnicka ve výuce, jak je vnímán přednášejícími a spolužáky, zda neslyšící preferují tlumočnicka u zkoušky, a zda je důležitá připravenost tlumočnicka na dané téma.

Na jaře roku 2012 navštívil prostory sekretariátu Jednoty předseda **Svazu překladatelů z Ruska** Leonid Gurevič. Návštěvy JTP ze strany spřátelených svazů nejsou příliš časté, většinou jde pouze o kolegy ze Slovenska. Svaz překladatelů Ruska měl v roce návštěvy cca 1500 členů, ale zhruba 100 z nich tvořily agentury se statutem přidruženého člena. Dalšími členy byli lingvisté, translátologové a samozřejmě překladatelé a tlumočníci. Svaz má 52 místních organizací po celém území státu.²³⁸

²³⁶ REDAKCE: Tlumočníci a překladatelé, jak na to? aneb II. Jarní víkend JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (103), s. 3.

²³⁷ REDAKCE: Hromadné válení aneb 9. řádné Shromáždění členů JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (104), s.5. Následující odstavec tamtéž.

²³⁸ DIABOVÁ, Amalaine: Návštěva z Ruska. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (105), s. 9.

Zasedání Rady JTP se tohoto roku konalo v Lipnici nad Sázavou, v penzionu U České koruny. Tento nápad vzešel na konferenci Mírný pokrok stále živý v roce 2011, která byla věnovaná 100. výročí založení Strany mírného pokroku v mezích zákona.

V roce 2012 byla také provedena anketa na téma, zda dávají čtenáři přednost tištěnému vydání časopisu, nebo jeho případné elektronické verzi. Výsledky se však lišily podle toho, jakou formou byli čtenáři dotázáni. Jedním ze způsobů bylo vložit anketu s otázkou na letáku do jarního čísla ToPu, následné odpovědi byly přijímány poštou nebo e-mailem. Výsledky však nebyly vůbec jednoznačné. 51 % dotázaných hlasovalo pro tištěnou verzi, 49 % pro elektronickou.²³⁹

Na anketní otázku zveřejněnou na webové stránce JTP však respondenti reagovali výrazně jinak. 73 % dotázaných bylo nakloněno elektronické verzi časopisu, 27 % té tištěné. Takto vysokou převahu hlasujících pro elektronickou verzi lze odůvodnit i tím, že tato skupina čtenářů je zvyklá pracovat s moderními technologiemi a internetem.

Po sečtení a zprůměrování všech odpovědí došli tvůrci ToPů k následujícímu výsledku: 63 % pro elektronickou verzi, 37 % pro tištěnou. Na první pohled se mohlo zdát, že jde o výsledek k zamyšlení, zároveň ale bylo nutné zvážit, že z celkového počtu dotázaných odpovědělo na anketní otázku pouze 6 %.

Z tohoto důvodu zůstal ToP nadále vydáván v tištěné verzi, ale ve zkušebním provozu byla zavedena i verze elektronická. Redakce ToPů touto anketou reagovala na změny na trhu, ale k úplnému ukončení tištěného vydání došlo až o několik let později. Od roku 2012 mohli někteří abonenti upřednostnit elektronickou verzi, jejíž předplatné bylo možné zakoupit za nižší cenu, což je jistě jednou z výhod elektronické verze. Další výhodou je možnost oslovit širší okruh zájemců – například ty, kteří žijí v zahraničí.

18. **Jeronýmovy dny** se konaly ve dnech 16. a 17. listopadu, během nichž Ing. Roman Čiviš radil, jak získat zákazníky, doc. PhDr. Milan Tvrđík, CSc. shrnul pražskou německou literaturu od Rilky generace po druhou světovou válku a PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D. se vyjádřil k budoucnosti jazykových služeb.

Při sobotním večerním posezení bylo **čestné členství** „za celoživotní přínos překladu literatury hispánské oblasti, dlouholetou pedagogickou činnost a moderování více než šedesáti pořadů Klubu kultury překladu“ uděleno doc. PhDr. Miloslavu Uličnému, který se však kvůli nemoci

²³⁹ REDAKCE: Jak dopadla anketa – bude e-ToP?. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (105), s. 27. Následující odstavec tamtéž.

nemohl dostavit. Stejně cti se dostalo i PhDr. Dely Serrano, která čestné členství v rámci oslav dostala „za dlouholetou podporu myšlenky JTP, za práci v porotě soutěže Slovník roku a dabingové Ceny Františka Filipovského, jakož i za podrobné zpracování dějin výuky tlumočnictví a překladatelství“²⁴⁰.

²⁴⁰ Kompletní seznam čestných členů v příloze.

2.3.25 Rok 2013

Tlumočníci a překladatelé polštiny se díky nasazení Katarzyny Filgasové mohli 18. ledna zúčastnit kurzu překladu lékařských dokumentů. Kurzu se zúčastnili nejen zájemci z Česka, ale i ze vzdálených polských míst. Lektorkou kurzu byla MUDr. Věra Štěpánková, která kromě medicíny studovala i slavistiku a polonistiku. První část byla teoretická a byla věnována základním druhům lékařských zpráv, ve druhé praktické části workshopu si účastníci vyzkoušeli přeložit pitevni zprávu.²⁴¹

V roce 2013 se jarní víkendový program pro začínající překladatele a tlumočnický poprvé jmenoval **Mladý Jeroným**. Probíraly se otázky užitečnosti tlumočnických portálů, požadavky agentur od tlumočnicků, začátečníci se dozvěděli pár rad do startu profese, například jak se vyznat na trhu, jak se prosadit a jak získat zákazníky. Návštěvnost tohoto ročníku byla rekordní. Sál č. 16, který má kapacitu 96 míst, byl plně obsazen 175 účastníky.²⁴²

27. dubna proběhlo ve Světlé nad Sázavou jarní veřejné zasedání Rady JTP a při této příležitosti byla v Lipnici nad Sázavou odhalena žulová hlava z knihy Hlava XXII, které měla připomínat souvislosti mezi romány Josepha Hellera a Jaroslava Haška. Modelem pro sochu byl sám vnuk Jaroslava Haška, Richard Hašek, jehož podobnost s jeho předchůdcem je na první pohled zřejmá.

V dubnu se konaly další **kondiční kurzy konsektivního tlumočení**, tentokrát mezi italštinou a češtinou, které vedly Mgr. Jana Ďoubalová, Mgr. Helena Giordanová a Mgr. Letizia Kostner. Účastníci se v tlumočení cvičili během osmi hodin rozložených do dvou dní.

Na přelomu let 2012–2013 vytvořil Tomáš Mosler průzkum mezi překladateli do češtiny, jehož výsledky poté vyšly ve 110. čísle časopisu ToP. Respondenti byli osloveni buď v diskuzních skupinách JTP, po e-mailu nebo na Jeronýmových dnech 2012. Odpovědi byly získány od 178 překladatelů. Většina respondentů pocházela z České republiky, ale byly zastoupeny i jiné evropské země.²⁴³

Nejvíce z dotázaných (32 %) začalo překládat během let 1990–1999. Z hlediska věkového složení byli nejvíce zastoupeni respondenti ve věku okolo 30 let (37 %), na druhém místě se umístili čtyřicátníci (19 %). Z překládaných jazyků se na prvním místě umístila angličtina (71 %), na druhém místě němčina s 28 % a na následujících pozicích dosáhly podobných

²⁴¹ FILGASOVÁ, Katarzyna: Co znamená zkratka bdn. In: ToP: tlumočení-překlad. 2013, (107), s. 10.

²⁴² ToP: tlumočení-překlad. 2013, (107), s. 3. Následující odstavce tamtéž.

²⁴³ MOSLER, Tomáš: Průzkum mezi překladateli do češtiny 2012. In: ToP: tlumočení-překlad. 2013, (110), s. 3.

procentuálních výsledků francouzština, slovenština a ruština. Nejčastěji dotázaní překládali v oboru práva (např. smlouvy), následoval marketing a obchod, podnikání a personalistika, a poté informační technologie a strojírenství. Průměrná sazba všech respondentů činila 1, 40 Kč za slovo ze zdrojového textu.

Jeronýmovy dny v roce 2013 se konaly ve dnech 9. a 10. listopadu. Posluchači získali rady ohledně aplikací, které překladatelům zjednodušují život, vyslechli si přednášku prezidenta Herecké asociace Jiřího Hromady, který mluvil o dabingu a zdůraznil roli překladatelů nebo rady Tomáše Svobody o etice využití strojového překladu. Trochu netradičním tématem se zabýval sinolog Jiří Šíma, který mluvil o překladech mongolské literatury do češtiny.²⁴⁴

Od dva týdny později proběhla přednáška pro zájemce pracující ve všech jazycích, protože se jednalo o hlasovou výchovu, techniku řeči a rétoriku pro tlumočníky. Přednáška a cvičení pod vedením Jiřího Svobody byla velmi rychle vyprodaná. Dne 23. listopadu se účastníci kurzu zaměřili například na dýchání, fonaci, artikulaci, na ochranu hlasu v nepříznivých podmínkách, na obsah a formu veřejných projevů, umění prezentace. Přednášející dále zúčastněným doporučil pár rad ke zvládnutí trémy a poradil jim, jak komunikovat s publikem a číst gesta a mimiku.

Dne 7. prosince 2013 získala Jednota nového **přidruženého člena – Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka (ČKTZJ)**. Členství schválila ČKTZJ na své valné hromadě, čímž si nadále zachovala svou právní subjektivitu i samostatné hospodaření, ale její členové získali možnost využívat prostor JTP v K-centru na Senovážném náměstí. ČKTZJ na oplátku JTP nabídla k užívání své kancelářské vybavení.²⁴⁵

Tomáš Svoboda byl jmenován do výboru technické sekce při FIT Europe, pod jejíž záštitou pořádal v Praze spolu s kolegy celodenní školení o překladatelských technologiích.²⁴⁶

²⁴⁴ JAKUBCOVÁ, Renáta: Jeronýmovy dny očima olomouckých studentů. In: ToP: tlumočení-překlad. 2014, (111) s. 14. Následující odstavec tamtéž.

²⁴⁵ Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, z. s. [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <http://www.cktzj.com/kontakty/>

²⁴⁶ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

2.3.26 Rok 2014

V březnu proběhla v sídle JTP kulatý stůl s názvem **Nové trendy v oblasti překladových nástrojů a technologií**, který pořádala JTP ve spolupráci s technickou sekci FIT Europe a místní kanceláří Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise. Tohoto setkání se zúčastnilo 22 překladatelů a představitelů členských organizací FIT ze sedmi evropských zemí. Akce se konala jako přípravné kolokvium před světovým kongresem FIT s podobným tematickým zaměřením, který se konal o pár měsíců později v Berlíně. Na tomto kongresu byla JTP zastoupena delegací složenou z Amalaine Diabové, Tomáše Svobody a Michala Staši.²⁴⁷

26. dubna 2014 se konal **Mladý Jeroným**. V první části vystoupila například Mgr. Barbora Stejskalová a hovořila o práci tlumočnicka v konzulární službě nebo PhDr. Alžběta Malkovská, která uvedla pár postřehů a zkušeností mladého tlumočnicka. V druhé části se hovořilo o etice a etiketě v soudní síni, konkrétně o tom, s čím vším se může tlumočnick v praxi setkat.

Do podzimu tohoto roku fungoval Výkonný výbor ve složení, které bylo zvoleno na tříleté funkční období v roce 2012. Na podzim roku 2014 se ale Jiří Vedral vzdal funkce, a následně vystoupil z JTP. Z organizace odešel, v oboru tlumočnictví a překladu je ale nadále aktivní, přednáší například na Jeronýmových dnech. Na jeho místo žádný náhradník dosazen nebyl, protože i po jeho odchodu byl výbor plně funkční.

Na zasedání řádného **Shromáždění členů JTP** byly **změněny stanovy**, aby odpovídaly Novému občanskému zákoníku. JTP se stala zapsaným spolkem, proto má od té doby povinnost pořádat každý rok schůzku Valné hromady. Na základě nových stanov se řádné Shromáždění členů schází jednou ročně, ale volební je pouze jednou za tři roky stejně jako v minulosti. V letech mezi shromážděními se veřejná jarní zasedání Rady JTP změnila ve Shromáždění členů.

Jednota tlumočnicků a překladatelů za podpory Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise, Komory soudních tlumočnicků ČR a České komory tlumočnicků znakového jazyka vydala brožurku o komunitním tlumočení s názvem *Chápete, člověče, co vám říkám anebo Komunitní tlumočení u nás*. Brožurka je zájemcům rozdávána zdarma, byla rozeslána na různá ministerstva a jiným orgánům, které přicházejí do styku s migranty, uprchlíky a obecně cizinci. Na **Jeronýmových dnech** 7. až 9. listopadu 2014 proběhlo kromě klasického programu také hlasování o novém logu JTP. Vybíralo se z asi třiceti návrhů, které vytvořilo čtrnáct neslyšících studentů v Hradci Králové. Nejlepší logo mohli vybrat členové JTP již před konáním

²⁴⁷ Zpráva o činnosti za funkční období 2012-2015. Následující odstavce tamtéž.

Jeronymových dnů prostřednictvím internetových stránek JTP, poté hlasovali i návštěvníci této akce, ale výsledek nebyl jednoznačný. Nadpoloviční většina hlasovala pro zachování původního loga Jednoty a ostatní výsledky se příliš lišili ve svých preferencích. Původní logo zůstalo do současné doby, ale Jednota přemýšlí o návrhu nového loga k příležitosti výročí 30 let založení.²⁴⁸

Na programu jubilejních dvacátých Jeronymových dnů bylo mnoho přednášek, workshopů a besed, kdy páteční program mělo opět na starost pražské zastoupení Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise. Hovořilo se o budoucnosti překladatelské profese, terminologii a překladech pro EK, o programu EMT (European Master's in Translation), o mezinárodním výzkumu CETMS (Central Europe Translation Market Survey), kterého se zúčastnily země Visegrádské čtyřky a JTP se na něm podílela společně s ÚTRL, a byla také pokřtěna publikace o komunitním tlumočení. Během soboty poreferovali odborníci o etice v praxi soudních tlumočnicků, o nizozemském historikovi Erasmusu, vyslechli rady, jak titulkovat a jak bojovat s pamětí.²⁴⁹

V rámci Jeronymových dnů bylo uděleno čestné členství tajemníkovi, pokladníkovi a spoluzakladateli JTP Petrovi Kautskému. Hlasování o jeho jmenování probíhalo velmi složitě, jelikož byl téměř při každém setkání Jednoty přítomen. Čestné členství obdržel za to, že je duší celé organizace a „bdí, když ostatní členové Jednoty spí, a pracuje, když se ostatní baví“²⁵⁰

²⁴⁸ Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, 2019.

²⁴⁹ JERONÝMOVY DNY 2014. JTP [online]. 2014 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <https://www.jtpunion.org/Akce/2014/JERONYMOVY-DNY-2014>

²⁵⁰ DIABOVÁ, Amalaine: Čestný člen. In: ToP: tlumočení-překlad. 2014, (111), s. 3.

2.3.27 Rok 2015

V roce 2015 poprvé vyšla **elektronická verze časopisu ToP**, celkově se však jednalo o 115. číslo časopisu. Zrušení tištěného vydání časopisů se sice redakce dlouho bránila, přesto se však k tomuto řešení uchýlila z důvodů finančních a praktických. Tisk časopisů i poštovné bylo stále dražší a stávalo se také, že se časopis po cestě k příjemci ztratil nebo se nevešel do schránky. Po dva roky vycházel časopis současně v tištěné i elektronické podobě, ale elektronická verze se potýkala s mnohými technickými problémy.²⁵¹

Elektronická verze časopisu má ale oproti té tištěné mnoho výhod. Není nutné dodržovat počet stran dělitelný čtyřmi a pokud se veškerý text nevejde do článku v časopise, lze do textu vložit odkaz na jeho pokračování na internetu.

V pátek 27. března proběhlo volební řádné **Shromáždění členů JTP**, které se ale už od účinnosti NOZ nazývá Valná hromada. Při volbách byla do funkce předsedkyně opět zvolena Amalaine Diabová, ve funkcích místopředsedkyní dále pokračovaly Katarzyna Filgasová a Alena Šourková. Petr Kautský byl nadále tajemníkem, ale do funkce pokladníka byla zvolena Barbora Stejskalová.²⁵²

O den později, 28. března, se konal **Mladý Jeroným 2015**. Téma přednášek bylo velmi různorodé. Mgr. Lucie Chlumská hovořila o cizojazyčných korpusech, MUDr. Josef Faber, DrSc. se věnoval psychofyziologickým základům paměti, PhDr. Jiří Pešička ze Společnosti bratří Čapků hovořil o oblíbenosti děl těchto autorů a PhDr. David Mraček, Ph.D. z ÚTRL FF UK se věnoval didaktice překladu.

²⁵¹ ToP: tlumočení-překlad. 2015, (115). Následující odstavec tamtéž.

²⁵² REDAKCE: Hromadné válení zapsaného spolku. In: ToP: tlumočení-překlad. 2015, (116), s. 5. Následující odstavec tamtéž.

Na **Jeronýmových dnech** během 6. až 8. listopadu měl velmi přínosnou přednášku Andrej Rády na téma cenotvorby při překládání, Iryna Zabijaka hovořila o životě překladatele na Ukrajině, Jiří Vedral se zamýšlel nad tím, jak překladatelé ovlivňují slovní zásobu a jak naopak slovní zásoba ovlivňuje překladatele. Své přednášky zde tradičně vedla i asociace ASKOT a Komora soudních tlumočnicků ČR. Tentokrát se však program protáhnul až do neděle, kdy probíhalo školení práce na Wikipedii.²⁵³

Obrázek 20: přednáška Andreje Rádyho na Jeronýmových dnech s názvem: Proč nemůžu překládat za 150 Kč?

I ve zmíněném roce uspořádala Katarzyna Filgasová dvoudenní kurz pro tlumočníky a překladatele polštiny v Ostravě a v Praze, jehož tématem byla etika a etiketa soudního tlumočení. V průběhu dvou dnů, 18. a 19. dubna, se u pultu pro přednášející vystřídal Joanna Ruszel a Jana Klokočková.²⁵⁴

Na podzim roku 2015 se Jednota tlumočnicků a překladatelů rozhodla udělit **čestné uznání** za celoživotní dílo badatelské a překladatelské a přínos poznání antických dějin a literatury prof. PhDr. Pavlovi Olivovi, DrSc. Je autorem řady učebnic dějin starověku, encyklopedií, aktivně se zajímá o problematiku antického Řecka a Říma. Ve svých publikacích

²⁵³ REDAKCE: Jeronýmovy dny. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2015, (117), s. 5.

²⁵⁴ DVOUDENNÍ ŠKOLENÍ A PŘEDNÁŠKA PRO TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE JAZYKA POLSKÉHO, TENTOKRÁT V OSTRAVĚ [online]. 2015 [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=4770

Dialogy s profesorem Olivou a Holokaust mé rodiny podal svědectví o svém mládí stráveném v koncentračních táborech. Aktivní byl také jako překladatel, přeložil díla od Aristotela, Démosthena a Polybia.²⁵⁵

V roce 2014 byla založena **Sekce komunitních tlumočnicků** a řada komunitních tlumočnicků vstoupila do JTP, aby sekci pomohla založit a vést. Tato sekce byla aktivní především zpočátku. Komunitního tlumočení ve většině případů zprostředkovávala společnost Meta, o.p.s., jejíž služby byly cílovým zájemcům díky finanční podpoře Evropského fondu pro integraci cizinců a Ministerstva vnitra poskytovány zdarma. Po skončení možnosti čerpat finanční prostředky z těchto zdrojů však zákazníci nechtěli nebo neměli možnost za tlumočnické služby platit, proto komunitní tlumočníci a tlumočnice tuto činnost přestali vykonávat a Sekce komunitních tlumočnicků dále tedy žádnou další činnost nevyvíjela.²⁵⁶

²⁵⁵ REDAKCE: Čestné uznání Pavlovi Olivovi. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2015, (117), s. 26.

²⁵⁶ Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, 2019.

2.3.28 Rok 2016

Koncem ledna 2016 měla Jednota další návštěvu z profesní organizace zaštiťující překladatele, tentokrát až z daleké Číny. Třem zástupkyním čínské organizace **Chinese Culture Translation and Studies Support** (CCTSS) byly v prostorách sekretariátu JTP představeny aktivity organizace, dozvěděly se více o aktivitách spjatých s Asií, které Jednota organizovala a měly možnost se porozhlédnout v asijské slovníkové sekci, která sklídila velký obdiv.

Následně hosté prezentovali svou vlastní organizaci, která byla zřízena čínským Ministerstvem kultury. Provozuje databázi překladatelů a vede seznam čínských děl vhodných k vydání v zahraničí. Zároveň vyjádřili zájem o navázání spolupráce s překladateli literatury mezi čínštinou a češtinou.²⁵⁷

V jarním termínu, 9. dubna, se konal opět **Mladý Jeroným**. Jiří Vedral ve své přednášce o tabu pro překladatele poradil, jak se vypořádat s překlady, které musí originálu odpovídat nejen po stránce jazykové, ale z hlediska genderu. Vítězslav Zemánek vedl workshop, na kterém se zájemci na příkladu několika textů dozvěděli, na co je třeba si dávat pozor při překladu dokumentů EU. Alžběta Malkovská mluvila o sebepropagaci a marketingu přes sociální sítě a Andrej Rády pohovořil o cenotvorbě a vysvětlil, z čeho se konečná cena skládá a proč by překladatel neměl překládat za nejnižší sazby.²⁵⁸

Dne 24. září proběhla v pražském K-centru přednáška Ing. Soni Gullové, Ph.D. nesoucí název *Zvláštnosti etikety v mezinárodním prostředí*. Přednášející se celý svůj život věnuje diplomatickému protokolu a v tomto oboru školí pracovníky státní správy. Ve své přednášce se věnovala etiketě v různých zemích a na to, co nejvíce ovlivňuje jednání lidí v různých kulturách. Zdůraznila i to, co by člověk měl vědět a na co by měl být připraven při cestách do kulturně odlišných zemí.²⁵⁹

Zájemci se mohli zúčastnit tradičního dvoudenního školení pro tlumočníky polského jazyka, které vedla odbornice na konferenční tlumočení Joanna Ruszel. V sobotu se diskutovalo se o diplomatickém protokolu v tlumočnické praxi, o přípravě na tlumočení a o profesní etice

²⁵⁷ FILGASOVÁ, Katarzyna: Překladatelská mise z Číny. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (119), s. 33.

²⁵⁸ REDAKCE: Mladý Jeroným 2016. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (119), s. 6.

²⁵⁹ TRUSINA, Pavel: Zvláštnosti etikety v mezinárodním prostředí. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (122), s. 11.

překladatelů a tlumočnicků. V neděli poté proběhl workshop věnovaný nácviku tlumočnického zápisu při konsekutivním tlumočení, tlumočnickým strategiím či monitoringu.²⁶⁰

Dvaadvacáté **Jeronýmovy dny** se konaly v termínu 9.-12. listopadu. Program tentokrát začal už ve středu v Domě čtení, kdy Obec překladatelů nechala nahlédnout do překladatelského zákulisí.

Páteční program mělo jako každý rok od roku 2003 vyhrazeno pražské zastoupení Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise a Ústav translatologie FF UK, tentokrát byl program věnován překladům a s nimi souvisejícím technologiím. Chris Durban, autorka publikací o překladu a překladatelka, zde pokřtila nové vydání příručky s názvem *Překlady a jak na to*, na jejíž tvorbě spolupracovala i Jednota. Tato příručka vyšla poprvé již v roce 2002, ale v roce 2016 byla vydána její nová, aktualizovaná a rozšířená verze, která vyšla již v 15 jazykových mutacích. Příručka je určena nejen zákazníkům, ale i překladatelům, jimž poskytuje argumenty pro vyjednávání se zadavatelem.²⁶¹ Dalšími probíranými tématy byl strojový překlad, aktuální trendy v překladatelských technologiích a postavení jazyků v interkulturním prostředí.

V sobotu radil doc. Jan Kožnar, jak zvládat tlumočení ve stresujících podmínkách, Richard Tůma s Radkem Balonem radili, jak na dlužníky, Ondřej Matuška prezentoval nové nástroje pro extrakci terminologie a Adam Mackerle, Th. D. popsal tlumočení bible do znakového jazyka.

Dva týdny po Jeronýmových dnech, 25. listopadu 2016, se konala odborná konference s názvem **Kvalita v oblasti institucionálního překladu** (Czech-Polish Conference on Institutional Translation). Tuto konferenci spolupořádala Jednota s Ústavem translatologie, s Jagellonskou univerzitou v Krakově a s Generálním ředitelstvím pro překlady EK. V roce 2015 se v Krakově konala konference s vysokou účastí akademiků, studentů, překladatelů z praxe a osob z agenturního či institučního prostředí, na kterou tato pražská navazovala.

Stejně jako v Krakově se pražská konference konala v rámci projektu FGT Překlady a Evropa (Translating Europe). Do Prahy byla pozvána odbornice na analýzu textů v korpusu EU Lucja Biel z Varšavské univerzity, koordinátorka kvality překladů v OSN v New Yorku Eva Pantuso nebo koordinátor kvality u Generálního ředitelství pro překlady EK v Bruselu Ingemar Strandvik.

²⁶⁰ REDAKCE: Přednášky a workshop pro tlumočníky (nejen) polského jazyka. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (122), s.12.

²⁶¹ STEJSKALOVÁ, Barbora: Strípek z Jeronýmových dnů 2016. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (112), s. 8. Následující odstavce tamtéž.

V roce 2016 vyšly **poslední doporučené minimální tarify za překlad a tlumočení**, které byly určeny pro rok 2017. Jednota výši tarifů vždy upravovala podle situace na trhu a po konzultaci s praktikujícími překladateli a tlumočníky. V následujícím roce však bylo Jednotě Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže vydávání zakázáno. Zveřejněním tarifů v periodickém tisku a na internetových stránkách JTP totiž dle rozhodnutí tohoto úřadu došlo k chování, které mělo za cíl narušení hospodářské soutěže na trhu tlumočení a překladu na území České republiky. Tímto rozhodnutím bylo Jednotě další vydávání doporučených tarifů zakázáno a organizaci byla rovněž vyměřena pokuta.²⁶²

Obrázek Graf vývoje cen uváděných v doporučováných tarifech za překlad 1 NS textu

²⁶² Vyrozumění o výsledku šetření od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 2018.

Obrázek 21: Graf vývoje cen uváděných v doporučených tarifech za 1 den konsekutivního tlumočení

Doporučené tarify vydávané až do roku 2017 Jednotou tlumočnicků a překladatelů byly velmi obsáhlé a nabízely variantu snad pro jakoukoliv možnou situaci. Zohledňovaly například příplatky při vyhotovení překladu nadprůměrně obtížného textu, při extra rychlém dodání nebo při nutných zvláštních úpravách textu. Byly vydávány na konci každého roku jako doporučení pro rok následující.

Jako vzorový příklad ceny za normostranu (NS) byl zvolen převod z cizího jazyka do mateřského. Do uvedené cenové skupiny spadaly následující jazyky: angličtina, bulharština, francouzština, italština, maďarština, němčina, polština, portugalština, rómština, rumunština, ruština, srbochorvatština, španělština.

Jako druhý příklad byla zvolena cena za jeden den konsekutivního tlumočení, protože se jedná o jednu z nejčastějších forem tlumočení. Za jeden tlumočnický den se považuje 8 hodin. Konsekutivní tlumočení bylo v prvních letech vydávání tarifů dále děleno na konferenční a konsekutivní odborné tlumočení, které bylo zpravidla hodnoceno téměř dvakrát vyšším honorářem.

V grafu je tedy zobrazen druh tlumočení, který je ohodnocen nejnižší částkou. V některých ročních doporučených tarifů bylo nazýváno také jako informativní, doprovodné nebo běžné konsekutivní tlumočení.

Zajímavý je propad cen za doprovodné konsekutivní tlumočení v letech 2005-2006. Naopak rychlý nárůst cen v doporučených tarifech za konsekutivní tlumočení v roce 2008 je způsoben tím, že Jednota tlumočnicků a překladatelů přestala v seznamu rozlišovat mezi různými druhy konsekutivního tlumočení. Daný tarif je tedy stejný pro tlumočení odborné i doprovodné.

2.3.29 Rok 2017

V posledním lednovém víkendu uspořádala Jednota tlumočnicků a překladatelů za finanční podpory Asociace konferenčních tlumočnicků poprvé školení pro tlumočnický maďarštiny. Tlumočníci se věnovali jak teoretickým aspektům, tak praktickému nácviku. Na školení pozvala organizátorka Katarzyna Filgasová konferenční tlumočnicki maďarštiny, francouzštiny a angličtiny a členku Maďarského svazu překladatelů a tlumočnicků (MFTE) Ildikó Horváth. Výuka probíhala během dvanácti vyučovacích hodin a byla velmi pestrá a interaktivní. Tlumočnické kurzy věnované menším jazykům jsou velmi přínosné, protože se na vysokých školách v podstatě nevyučují.²⁶³

V sobotu 20. května se konal **Mladý Jeroným**. V úvodní přednášce charakterizoval Petr Mundeš překladatele, který se na současném pracovním trhu neztratí. Komoru soudních tlumočnicků a její činnost prezentovala Jana Klokočková, Obec překladatelů Alena Lhotová, Kristýna Siková Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka a závěrem se dostala

Obrázek 22 Mladý Jeroným 2017

ke slovu i Amalaine Diabová, která představila JTP a ASKOT. Diskutovalo se také o etice překladatele, o spolupráci mezi překladatelem, nakladatelem a redaktorem při překladech literárních a publicistických textů a o přípravě na tlumočení. Člen Výkonného výboru Tomáš Svoboda vyhlásil první ročník **Soutěže o nejlepší diplomovou práci**. Prvního ročníku soutěže se mohly zúčastnit pouze diplomové práce, v tom dalším i bakalářské práce.²⁶⁴

V roce 2017 oslavila své 25. narozeniny soutěž **Slovník roku**, která slouží k lepší orientaci na trhu se slovníky a encyklopediemi. Výsledky jsou každoročně vyhlašovány na veletrhu Svět knihy.²⁶⁵

Na základě upozornění Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, že vydáváním doporučených minimálních tarifů za překlad a tlumočení Jednota porušuje § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb.,

²⁶³ REDAKCE: Premiéra: školení pro maďarštináře. In: ToP: tlumočení-překlad. 2017, (123), s.19.

²⁶⁴ REDAKCE: Mladý Jeroným 2017. In: ToP: tlumočení-překlad. 2017, (124), s. 21.

²⁶⁵ Více v kapitole Ceny udělované JTP.

o ochraně hospodářské soutěže a změně některých zákonů bylo na Radě JTP 25. října 2017 rozhodnuto, že tyto tarify již v následujících letech vycházet nebudou.²⁶⁶

3. a 4. listopadu se konaly **Jeronymovy dny** 2017. V tento víkend se již po třiatřicáté sešlo mnoho tlumočnicků, překladatelů a zájemců o tyto oblasti. Páteční blok mělo na starosti tradičně Generální ředitelství pro překlady v rámci projektu Translating Europe Workshop. Hovořilo se o otázce, co by měl překladatel umět, aby se dnes a v budoucnu uplatnil na trhu. Ke slovu se dostal zástupce ÚTRL David Mraček, zástupce univerzity Rennes2 ve Francii Daniel Toudic, zástupkyně české kabiny DG SCIC Hana Jungová, která přidala svůj názor na tlumočení pro Evropskou komisi a Radu Evropské unie²⁶⁷

Sobotní program započala Hanna Marciniak s výpočtem, kolik opravdu stojí práce odvedená překladatelem či tlumočnickem, Zdeněk Horák doporučil, jaké smlouvy podepisovat a jaké ne, a Hedvika Stoklasová poukázala na možnosti tlumočnicka využívat nové technologie a sociální sítě.

²⁶⁶ Vyrozumění o výsledku šetření od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 2018.

²⁶⁷ REDAKCE: Jeronymovy dny. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2017, (125), s. 6. Následující odstavec tamtéž.

2.3.30 Rok 2018

10. března se v Praze sešla **Valná hromada JTP**, na které byli zvoleni funkcionáři pro období 2018–2021. Předsedkyní Jednoty stále zůstává Amalaine Diabová, místopředsedkyněmi Katarzyna Filgasová a Alena Šourková, tajemníkem Petr Kautským a pokladníkem Barbora Stejskalová.²⁶⁸

Obrázek 23: Valná hromada JTP, 2018

23. a 24. března se v pražském K-centru konala konference s názvem **Jazykománie**, která byla určena opět překladatelům a tlumočnickům. Konferenci pořádal člen JTP Tomáš Mosler ve spolupráci s Petrem Mundevelem, IAPTI a JTP.

Mladý Jeroným se v roce 2018 konal dne 21. dubna. Tématem, které se prolínalo všemi přednáškami, byla etika v překladatelské a tlumočnické profesi. Prof. Ivana Čenková uvedla posluchače do tématu etiky, navázal na ni prof. Daniel Gile přednáškou v angličtině o etice překladatele a tlumočnicka, poté hovořil Roderick Jones o etice tlumočnicků v Evropské komisi. Po polední přestávce vyhlásil Tomáš Svoboda výsledky **Soutěže o nejlepší diplomovou práci**, jejímž historicky prvním vítězem byl Libor Nenutil. Andrej Rády se vyjádřil k etice v soudním

²⁶⁸ REDAKCE: Valná hromada Jednoty tlumočnicků a překladatelů. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (127), s. 33.

tlumočení, tematicky na něj navázali zástupkyně Komory soudních tlumočnicků ČR Mgr. Jana Klokočková a vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze Mgr. Kateřina Pivoňková, překladatelé a tlumočníci Mgr. Gabriela Ganczarzyk, Ph.D. a Mgr. Jiří Kocourek hovořili o etice v komunitním tlumočení a celý program zakončil Mgr. Petr Mundeš, který zodpověděl nejčastěji kladné otázky z této oblasti.²⁶⁹

[Správní řízení](#) vedené s JTP kvůli porušování zákona o ochraně hospodářské soutěže²⁷⁰ bylo ukončeno dne 13. června 2018 následujícím rozhodnutím: JTP nejméně od roku 2007 do roku 2017 porušovala výše uvedený zákon tím, že zveřejňovala v časopise ToP doporučené tarify za překlad a tlumočení. Další vydávání bylo i do budoucna zakázáno a Jednotě byla uložena pokuta ve výši 144 000 Kč. Jednota musela o tomto rozhodnutí informovat všechny členy do 30 dnů a zaplatit poplatky spojené se správním řízením.²⁷¹

Ve dnech 13. a 14. července se konaly další kondiční kurzy simultánního tlumočení pro tlumočnický polštín.

Jerónymovy dny se v roce 2018 konaly o víkendu 2. a 3. listopadu. V pátek program, na kterém se odborníci vyjádřili k tématu dat v překladu, zaštiťovalo jako tradičně DGT. Hovořilo se o různých typech dat a jejich využití v překladu a o kvalitativních hlediscích v kontextu institucionálního překladu.

V sobotu informoval Miroslav Frýdek o velmi aktuálním tématu – GDPR pro tlumočnický nepracující u soudu, Jiří Vedral hovořil o nepovedených překladech titulků a dabingu, Alžběta Malkovská udělila pár rad, jak začít podnikat v oboru tlumočení a překlad, Libor Nenutil prezentoval svou vítěznou diplomovou práci na téma komunitní tlumočení na Úřadu práce a Hana Jungová se zamyslela nad vztahem multiligvismu a konferenčního tlumočení.²⁷² Hosty a diskutujícími během sobotního programu byli také zástupci polského Odborového svazu soudních tlumočnicků (Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce).²⁷³

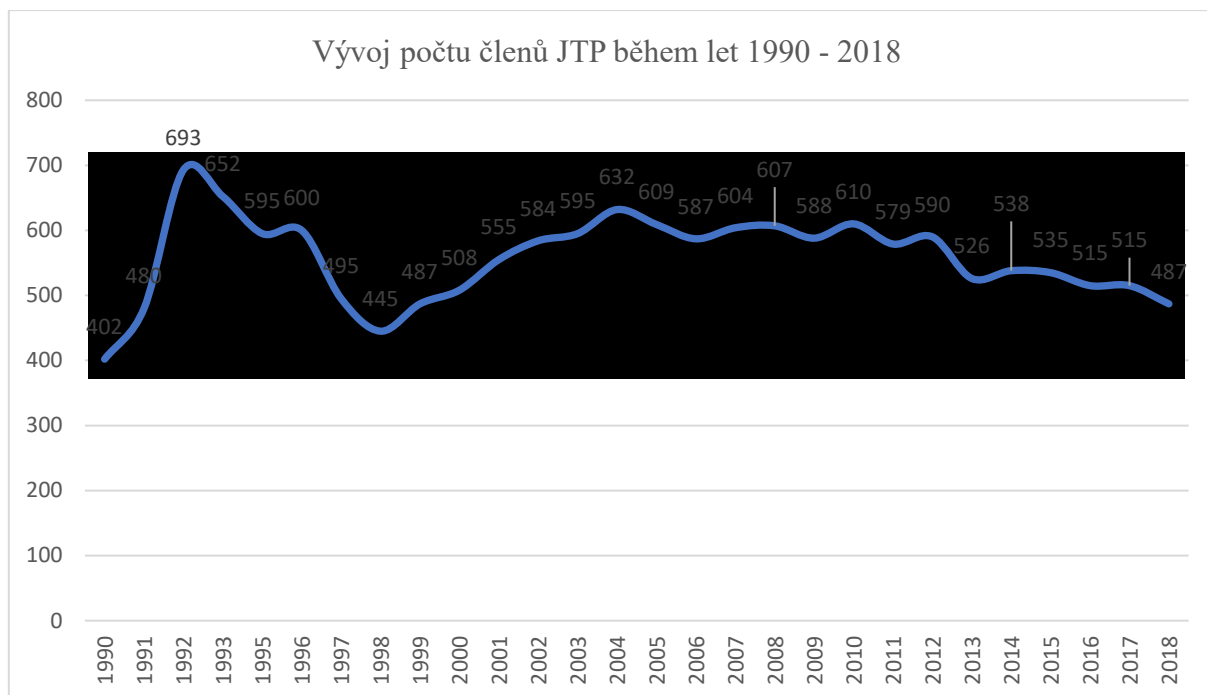
²⁶⁹ REDAKCE: Mladý Jeróným 2018. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (127), s. 4.

²⁷⁰ § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

²⁷¹ Plné znění v příloze.

²⁷² REDAKCE: Jerónymovy dny 2018. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (129), s. 6.

²⁷³ FILGASOVÁ, Katarzyna: Odborový svaz soudních tlumočnicků v Polsku hostem letošních Jerónymových dnů. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (130), s. 9.

Obrázek 24 Graf zobrazující vývoj počtu členů JTP

Počet členů je zpravidla uváděn ke konci roku po zaplacení členských příspěvků. V některých letech jsou však záznamy o počtu členů uvedeny z jiného časového období. V roce 1990 byl počet členů zaznamenán v červenci, v roce 1996 v dubnu a z počtu uvedeného v tabulce nebyli odečtení členové, kteří nezaplatili členské příspěvky, v letech 1998, 2000, 2002 a 2013 byl záznam proveden v září. Počet členů pro rok 2019 není v grafu uveden, protože v době odevzdání diplomové práce nebyly zaplaceny všechny členské příspěvky.²⁷⁴

²⁷⁴ Archiv JTP, 2019.

2.3.31 Rok 2019

13. dubna 2019 se konal další z řady **Mladých Jeronýmů**. Problematikou překladatelských smluv se zabýval advokát Viktor Košut, Renata Bulvová posluchače poučila, jak při tlumočení pracovat s dechem, hlasem a jak se naučit správné artikulaci. Kateřina Ešnerová účastníkům vysvětlila, proč by vzdělávací proces úspěšného tlumočnicka neměl skončit získáním vysokoškolského diplomu, a o zkušenostech s výrobou titulků pro neslyšící diváky se podělil Miroslav Pošta a Andrea Svobodová z agentury AZ Translations. Tomáš Svoboda závěrem vyhlásil nový ročník Soutěže o nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci. V daném roce se do soutěže mohou poprvé hlásit i bakalářské práce.²⁷⁵

18. a 19. května proběhl v budově K-centra další terminologický workshop pro překladatele polského jazyka, který opět zorganizovala Katarzyna Filgasová. Přednášející Urszula Dzierżawska, soudní a konferenční tlumočnice seznámila, překladatele a tlumočnický blíže s překlady v oblasti rodinného či dědického práva. Zkusili si přeložit rodné, oddací list, žádosti o rozvod, majetkové smlouvy nebo usnesení o dědictví.

25. května se v Táboře sešla Valná hromada JTP a Rada JTP, na které účastníci probírali program listopadových Jeronýmových dnů, postup prací na terminologické databázi i okolnosti založení odborové organizace JTP v roce 2018. Dále byla přednesena zpráva o činnosti a zpráva revizorů účtů.²⁷⁶

Na rok 2019 jsou plánována i další tradiční či zcela nová školení, semináře a besedy, jako jsou například Jeronýmovy dny v termínu 1. a 2. listopadu, či školení s názvem Rétorika v kostce, které se bude konat dne 12. srpna. Tato diplomová práce však byla odevzdána na konci července 2019, proto tato kapitola neobsahuje veškeré události roku 2019. Zájemci mohou další informace nalézt na webových stránkách JTP: www.JTPunion.org nebo v časopisech ToP.

²⁷⁵ REDAKCE: Mladý Jeroným 2019 Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2019, (131), s. 4. Následující odstavec tamtéž.

²⁷⁶ REDAKCE: Hromadné válení v Táboře. In: ToP: tlumočení-překlad. 2019, (132), s. 25.

Závěr

Cílem této práce bylo vytvořit podrobnou dokumentaci dějin Jednoty tlumočnicků a překladatelů. Vývoj organizace částečně reflektoval kulturněpolitický vývoj v naší zemi, proto byly důležité historické události dány do spojitosti s událostmi v historii JTP. Téma bylo vybráno, protože doposud není k dispozici jiná publikace, která by se systematicky zaměřovala na dějiny Jednoty tlumočnicků a překladatelů. Čtenář mohl při četbě této práce získat komplexní náhled do tématu sdružování překladatelů a tlumočnicků. V prvních kapitolách autorka zmiňovala zvolenou metodu orální historie, která má, jak již bylo zmíněno, také svá úskalí, a proto bylo nutné ji zkombinovat s metodou sběru dat.

Jelikož se práce soustředila na sdružování překladatelů a tlumočnicků v organizaci po roce 1989, bylo vhodné nejprve vysvětlit, jak probíhalo sdružování do té doby. Zdroje informací k tomuto tématu, a i k historii JTP nebyly uvedeny v žádné ucelené publikaci, ale byly po malých částech zveřejněny v odborné literatuře nebo periodikách.

K výsledkům uvedeným v předcházejících kapitolách bylo tedy nutné dojít i za pomoci rozhovorů se čtyřmi zakládajícími členy organizace – s Amalaine Diabovou, Alenou Šourkovou, Petrem Kautským a Andrejem Rádym. Zjištěné informace bylo poté nutné spojit s informacemi z periodik ToP: tlumočení-překlad a Dopisy členům a také z dalších zpráv ze zasedání orgánů organizace. Zvolená kombinace zdrojů byla vhodná, jelikož při metodě orální historie se mnohdy stává, že si narátor na některá fakta nevzpomene, případně si je splete nebo zasadí do jiného časového období.

Na tuto kapitolu plynule navázala první kapitola empirické části, která se věnovala již konkrétně Jednotě tlumočnicků a překladatelů. Tato organizace byla zprvu charakterizována, k čemuž bylo využito především stanov a etického kodexu organizace. Pomocí stanov a rozhovorů s pamětníky bylo dále možné vytvořit strukturu organizace a její členění do sekcí.

Poté byly detailně popsány veškeré činnosti organizace – vzdělávací (Mladý Jeroným, Jeronýmovy dny), výlety, udělovaná ocenění (Slovník roku, Cena Františka Filipovského za překlad a úpravu dabovaného audiovizuálního díla, Cena za nejlepší diplomovou nebo bakalářskou práci) a publikační činnost (*Překlad a jak na to*, *Tlumočení a jak na to* ad.).

V následujících kapitolách byla již detailně popsána historie organizace. Zmíněny byly původní myšlenky a pohnutky zakladatelů, které vedly k založení Jednoty. Pro přehlednost a lepší orientaci byly dějiny rozděleny po jednotlivých letech. V daných kapitolách jsou poté zmíněny akce opakující se pravidelně každý rok, soutěže, výlety a udělovaná ocenění, ale i nové či neočekávané události.

Pro možnost dalšího dohledání či upřesnění informací bylo do příloh vloženo přesně znění stanov z roku 1990 a jejich změn v následujících letech, úplný seznam čestných členů i s jejich krátkou charakteristikou a další různé dokumenty, které jsou řazeny chronologicky.

Při tvorbě této práce se autorka snažila popsat historii Jednoty tlumočnicků a překladatelů, vývoj, činnosti a cíle této organizace v letech 1990–2018. Poslední kapitola věnující se dějinám Jednoty, rok 2019, je velmi krátká, jelikož byla tato práce odevzdána zhruba v polovině roku. Z tohoto důvodu tedy práce nedokumentuje celých 30 let od založení organizace. Navíc je nutné si uvědomit, že je obsah práce limitován dostupností informačních zdrojů.

Autorka při tvorbě práce postupovala pečlivě a s vůlí vytvořit pro Jednotu tlumočnicků a překladatelů ucelenou práci, ze které by měla být ku příležitosti oslav 30 let založení organizace vytvořena publikace k její propagaci před veřejností.

Seznam použité literatury:

Tištěné zdroje:

- BELISOVÁ, Šárka, HRALA, Milan, ed. Kapitoly z dějin českého překladu. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0386-1.
- BENEŠ, Pavel. Nískejbačet: reklamsky nesnadno, pomalu a nejlépe vůbec. Praha: JTP, [2002]. ISBN 80-862-6106-9.
- BRECKNER, Roswitha. Von den Zeitzeugen zu den Biographen: Methoden der Erhebung und Auswertung lebensgeschichtlicher Interviews. In: Alltagskultur, Subjektivität und Geschichte. Zur Theorie und Praxis von Alltagsgeschichte. Münster: Westfälisches Dampfboot, 1994, s. 199-222. ISBN 978-3924550950.
- DURBAN, Chris. Překlady a jak na to: průvodce pro zadavatele překladů. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2002. ISBN 80-862-6117-4.
- DURBAN, Chris a Alan MELBY. Překlad není houska na krámě!: Standardy pro nákup a prodej překladů. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2008. ISBN 978-80-7474-076-4.
- Chápete člověče, co vám říkám?, aneb Komunitní tlumočení u nás: (návod, jak se domluví s uprchlíkem, pacientem, neslyšícím...). Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Generálním ředitelstvím pro překlady Evropské komise a Komorou soudních tlumočnicků ČR, 2014. ISBN 978-80-7374-096-2.
- FISCHEROVÁ, Daniela, Petr KAUTSKÝ a Libor DVOŘÁK. Tichá pošta. Praha: JTP, 2003. ISBN 80-867-1161-7.
- GRELE, Roland J. Movement without Aim: Methodological and Theoretical Problems in Oral History. In: Envelopess od Sound: Six Practitioners Discuss the Methos Theory nad Practice of Oral History and Oral Testimony. Chicago: Precedent Publishing, 1975, s. 204–207.
- Haškova 'Strana mírného pokroku v mezích zákona' slaví 100 let. iRozhlas[online]. 9. června 2011 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura_literatura/haskova-strana-mirneho-pokroku-v-mezich-zakona-slavi-100-let_201106091300_avojtech
- HUSÁK, Petr. Orální historie a život v komunistickém vězení a nápravně pracovních táborech v padesátých. Brno, 2009. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D., s. 6-18.
- JTP – KOLEKTIV AUTORŮ. Tlumočení a jak na to. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2006. ISBN 80-86711-98-6.
- LANC, Otakar. Čtyřicet let českého překladu (1945–1985). In: Preklad včera a dnes. Zborník príspevkov z konferencie „40 rokov prekladu v socialistickej spoločnosti“. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1986, s. 43–54.

- LEVÝ, Jiří, HONZÍK, Jiří, ed. České teorie překladu: vývoj překladatelských teorií a metod v české literatuře. Vyd. 2. Praha: Ivo Železný, 1996. ISBN 80-237-2952-7, s. 209-210.
- NEUENSCHWANDER, A. John. Remembrance od Thungs Past: Oral Historians and Long Term Memory. In: The Oral History Review. Oxford: 1978, s. 45–53.
- NIETHAMMER, Lutz. Fragen-Antworten-Fragen. Methodische Erfahrungen und Erwägungen zur Oral History. In: Wir kriegen jetzt andere Zeiten: Auf der Suche nach Erfahrungen des Volkes in nachfaschistischen Ländern. Bonn: 1985, s. 392-445.
- POPOVIČ, Anton. Teória umeleckého prekladu: aspekty textu a literárnej metakomunikácie. Bratislava: Tatran, 1975.
- Překlad v Československu. Praha: MON Videopress, 1982.
- RITCHIE, Donald A. Doing oral history: a practical guide. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2003, s. 5. ISBN 978-0195154344.
- ŠEVČÍKOVÁ, Markéta. Mezinárodní organizace novinářů (1946-1991). Praha: univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií, 2008. Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.
- VANĚK, Miloslav, a kol. Orální historie. Metodické a „technické“ postupy. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0718-3.

Internetové zdroje:

- Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT) [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: [https://www.jtpunion.org/Clenstvi/PRIDRUZENI-CLENOVE-JTP/Asociace-konferencnich-tlumocniku-\(ASKOT\)](https://www.jtpunion.org/Clenstvi/PRIDRUZENI-CLENOVE-JTP/Asociace-konferencnich-tlumocniku-(ASKOT))
- Beseda o slovnících a encyklopediích [online]. 28.2. 2007 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/cro6/stop/_zprava/324454
- Bezplatné školení o CAT softwaru Transit NXT [online]. 2010 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=1961
- BLÁHOVÁ, Kateřina. SVAZ ČESKOSLOVENSKÝCH SPISOVATELŮ (1): Profesionální a odborová organizace sdružující spisovatele, literární vědce, kritiky a v samostatné sekci též překladatele. Slovník české literatury po roce 1945[online]. 2011 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.slovníkceshttp://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1629keliteratury.cz/showContent.jsp?docId=87>
- Cena Jána Hollého za umelecký preklad: Štatút Ceny Jána Hollého za umelecký preklad. Literárny fond [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: http://litfond.sk/index.php/ceny/cena_Jana_Holleho/

- Ceny Františka Filipovského za dabing [online]. [cit. 2019-07-14]. Dostupné z: <https://www.cffd.cz/o-festivalu/?ftresult=jednota+tlumočn%C3%ADků>
- Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, z. s. [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.cktzj.com/kontakty/>
- DOKOUPIL, Blahoslav. DIALOG (1). Slovník české literatury po roce 1945 [online]. 2002 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=87>
- Naše řeč: Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v.v.i. [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz>.
- DVOUDENNÍ ŠKOLENÍ A PŘEDNÁŠKA PRO TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE JAZYKA POLSKÉHO, TENTOKRÁT V OSTRAVĚ [online]. 2015 [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=4770
- JERONÝMOVY DNY 2011. JTP [online]. 2011 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=2417
- JTP: Čestní členové JTP [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://www.jtpunion.org/Clenstvi/CESTNI-CLENOVE-JTP>
- JERONÝMOVY DNY 2014. JTP [online]. 2014 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <https://www.jtpunion.org/Akce/2014/JERONYMOVY-DNY-2014>
- JTP: Průzkum terminologických aktivit v ČR [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.jtpunion.org/O-JTP/O-Jednote-tlumocniku-a%C2%A0prekladatelu/Sekce-JTP/Sekce-odborneho-prekladu-a-terminologie/Z-historie/Z-historie-byvala-sekce-TERMLEX/Pruzkum-terminologickych-aktivit-v-CR>
- MLADÝ JERONÝM 2019 [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://www.jtpunion.org/Akce/2019/MLADY-JERONYM-2019?fbclid=IwAR0TvVeaoamH9xrxuyGZbXbJpdYyb8Vr7LMbgNy2u7f781fIT_Sp3NMBIk
- Obec překladatelů: Czech Literary Translators' Guild [online]. [cit. 2019-07-10]. Dostupné z: www.obecprekladatelu.cz
- Pravidla udělování cen soutěže [online]. 2016 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20160406084322/http://jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=168
- Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <http://www.sspol.sk/index.php?s=ospolocnosti>
- TERMINOLOGICKÉ WORKSHOPY PRO PŘEKLADATELE POLSKÉHO JAZYKA. JTP [online]. 2011 [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://old.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=2544

- ÚTRL FF UK [online]. 2014 [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://utrl.ff.cuni.cz/UTRLFF-210.html>
- Zajímavosti o soutěži [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://www.jtpunion.org/Soutez-Slovník-roku/Zajímavosti-o-soutezi>

Časopisy ToP a Dopis členům:

- ADÁMKOVÁ, Hana: Knihovna veřejných listin JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2000, (52), s. 3.
- BABŮRKOVÁ, Dita: Honoráře. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (5), s. 9.
- ČERNOHOUSOVÁ, Ivona, HOLÁ, Jana, STEJSKALOVÁ, Bára: Severská sekce JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 2.
- DIABOVÁ, Amalaine: Čestný člen. In: ToP: tlumočení-překlad. 2014, (111), s. 3.
- DIABOVÁ, Amalaine: O Jednotě. In: ToP: tlumočení-překlad. 2010, (95), s. 2.
- DIABOVÁ, Amalaine: Je nám 15 let. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (75), s. 2.
- DIABOVÁ, Amalaine: Návštěva z Ruska. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (105), s. 9.
- DIABOVÁ, Amalaine: Výsledky ankety o situaci na trhu tlumočení a překladu. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (77), s. 31.
- Dopis členům X, prosinec 1991.
- Dopis členům XIII, červen 1992.
- Dopis členům LIX, 2003, s. 5.
- DULOVÁ, Miroslava: Tlumočníci o práci a daních. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (7), s. 12.
- FILGASOVÁ, Katarzyna: Co znamená zkratka bdn. In: ToP: tlumočení-překlad. 2013, (107), s. 10.
- FILGASOVÁ, Katarzyna: Odborový svaz soudních tlumočnicků v Polsku hostem letošních Jeronýmových dnů. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (130), s. 9.
- FILGASOVÁ, Katarzyna: Překladačská mise z Číny. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (119), s. 33.
- HALUZA, Jiří a RÁDY, Andrej: Jací jsme. Výsledky ankety členů JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1993, (13-14), s. 18-19.
- JAKUBCOVÁ, Renáta: Jeronýmovy dny očima olomouckých studentů. In: ToP: tlumočení-překlad. 2014, (111) s. 14.
- JETTMAROVÁ, Zuzana: Katedra překladatelství a tlumočnictví. In: ToP: tlumočení – překlad. 1991, (7), s. 7.
- KAUTSKÝ, Petr: Jeronýmovy dny 2001 v Praze, Bratislavě a Banské Bystrici. In: ToP: tlumočení-překlad. 2001, (60) s. 4.

- KAUTSKÝ, Petr: Normy a certifikace pro překladatele a tlumočníky. In: ToP: tlumočení-překlad. 2004, (71) s. 31.
- KAUTSKÝ, Petr: Péče JTP o vzdělávání jazykové i daňové. In: ToP: tlumočení-překlad. 1992, (10), s. 18.
- KINDLEROVÁ, Rita: Mše za tlumočníky a překladatele o svátku patrona našeho. In: ToP: tlumočení-překlad. 2009, (94), s. 4.
- KUDRNOVSKÁ, Kristina: Vzpomínka na mého otce. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (78), s. 29.
- MARTONOVÁ, Kateřina: Čtvrté setkání tlumočnicků a překladatelů ze zemí střední a východní Evropy, Budmerice 2000.. In: ToP: tlumočení-překlad. 2000, (53), s. 6.
- MOSLER, Tomáš: Průzkum mezi překladateli do češtiny 2012. In: ToP: tlumočení-překlad. 2013, (110), s. 3.
- RÁDY, Andrej: I. řádné Shromáždění členů JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1992, (10), s. 14.
- RÁDY, Andrej: Brána JTP otevřená také pro odborníky příbuzných profesí. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 1.
- RÁDY, Andrej: Budmerice *97. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (35), s. 30.
- RÁDY, Andrej: Budmerické přemítání. In: ToP: tlumočení-překlad. 1994, (21), s. 1.
- RÁDY, Andrej: I když. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (32), s. 1.
- RÁDY, Andrej: Jeronýmovy dny 2000 v Bratislavě, Banské Bystrici, Praze a Stockholmu. In: ToP: tlumočení-překlad. 2000, (55), s. 5.
- RÁDY, Andrej: Kongres v Melbourne. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (29), s. 1.
- RÁDY, Andrej: Připomínky Jednoty tlumočnicků a překladatelů. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (36), s. 36.
- RÁDY, Andrej: Rada Jednoty tlumočnicků a překladatelů. In: ToP: tlumočení-překlad. 1990, (3-4), s. 12.
- RÁDY, Andrej: Stretnutie tlmočníkov a prekladateľov Bratislava 1991. In: ToP: tlumočení-překlad. 1991, (8), s. 1, 15.
- RÁDY, Andrej: Uplynuli už viac jako tri roky. In: ToP: tlumočení-překlad. 1993, (15-16), s. 1.
- REDAKCE: §175a Křivé tlumočení. In: ToP: tlumočení-překlad. 2002, (62), s. 5.
- REDAKCE: Bezplatné školení CAT pro překladatele. In: ToP: tlumočení-překlad. 2009, (93), s. 6.
- REDAKCE: Čestné uznání Pavlovi Olivovi. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2015, (117), s. 26.
- REDAKCE: Další velký přírůstek do knihovny JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2006, (81), s. 8.

- REDAKCE: Historie, jazyk a Říp/Ríp. In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (27), s. 8.
- REDAKCE: Hromadné válení aneb 9. řádné Shromáždění členů JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (104), s.5.
- REDAKCE: Hromadné válení zapsaného spolku. In: ToP: tlumočení-překlad. 2015, (116), s. 5.
- REDAKCE: Hromadné válení v Táboře. In: ToP: tlumočení-překlad. 2019, (132), s. 25.
- REDAKCE: Internetové diskusní skupiny JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2011, (100), s. 5.
- REDAKCE: Jak dopadla anketa – bude e-ToP?. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (105), s. 27.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (37M), s. 3.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (48M), s. 1.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny 5.a 6.11. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2004, (72), s. 1.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny 2005. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2005, (77), s. 1.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny 2006. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2006, (82), s. 2.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (117), s. 5.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2017, (125), s. 6.
- REDAKCE: Jeronýmovy dny 2018. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (129), s. 6.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (35), s. 3.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 10.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (45), s. 1.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2001, (59), s. 38.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 1.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2003, (66), s. 1.
- REDAKCE: Klub kultury překlada. In: ToP: tlumočení-překlad. 2008, (87), s. 4.
- REDAKCE: Mezinárodní den překlada 30.9. 2003 a Jeronýmovy dny 2003. In: ToP: tlumočení-překlad. 2003, (68), s. 1.
- REDAKCE: Mladý Jeroným 2016. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (119), s. 6.
- REDAKCE: Mladý Jeroným 2018. Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (127), s. 4.
- REDAKCE: Mladý Jeroným 2019 Praha. In: ToP: tlumočení-překlad. 2019, (131), s. 4.
- REDAKCE: JTP zve na přednášky s besedami o češtině: leden-květen 2005. In: ToP: tlumočení-překlad. 2004, (74), s. 2.
- REDAKCE: Návrh JTP na změnu stanov Regionálního centra Evropa (RCE). In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (29), s. 38.
- REDAKCE: Naše termínovka. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (30), s. 54.
- REDAKCE: Nové sekce v JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (48M), s. 2.
- REDAKCE: Máme patrona!! In: ToP: tlumočení-překlad. 1992, (11), s. 1.
- REDAKCE: Mladý Jeroným 2017. In: ToP: tlumočení-překlad. 2017, (124), s. 21.

- REDAKCE: Podzim překladatelský a tlumočnický. In: ToP: tlumočení-překlad. 2007, (85), s. 1.
- REDAKCE: Přednášky a workshop pro tlumočníky (nejen) polského jazyka. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (122), s.12.
- REDAKCE: Překlady a interpretace kultur jakožto východisko k jejich porozumění. In: ToP: tlumočení-překlad. 2010, (95), s.18.
- REDAKCE: Slovník roku 2009. In: ToP: tlumočení-překlad. 2008, (88), s. 5.
- REDAKCE: Premiéra: školení pro maďarštináře. In: ToP: tlumočení-překlad. 2017, (123), s.19.
- REDAKCE: Termínovka. In: ToP: tlumočení-překlad. 1997, (33-34), s. 75.
- REDAKCE: Tlumočníci a překladatelé, jak na to? aneb II. Jarní víkend JTP. In: ToP: tlumočení-překlad. 2012, (103), s. 3.
- REDAKCE: Valná hromada Jednoty tlumočnicků a překladatelů. In: ToP: tlumočení-překlad. 2018, (127), s. 33.
- REDAKCE: Výsledky soutěže Slovník roku 1995 In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (28), s. 26.
- ROZSYPAL, Karel: JTP zve soudní tlumočníky. In: ToP: tlumočení-překlad. 1998, (39M), s. 1.
- ROZSYPAL, Karel: Sekce soudních tlumočnicků ustanovena. In: ToP: tlumočení-překlad. 1993, (15-16), s. 27.
- ROZSYPAL, Karel: Školy, kursy, semináře. Terminologický seminář soudních tlumočnicků v Teplé. In: ToP: tlumočení-překlad. 1996, (29), s. 48.
- SERRANO, Dely. Mladí vpřed a staří na svá místa. In: ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 1, 4-9.
- STEJSKALOVÁ, Barbora a RÁDY, Andrej: Evropa – společenství rovnoprávných jazyků, Písek 1998. In: ToP: tlumočení-překlad. 1999, (45), s. 30.
- STEJSKALOVÁ, Barbora: Střípek z Jeronýmových dnů 2016. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (112), s. 8.
- ToP: tlumočení-překlad. 1991, (5), s. 12.
- ToP: tlumočení-překlad. 1991, (8), s. 12.
- ToP: tlumočení-překlad. 1991, (9), s. 24.
- ToP: tlumočení-překlad. 1994, (19-20), s. 36.
- ToP: tlumočení-překlad. 1996, (30), s. 6.
- ToP: tlumočení-překlad. 1999, (48M), s. 10.
- ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 32.
- ToP: tlumočení-překlad. 2002, (62), s. 1.
- ToP: tlumočení-překlad. 2002, (62), s. 6.

- ToP: tlumočení-překlad. 2002, (61), s. 32.
- ToP: tlumočení-překlad. 2004, (71), s. 23.
- ToP: tlumočení-překlad. 2005, (75), s. 3.
- ToP: tlumočení-překlad. 2005, (77), s. 4.
- ToP: tlumočení-překlad. 2006, (80), s. 18.
- ToP: tlumočení-překlad. 2007, (83), s. 2.
- ToP: tlumočení-překlad. 2009, (91), s. 2.
- ToP: tlumočení-překlad. 2010, (96), s. 3.
- ToP: tlumočení-překlad. 2013, (107), s. 3.
- ToP: tlumočení-překlad. 2013, (110), s. 2.
- ToP: tlumočení-překlad. 2015, (115).
- TRUSINA, Pavel: Zvláštnosti etikety v mezinárodním prostředí. In: ToP: tlumočení-překlad. 2016, (122), s. 11.
- ULIČNÝ, Miloslav: Klub kultury překladu při Ústavu translatologie FF UK. In: ToP: tlumočení-překlad. 1995, (25), s. 7.
- ZEMANOVÁ, Radmila: Bude KUK sloužit? In: ToP: tlumočení-překlad. 1990, (3-4), s. 5.

Další zdroje:

- Archiv JTP.
- Dohoda o vytvoření České rady pro překlad a tlumočení, 1997
- Doporučené smluvní podmínky pro tlumočení, 1998.
- Etický kodex tlumočnicků a překladatelů, 1990.
- Stanovy JTP, 1990.
- Stanovy JTP, 15.12. 2003.
- Stanovy JTP, 7.3. 2009.
- Statut soutěže o nejlepší diplomovou/bakalářskou práci, 8.4. 2019.
- Reklamní materiál o kondičním kurzu pro pokročilé – angličtina, 2010.
- Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.
- Rozhovor s Alenou ŠOURKOVOU, spoluzakladatelkou JTP. Praha, 3.4. 2019.
- Rozhovor s Andrejem RÁDYM, spoluzakladatelem JTP. Praha, 14.1. 2019.
- Rozhovor s Amalaine DIABOVOU, spoluzakladatelkou JTP. Praha, 23.5. 2019.
- Rozhovor s Petrem KAUTSKÝM, spoluzakladatelem JTP. Praha, 29.1. 2019.
- Rozhovor s Terezou HAMÁKOVOU, studentkou zpracovávající terminologickou databázi, Praha, 2.7. 2019.
- Vyrozumění o výsledku šetření od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 1999.

- Vyrozumění o výsledku šetření od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 2018.
- Usnesení ustavujícího shromáždění členů JTP, 1990.
- Usnesení VI. řádného Shromáždění členů JTP, 30. listopadu 2002, Šternberk.
- Usnesení z mimořádného Shromáždění členů JTP, 27. 2. 2007, Praha.
- Zápis z mimořádného Shromáždění členů JTP, 3. 11. 2003, Praha.
- Zpráva o činnosti JTP za léta 2002-2006.
- Zpráva s názvem Funkcionáři JTP zvolení pro období 2009-2012.
- Zpráva o činnosti za volební období 2009-2012.
- Zpráva o činnosti JTP za léta 2006-2009.
- Zpráva o činnosti za funkční období 2012-2015.

Seznam obrázků

- Obrázek 1 Logo Jednoty tlumočnicků a překladatelů 23
- Obrázek 2: výjezdní zasedání ve Veselí nad Lužnicí, 2005 25
- Obrázek 3 Logo Sekce terminologie a lexikologie 26
- Obrázek 4: "book sekáč", Jeronýmovy dny 2006 33
- Obrázek 5: Výlet do Dobříše, 2016 35
- Obrázek 6 Stánek JTP na festivalu Svět knihy, udílení ceny Slovník roku 37
- Obrázek 7: Soška pro vítěze Ceny Františka Filipovského, 2009, zdroj: tyden.cz. 42
- Obrázek 8: publikace Tlumočení a jak na to, 2006 46
- Obrázek 9: Zakladatelé Petr Kautský a Andrej Rády, 2015 (zleva) 49
- Obrázek 10: Graf vývoje cen uváděných v doporučovaných tarifech za 1 NS textu 56
- Obrázek 11: Graf vývoje cen uváděných v doporučovaných tarifech za 1 den konsektivního tlumočení 56
- Obrázek 12 Portrét sv. Jeronýma od Mistra Theodorika 61
- Obrázek 13: Klub kultury překlada, rok 2004 66
- Obrázek 14: Obálka publikace Překlady a jak na to 85
- Obrázek 15 Miloslav Uličný a Petr Kautský získávají cenu Obce překladatelů Krameriiův vinš 89
- Obrázek 16: Tisková konference k prezentaci příručky Tlumočení a jak na to, 2006.
Zleva: Petr Kautský, Amalaine Diabová (oba JTP), Jitka Průšová (ASKOT),
Naďa Dingová (ČKTZJ ČR), Helena Vykoupilová (KST ČR). 94

Obrázek 17: prof. Ivana Čeňková vede na ÚTRL kondiční kurzy konferenčního tlumočení 96

Obrázek 18 prof. Ivana Čeňková jmenována čestnou členkou JTP 99

Obrázek 19: Pamětní deska k výročí 20 let JTP 102

Obrázek 20: přednáška Andreje Rádyho na Jeronýmových dnech s názvem: Proč nemůžu překládat za 150 Kč? 114

Obrázek 21 Mladý Jeroným 2017 120

Obrázek 22: Valná hromada JTP, 2018 122

Seznam zkratk:

AIIC	Association of Conference Interpreters
ATA	American Translators Association
CEN	Comité Européen de Normalisation
ČLF	Český literární fond
FIT	Fédération Internationale des Traducteurs
KUK	Konfederace umění a kultury
MON	Mezinárodní organizace novinářů
OSA	Ochranný svaz autorský
PF	pedagogická fakulta
SČSS	Svaz československých spisovatelů

Příloha 1: Seznam čestných členů Jednoty tlumočnicků a překladatelů

1.1. Blahoslav Hečko (1915–2002)

PhDr. Blahoslav Hečko byl prvním čestným členem JTP. Byl významným překladatelem, teoretikem uměleckého překladu, členem Spolku slovenských spisovatelů (Spolek slovenských spisovatelův).

Slovenským čtenářům díky svým překladům zpřístupnil kolem 300 básnických, prozaických a dramatických děl. Překládal především z francouzštiny, italštiny, ale i z rumunštiny, češtiny a ruštiny. K nejnáročnějším prozaickým překladům patřil Boccacciův Dekameron, Balzacovy Rozmarné povídky nebo Nové římské povídky od Moravia.

Jeho Dvanáctijazyčný frazeologický slovensko-latinsko-italsko-francouzsko-španělsko-anglicko-německo-česko-rusko-polsko-chorvatsko-slovinský slovník *Neháďte perly sviniam* (Artifex, Bratislava 1994) se stal Slovníkem roku 1995.

1.2. Břetislav Hodek, (1924–2007)

PhDr. Břetislav Hodek byl anglista, překladatel, lexikograf, spisovatel. Po několik let předsedal odborné porotě soutěže Slovník roku.

Celoživotním zaměřením byl překladatelem (W. Shakespeare, B. Jonson, F. Beaumont, R. L. Stevenson, W. M. Thackeray, G. B. Shaw, G. Greene, CH. Fry, L. Lee, R. Cooney, P. Ustinov aj.). Jeho naléháním byly na české profesionální jeviště poprvé uvedeny Shakespearovy hry Konec vše napraví, Jindřich Pátý a Perikles, a hry dalších dramatiků. Mimo jiné je též autorem tří rozhlasových her (Konec milosrdného Samaritána, Tvůrce hry a Němá smrt), studií Na okraj Hamleta a Vraždy na dobrou noc, tří detektivních románů (Kočka, Kocouři, Případ dávno mrtvých kanonýrů), sborníku Shakespeare a moderní jeviště a monografie Shakespeare: kronika hereckého života. Svému oblíbenému dramatikovi se poklonil v beletrizované biografii Příběh mladého Shakespeara.

1.3. Jarmila Samcová (1939)

Mnoho let působila v Nakladatelství Pravda v redakci beletrie. Po zániku nakladatelství byla nějakou dobu na volné noze, poté pracovala ve vydavatelství Tatran ve funkci zástupkyně šéfredaktora a potom v nakladatelství Slovenský spisovateľ.

Od roku 1992 byla předsedkyní Slovenské společnosti překladatelů umělecké literatury (Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry), od roku 1995 byla šéfredaktorkou Revue světové literatury (Revue svetovej literatúry). Překládá z angličtiny, srbštiny, chorvatštiny. Cenou Literárního fondu byla oceněna za překlad románu Oskara Daviča Báseň (1980), Cenou Jána Holleho za překlad románu Milorda Paviće Chazarský slovník (1987).

Dlouhou dobu byla členkou výboru sekce pro umělecký překlad Literárního fondu a doposud je členkou přípravného výboru Letní školy překladu.

1.4. František Mändl (1923–2015)

Ing. František Mändl (*13.5.1923), tlumočník a překladatel jazyka německého. Zakládající člen Jednoty tlumočnicků a překladatelů, po celou dobu její existence obětavý funkcionář (nejprve člen Rady JTP, později předseda, nyní člen revizní komise JTP). Aktivně se podílel na zakládání JTP, přípravě její struktury, programu i základních dokumentů

1.5. Ivana Čeňková (1954)

Prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc., (1954) působí na Ústavu translatologie FF UK v Praze mj. ve funkcích garanta oboru překladu a tlumočení (PT) a vedoucí Semináře teorie a didaktiky tlumočení, a odborného garanta FF UK programu PT. Významnou měrou se podílí na organizaci i na programové skladbě Mezinárodních konferencí o překladu a tlumočení, které pořádá ÚTRL. Již po několik let organizuje a vede Evropský kurz konferenčního tlumočení (European Masters'in Conference Interpreting) pořádaný ÚTRL FF UK. Čtenáři časopisu ToP ji též znají jako dlouholetou obětavou organizátorku kondičních kurzů pro širokou tlumočnickou veřejnost, a hlavně jako vynikající konferenční tlumočnicka a korektní, spolehlivou a vždy přátelskou kolegyni.

Publikační činnost I. Čeňkové je zaměřena na všechny tři oblasti translatologie (teorii, empirický výzkum a didaktickou aplikaci). Mezi její práce patří například

Teoretické aspekty simultánního tlumočení (1988) nebo *Teorie a didaktika tlumočení I.* (2001). Kromě pedagogické a vědecké činnosti I. Čeňková dále pracuje stále jako aktivní konferenční tlumočnice na domácím i evropském institucionálním trhu. Ivana Čeňková je zakládající členkou Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT, Jednoty tlumočnicků a překladatelů, České rady pro překlad a tlumočení a je členkou řady dalších našich i zahraničních akademických a odborných sdružení. Za šíření francouzského jazyka a kultury obdržela v roce 2003 od předsedy vlády Francouzské republiky titul Rytíře Řádu akademických palem (Chevalier de l'Ordre des Palmes académiques).

1.6. Karel Rozsypal (1926-2010)

JUDr. Karel Rozsypal byl soudní tlumočnick jazyka anglického a německého, zakládající člen JTP i Komory soudních tlumočnicků České republiky a dlouholetý funkcionář obou organizací. V nich se podílel na přípravě základních dokumentů, programů činnosti i organizační struktury. Autor mnoha terminologických prací (publikovaných mj. i v časopise ToP: tlumočení-překlad) a učebních textů soudního tlumočení.

Jeho zásluhou též vznikl systém profesního vzdělávání (nejen) soudních tlumočnicků Juridikum na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

1.7. Andrej Rády (1954)

PhDr. Andrej Rády je duchovní otec Jednoty tlumočnicků a překladatelů, tlumočnickem a překladatelem ve svobodném povolání. V letech 1990-2002 byl předsedou Jednoty tlumočnicků a překladatelů a předsedou České rady pro překlad a tlumočení.

V překladatelské práci se zaměřuje zejména na současnou beletrii. Překládá z finštiny, němčiny a slovenštiny do češtiny a z finštiny do slovenštiny - např. romány M. Waltariho *Čierny anjel* (Nuori Johannes, Johannes Angelos; Bratislava, Slovenský spisovateľ 1990) nebo *Tajomstvo Božieho kráľovstva* (Valtakunnan salaisuus; Bratislava, Tatran 1992).

1.8. Ewald Osers (1917–2011)

Dr.h.c.phil. Ewald Osers BA, FRSL byl velmi činný překladatel, který zahraničním čtenářům představil mnohé české spisovatele.

Na pražské německé univerzitě studoval chemii, nicméně před protektorátem byl nucen odjet na doporučení profesora Heyrovského do Anglie, kde trvale žil od roku 1938. V Anglii studoval ruštinu a slovanské jazyky, po celou dobu války i v poválečném období spolupracoval s BBC v monitorovací službě, společně s Pavlem Tigridem a Karlem Brušákem řídili a přispívali do anglo-českého kulturního sborníku *Review 41 až 47*.

Ewald Osers překládal do angličtiny a němčiny. Českou poezii do němčiny překládal již před válkou pod pseudonymem Walter Hart. V letech 1937–1938 publikoval v pražských německých novinách *Prager Presse* a v čtvrtletníku *U* skupiny Blok překlady Josefa Hory, Františka Halase, Vítězslava Nezvala, Ondry Lysohorského a dalších básníků. Svou první antologii soudobé české poezie *Modern Czech Poetry* vydal v roce 1945, po válce začal intenzivně překládat českou literaturu do angličtiny.

Kromě češtiny překládal také z němčiny, slovenštiny, ruštiny, bulharštiny a makedonštiny. Přeložil na 160 knih, z toho přes padesát sbírek poezie. Publikované překlady básní čítají přes 2000 položek. Odborné a čtenářské veřejnosti v Británii, USA, Kanadě, Austrálii a v dalších anglofonních zemích představil Jaroslava Seiferta, Jana Skácela, Vítězslava Nezvala, Egona Hostovského, Ivana Klímu, Karla Čapka, Josefa Hanzlíka, Miroslava Holuba, Antonína Bartuška, Ondru Lysohorského a další. Sám Seifert a komise pro udělování Nobelových cen Švédské královské akademie uznávali, že Osersovy překlady sehrály důležitou úlohu při rozhodnutí o udělení Nobelovy ceny českému básníkovi v roce 1984.

1.9. Miloslav Uličný (1942)

Doc. PhDr. Miloslav Uličný je romanista, vysokoškolský pedagog, básník, překladatel ze španělštiny, italštiny, portugalštiny a katalánštiny.

Je autorem odborných translatologických statí a článků a první práce o dějinách českých překladů ze španělštiny, odborné články publikuje také v mezinárodních translatologických časopisech. Jako vedoucí Klubu kultury překladu (15 ročníků a stovka přednášejících) od roku 1994 organizoval veřejné přednášky zaměřené na

problematiku překladatelské práce. Vlastní básnickou tvorbu shrnul do několika sbírek (namátkou *První brázda*, *Druhý pokus*, *Třetí možnost* ad.).

Těžištěm jeho překladatelské činnosti jsou překlady ze španělštiny, především převody poezie a dramát. Řadu svých překladů poezie doprovází medailony, předmluvami a doslovy, které jsou v podstatě literárněhistorickými statěmi. Pro dabing nebo podtitulkování přeložil přes 330 filmů a televizních inscenací nebo seriálů – ze španělštiny, italštiny, portugalského, katalánštiny i angličtiny. Vytvořil též titulky k 12 televizním inscenacím italských oper a k několika španělským hudebním komediím.

1.10. Petr Kautský (1948)

Jeden ze spoluzakladatelů Jednoty tlumočnicků a překladatelů, člen Asociace konferenčních tlumočnicků, Obce překladatelů, současný tajemník JTP. Překládá a tlumočí mezi češtinou a italštinou.

1.11. Dely Serrano

PhDr. Dely Serrano je hispanistka, překladatelka, tlumočnice, pedagožka, autorka několika učebnic a konverzací.

Přeložila vícero knih i filmů a je i zasloužilou značkařkou Klubu českých turistů. Dely Serrano se ve svém díle zaměřila na svůj první jazyk – španělštinu. Napsala tak knihu *"Španělština? Jednoduše s cédéčkem"*, přeložila také knihu *"Pár hřebíčků a nic víc"*.

Příloha 2: První znění stanov JTP z roku 1990.

STANOVY JEDNOTY TLUMOČNÍKŮ A PŘEKLADATELŮ

Preamble

Jednota tlumočnicků a překladatelů (dále pouze Jednota) se ustavuje, aby hájila profesní, pracovní a sociální zájmy svých řádných členů. Jednota vstupuje do jednání se státními orgány, organizacemi, které zprostředkují práci tlumočnicků a překladatelů, a se všemi, kdo tuto práci za úplatu využívají. Jednota uzavírá kolektivní smlouvy za ty své řádné členy v trvalém pracovním poměru, kteří o to písemně požádají. Jednota dále jedná se všemi institucemi a orgány, které se podílejí na sociálním zabezpečení tlumočnicků a překladatelů nebo které se podílejí na jejich odborné přípravě. Jednota rovněž hájí zájmy tlumočnicků a překladatelů na veřejnosti.

Čl. 1

Jednota tlumočnicků a překladatelů je nezávislá, otevřená, dobrovolná, profesní, vnitřně diferencovaná organizace profesionálních tlumočnicků a překladatelů v České a Slovenské Federativní Republice a je nezávislá na politických stranách a hnutích. Jednota je samostatný právní subjekt se sídlem v Praze. Dorozumívacím prostředkem členů Jednoty jsou všechny živé jazyky světa.

Čl. 2

Jednota sdružuje osoby, pro které je základním zdrojem obžvy tlumočení, překládání a příbuzné činnosti, dále osoby, pro které tlumočení a překládání znamená vedlejší příjem, a osoby, které tyto činnosti účinně podporují.

Čl. 3

Jednota rozvíjí styky a spolupráci se všemi národními i mezinárodními organizacemi podobného zaměření.

Čl. 4

Vnitřní diferencovanost Jednoty je dána:

- formou členství s tím, že všichni jsou členové Jednoty, uvnitř které jsou ustaveny čtyři formy členství, upravující práva a povinnosti členů,
- členěním Jednoty na územní, jazykové a další odborné sekce.

Čl. 5

Členem Jednoty může být každý občan ČSFR nebo cizí státní příslušník, mající plnou způsobilost k právním úkonům, který splňuje podmínky uvedené v těchto stanovách.

Čl. 6

Formy členství

- Členství řádné
Řádným členem jsou
 - profesionální tlumočníci a překladatelé, pro které je tlumočení a překládání prokazatelně hlavním zdrojem příjmu,
 - osoby, které se tlumočením a překládáním zabývají na profesionální úrovni a pro které je tato činnost vedlejším zdrojem příjmu.
- Členství mimořádné
Mimořádným členem jsou
 - osoby, které činnost Jednoty podporují a s touto spolupracují,
 - osoby, kterým bylo za činnost v prospěch rozvoje tlumočení a překládání nebo za pomoc a jinou podporu Jednoty přiznáno čestné členství.

Čl. 7

Práva a povinnosti člena

I.

Práva člena

- Člen Jednoty má právo vlastnit a užívat průkaz člena.
- Člen Jednoty má právo zúčastňovat se činnosti Jednoty, aktivně se na ni podílet, vznášet připomínky k činnosti Jednoty, jejich orgánů i jednotlivých členů, předkládat návrhy a podněty.
- a) Členové podle čl. 6 A) a) stanov mají zejména následující práva:
 - volit a být voleni podle klíče určeného Radou do všech orgánů Jednoty,
 - podávat návrh na svojení mimořádného Shromáždění členů podle čl. 10. l. d) 1) stanov,

- podle klíče určeného Radou zastupovat jiné členy podle čl. 6 A) a), b) stanov na Shromáždění členů,

- podle klíče určeného Radou se nechat zastupovat na Shromáždění členů jinými členy podle čl. 6 A) a) stanov,

- využívat sociálního fondu Jednoty podle pravidel o jeho vzniku a užívání,

- být zastoupeni prostou většinou ve všech orgánech Jednoty.

- Členové podle čl. 6 A) b) stanov mají zejména následující práva:

- volit a být voleni podle klíče určeného Radou do všech orgánů Jednoty,

- podávat návrh na svojení mimořádného Shromáždění členů podle čl. 10. l. d) 1. stanov,

- podle klíče určeného Radou zastupovat jiné členy podle čl. 6 A) b) stanov na Shromáždění členů,

- podle klíče určeného Radou se nechat zastupovat na Shromáždění členů jinými členy podle čl. 6 A) a), b) stanov,

- využívat sociálního fondu Jednoty podle pravidel o jeho vzniku a užívání,

- být zastoupeni ve všech orgánech Jednoty.

- Členové podle čl. 6 B) stanov mají zejména následující práva:

- zúčastňovat se zasedání orgánů Jednoty s hlasem poradním a obracet se s náměty na orgány Jednoty,

- zúčastňovat se veškeré činnosti Jednoty v sekcích.

- Členové podle čl. 6 B) stanov mají právo zúčastňovat se s hlasem poradním zasedání orgánů Jednoty a činnosti Jednoty.

II.

Povinnosti člena

- Složil základní vklad.

- Platit řádné roční členské příspěvky.

- Dodržovat stanovy Jednoty, jejichž nedílnou součástí je Etický kodex tlumočnicka a překladatele (příloha I.)

- Všemi dostupnými prostředky hájit zájmy a majetek Jednoty.

Čl. 8

Vznik a zánik členství

- Členství vzniká:

- na základě písemné přihlášky, schválením Rady, složením základního vkladu a prvního členského příspěvku; pokud Rada uchazeče o členství nepřijme, tento se může ucházet o schválení na Shromáždění členů, za podmínky, že jej doporučí nejméně dva řádní členové Jednoty,

- udělením čestného členství,

- Členství zaniká:

- úmrtím člena

- na základě písemného oznámení člena o odstoupení a schválením Rady,

- v případě, že člen nezaplatí členský příspěvek do konce 6. měsíce běžného roku a neučiní tak ani na výzvu Rady, a to na základě rozhodnutí Rady,

- v případě, že člen hrubě poruší stanovy Jednoty, a to na základě rozhodnutí Rady.

- Člen má právo odvolat se proti rozhodnutí Rady podle čl. 8 c), d) ke Shromáždění členů.

- Osoba, jejíž členství bylo ukončeno, nemá nárok na majetek Jednoty.

Čl. 9

Základní vklad a členské příspěvky

- O výši základního vkladu a výši ročního členského příspěvku rozhoduje Shromáždění členů vždy na další funkční období. Dokladem o zaplacení základního vkladu a ročního členského příspěvku je příslušná stvrženka.

- Každý nově přijatý člen skládá základní vklad.

- Člen podle čl. 6 A) a) stanov platí roční členský příspěvek v jeho plné výši.

- Člen podle čl. 6 A) b) stanov platí 75 % ročního členského příspěvku.

- Člen podle čl. 6 B) a) stanov platí 25 % ročního členského příspěvku.

- Člen podle čl. 6 B) b) stanov je od placení členského příspěvku osvobozen.

Čl. 10 Organizační struktura

I.

Shromáždění členů

A) Nejvyšším orgánem Jednoty je Shromáždění členů. Shromáždění členů se schází jednou za dva roky. Shromáždění členů se nesmí konat ve dvou po sobě jdoucích případech na stejném místě.

B) Shromáždění členů svolává Rada Jednoty písemně nejpozději jeden měsíc předem. Pozvání obsahuje návrh pořadu jednání, programu a dokumentů.

C) Účast na Shromáždění členů je právem i povinností všech řádných členů.

D) Shromáždění je usnášeniškopné, pokud se jej účastní přímo nebo v zastoupení nejméně 2/3 řádných členů Jednoty. Hlas řádného člena je přenosný; nepřítomný řádný člen má právo delegovat jiného řádného člena podle zásad těchto stanov a klíče určeného Radou. Rada Jednoty může umožnit korespondenční hlasování řádných členů Jednoty. V takovém případě musí současně stanovit jeho pravidla.

E) Pokud se Shromáždění členů nesejde v potřebném počtu voličů, je usnášeniškopné po uplynutí jedné hodiny od původně stanoveného začátku. V takovém případě se smí usnášet pouze na základě původně stanoveného programu. Pokud Rada Jednoty umožní korespondenční hlasování řádných členů Jednoty, připočtou se jejich hlasy k výsledku hlasování přítomných řádných členů.

F) Shromáždění členů

a) volí a odvolává v tajných přímých volbách:

- 1) předsedu Jednoty
 - 2) dva místopředsedy Jednoty
 - 3) pokladníka Jednoty
 - 4) řádné členy Rady Jednoty
 - 5) doplňující členy Rady Jednoty
 - 6) revizory hospodaření Jednoty
- b) schvaluje veřejným nebo tajným přímým hlasováním:

- 1) stanovy Jednoty a jejich změny
- 2) vyšší základního vkladu a ročního členského příspěvku na následující

funkční období

- 3) zprávu o činnosti za uplynulé období
- 4) zprávu o hospodaření za uplynulé období
- 5) zprávu revizorů hospodaření Jednoty
- 6) plán činnosti na následující funkční období
- 7) rozpočet na následující funkční období

c) uděluje na návrh revizorů hospodaření Jednoty absolutorium všem členům odstoupivší Rady Jednoty; o tomto návrhu se hlasuje veřejně nebo tajně přímým hlasováním

d) musí být svoláno, pokud o to požádá nejméně

- 1) 1/10 řádných členů (čl. 6 A) a), b))
- 2) 1/3 řádných členů Rady
- 3) revizorů hospodaření Jednoty

e) rozhoduje 2/3 většinou hlasů, nerozhodne-li samo 2/3 většinou hlasů jinak.

II.

Rada Jednoty

A) Rada Jednoty je nejvyšší orgán, který řídí činnost Jednoty mezi zasedáními Shromáždění členů.

B) Radu tvoří předseda Jednoty, dva místopředsedové, pokladník a další řádní členové Rady, jejichž počet schvaluje Shromáždění členů. Zasedání Rady se zúčastní rovněž doplňující členové Rady.

C) Rada se schází podle potřeby, nejméně však čtyřikrát za rok. Rada je usnášeniškopná, když jsou přítomny nejméně 2/3 řádných členů Rady. Není-li možno pro nepřekonatelné překážky dosáhnout 2/3 přítomnosti řádných členů Rady, přizve se potřebný počet doplňujících členů Rady.

D) Rada rozhoduje prostou většinou přítomných členů.

E) Členství v Radě Jednoty je čestná funkce.

III.

Statutární orgány

A) V období mezi zasedáními Rady Jednotu zastupují a běžnou agendu vyřizují předseda Jednoty, místopředsedové a pokladník.

B) Rada má právo určit další zástupce a mluvčí Jednoty pro jednání s jinými orgány a organizacemi.

C) Statutární orgány Jednoty jsou odpovědné Radě Jednoty.

Čl. 11

Sekce Jednoty

A) Členové Jednoty se mohou sdružovat v sekcích podle územního,

profesního nebo dalšího zaměření. Tyto sekce nejsou právními subjekty.

B) Sekce, které mají více než 20 členů, si volí mluvčí, kteří po schválení Radou vystupují na oblastní úrovni jako mluvčí Jednoty.

Čl. 12

Informace členům

Jednota průběžně informuje členy o dění v organizaci. K tomuto účelu vydává zpravodaj vedený redaktorem.

Čl. 13

Hospodaření

A) Jednota vede účty u československého peněžního ústavu. Finanční prostředky Jednoty spravuje pokladník a další členové pověřeni Radou.

B) Zdroje příjmů:

- a) základní vklady a roční členské příspěvky
- b) dary, dědictví, dotace, subvence, úroky a jiné příjmy.
- c) příjmy z hospodářské, ediční, poradenské a zájmové činnosti

Jednoty

C) Majetek Jednoty spravuje pokladník.

D) Fondy Jednoty:

a) fond běžných výdajů, který spravuje pokladník

b) sociální fond, který je fondem pro řešení sociálních otázek řádných členů Jednoty. Podmínky jeho provozování jsou stanoveny v příloze II. stanov.

c) vzdělávací fond, jehož cílem je podpora vzdělávací a publikační činnosti Jednoty. Podmínky jeho vzniku a využívání jsou stanoveny v příloze III. stanov.

Čl. 14

Zánik Jednoty

Jednota zanikne, pokud o tom rozhodne Shromáždění členů 2/3 většinou. Současně s rozhodnutím o zániku Jednoty musí být rozhodnuto o majetku Jednoty, který musí být poukázán na charitativní účely.

Čl. 15

Platnost stanov

Stanovy vstupují v platnost dnem schválení Shromážděním členů v Praze dne 8. dubna 1990 s účinností dnem zápisu do podnikového rejstříku.

Příloha 3: Změny stanov v roce 1992.

USNESENÍ

1. ŘÁDNÉHO SHROMAŽDĚNÍ ČLENŮ

1. ZMĚNY STANOV JTP

1.1 ZMĚNA TEXTU PREAMBULE
V první větě textu preambule se vypouští část "aby našila profese a sociální zájmy svých členů včetně oblasti autoritativního práva" a nahrazuje se textem "aby našila profesní, pracovní a sociální zájmy svých řádných členů."

1.2 ZMĚNA TEXTU PREAMBULE

Za druhou větu textu preambule se vkládá věta: "Jednota tímto uchová a překladeleži uzavírá kolektivní smlouvy za ty své řádné členy v brázdě pracovních poměrů, kteří o to písemně požádají." Text dále pokračuje: "Jednota dle jedné se všemi institucemi a orgány..."

1.3 ZMĚNA TEXTU ČL. 1

V první větě se vypouští slovo "nepolitické" a na konec věty se doplňuje text "a je nezávislá na politických stranách a hnutích."

1.4 ZMĚNA TEXTU ČL. 9

V bodě B. c) se formulace "do konce 9. měsíce" ruší a nahrazuje textem "do konce 6. měsíce".

1.5 ZMĚNA TEXTU ČL. 9

V bodě B. b) se text "roční členský příspěvek v poloviční výši" ruší a nahrazuje textem "75% ročního členského příspěvku."

V bodě B. c) se formulace "roční členský příspěvek ve výši 1/10 jeho jiné výše" ruší a nahrazuje textem "25% ročního členského příspěvku."

1.6 DOPLNĚNÍ TEXTU ČL. 10

V bodě D. se na konec textu doplňuje: "Rada Jednoty může umožnit korespondenční hlasování řádných členů jednoty. V takovém případě musí souhlasit stanovité jeho pravidla." V bodě E. se na konec textu doplňuje: "Pokud Rada Jednoty umožní korespondenční hlasování řádných členů jednoty, příspěvků se jejich platné hlasy k výsledku hlasování přičítají řádných členů."

1.7 DOPLNĚNÍ TEXTU ČL. 13

V bodě D. se za písmeno b) doplňuje:
c) studijní fond, jehož cílem je podpora vzdělávání a publikační činnosti Jednoty členských a překladeleži. Podmínky jeho vzniku a využívání jsou stanoveny v příloze III. stanov.

1.8 ZMĚNA TEXTU ČL. 2 PRAVIDEL VZNIKU A UŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍHO FONDU JTP

Ruší se celý text článku 2 a nahrazuje se následujícími textem: "Sociální fond je tvořen příjmy jednoty členských a překladeleži následujícími způsoby:

- 10% ročního členského příspěvku
- 20% členského příspěvku z činnosti JTP podle čl. 13. B. b), c) stanov.

Pro potřeby vedení účtů JTP vstupuje tato změna v platnost 1. ledna 1993.

1.9 ZMĚNA TEXTU ČL. 4 PRAVIDEL VZNIKU A UŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍHO FONDU JTP

Ruší se text písmena c) a nahrazuje se následujícími textem: "K vyplácení jednorázového sociálního příspěvku 1000,- Kč postelajm v případě úmrtí řádného člena jednoty (čl. 6 A. a), b) stanov) a k vyplácení příspěvku při narození dítěte, a to řádnému členovi a řádné člence, přičemž se výše tohoto příspěvku rovná ročnímu členskému příspěvku, který člen nebo členka zaplatil(a) v roce narození dítěte nebo v roce předchozího." Tato změna vstupuje v platnost 1. dubna 1992.

Podání pro kolegy v základní vojenské službě a kolegyně na mateřské dovolené stanoví Rada JTP.

1.10 DOPLNĚNÍ TEXTU STANOV

Pravidla vzniku a užívání vzdělávacího fondu jednoty členských a překladeleži

Čl. 1

Jednota členských a překladeleži má zájem na co nejvyšší odborné úrovni svých členů a na přiměřeném postavení členských a překladeleži ve společnosti a na trhu práce. Proto rozvíjí vlastní vzdělávací a ověřovací činnosti. Základním zdrojem pro tuto činnost je vzdělávací fond.

Čl. 2

Zdroje vzdělávacího fondu:
a) 5% ročního členského příspěvku
b) dary, dárcovství, dotace, sponzoring, droky, odpisy z daní a jiné příjmy poukázané přímo na vzdělávací fond.

Čl. 3

Pravidla vzdělávacího fondu jsou uloženy na zvláštním účtu v penzijního ústavu. Správa vzdělávacího fondu se řídí:
a) usnesením Shromáždění členů
b) rozhodnutím Rady.

Čl. 4

Vzdělávací fond může být použit na základě usnesení Shromáždění členů, Rady nebo nejméně čtyř členů Rady s tím, že vešle předešlé a pokladnicka rozhoduje řádný člen Rady pověřený zastáváním vzdělávací činnosti a další řádný člen Rady.

- Čl. 5 Použití vzdělávacího fondu:
- k úhradě nákladů na školství, semináře, přednášky, a publikace atd. učiteli ke zvyšování profesní a odborné úroveň členů jednoty a k řízení dobrého jména tlučovnické a překladatelské profese,
 - k udělování stipendií řádným členům jednoty podle plánu stipendií, který Rada schválí vždy na každý následující kalendářní rok na základě návrhu a žádosti řádných členů. Úzavěrka návrhů je 15. listopadu každého roku. Součástí žádosti musí být také projekt, z něhož vyplývá prokazatelný přínos pro ostatní členy jednoty.
 - k úhradě studijních pobytů řádných členů jednoty nebo řečníků předních studijních pobytů zahraničních kolegů a kolegů. Ze studijních pobytů musí vyplýnout prokazatelný přínos pro ostatní členy jednoty.
 - k portirování nevyhnutelně potřebné a věcné řádným členům příslušné odborné literatury.
- Čl. 6 Vzdělávacího fondu lze použít k jiným účelům pouze na základě usnesení Shromáždění členu.
- Čl. 7 O hospodaření se vzdělávacím fondem podává zprávu předseda jednoty spolu se zprávou o hospodaření za uplynulou funkční období, kterou předkládá Shromáždění členu.
2. ORGANIZAČNÍ OPATŘENÍ
- 2.1 POSTUP PŘI PŘIJÍMÁNÍ NOVÝCH ČLENŮ
(stanovy JTP čl. 6, A, a))
Shromáždění členu stanovuje postup při přijímání nových členů takto:
- Rada JTP rozhodne o přijetí nového člana na základě jeho písemné přihlášky podané na stanoveném formuláři.
 - k rozhodnutí Rady JTP musí být zájemci o členství uznášeno do dvou týdnů.
 - Zájemce o členství musí poukazat základní vklad a roční členský příspěvek ještě v lézce kalendářního roce. Výše ročního členského příspěvku je vždy stejná bez ohledu na to, v kterém období roku je hrazen.
 - Členství vzniká datem úhrazení základního vkladu a ročního členského příspěvku.
- 2.2 STANOVENÍ ROČNÍHO ČLENSKÉHO PŘÍSPĚVKU
Shromáždění členu stanovuje na základě čl. 10, F, b) 2. na roky 1993 a 1994 roční členský příspěvek a základní vklad na kalendářní rok ve výši:
- roční členský příspěvek 1.200,- Kčs
základní vklad 150,- Kčs
- 2.3 ZMĚNA TERMÍNŮ PLACENÍ ROČNÍHO ČLENSKÉHO PŘÍSPĚVKU
Shromáždění členu stanovuje, že nejzazším termínem pro zaplacení ročního členského příspěvku na rok 1992 je 30. červen 1992.

- 2.4 PŘÍPRAVA SEZNAMU ŘÁDNÝCH ČLENŮ JTP 1992/93
Úzavěrka seznamu řádných členů JTP 1992/93 je 30. 6. 1993. V seznamu budou uvedeni všichni řádní členové JTP, kteří o to požádají na příslušném formuláři a ke dni 30. 6. 1993 budou mít splněny všechny členské povinnosti. Formulář bude rozeslán v březnu 1993 v rámci dopisu členu.
- 2.5 SCHVÁLENÍ PAVŠALŮ PRO FUNKCIONÁŘE JTP
Shromáždění členu schvaluje paušální pro funkcionáře JTP v následující výši:
Předseda JTP	3.000,- Kčs měsíčně
1. místopředseda JTP	2.000,- Kčs měsíčně
2. místopředseda JTP	1.000,- Kčs měsíčně
Pokladník JTP	500,- Kčs měsíčně
- Shromáždění členu schvaluje odměny pro členy Rady JTP v následující výši:
- člen Rady JTP 600,- Kčs za účast na zasedání rady
- 2.6 SCHVÁLENÍ VZDĚLÁVACÍHO FONDU
Shromáždění členu vytváří vzdělávací fond JTP a schvaluje pravidla jeho vzniku a užívání, která tvoří jako příloha III. náčinnost fondu se zahájí dnem 1. ledna 1993.
3. SCHVÁLENÍ ZPRAV A UDELENÍ ABSOLUTORIA
- 3.1 Shromáždění členu přijalo
- 3.1.1 zprávu o činnosti JTP za období duben 1990 - březen 1992, kterou přednesl předseda JTP PhDr. Andrej Rády
 - 3.1.2 zprávu o hospodaření JTP za období duben 1990 - únor 1992, kterou přednesla Ing. arch. Šárka Rusková, pokladník JTP
 - 3.1.3 zprávu revizorů hospodaření JTP, kterou přednesla Mgr. Irena Pápparová
- 3.2 Shromáždění členu vyslovuje absolutorium členům Rady JTP za období roku 1990. Shromáždění členu neuděluje členům Rady JTP absolutorium za rok 1991.
Shromáždění členu deleguje svoji právo udělit absolutorium za rok 1991 na nové zvolenou Radu JTP na základě návrhu nově zvolených revizorů hospodaření, a to po splnění usnesení z dnešního shromáždění členu. Shromáždění členu zavazuje nově zvolenou Radu JTP, aby informovala členy JTP o splnění tohoto usnesení dopisem.
4. PLÁN ČINNOSTI JTP
DO SHROMÁŽDĚNÍ ČLENŮ V ROCE 1994
- 4.1 Jednání se státními orgány, zejména:
 - 4.1.1 řešit postavení a odškodování soudních tlučovníků
 - 4.1.2 podílet se na legislativní činnosti tlučovnické
 - 4.1.3 promazovat udělování živičenských listů tlučovnické a překladatelské profese jako jednu živnost.
- 4.2 Vydávánosti
- 4.2.1 vést kolektivní vydávánosti za řádné členy JTP, kteří o to písemně požádají

- 4.2.2 pokusit se ve spolupráci s jinými svazy v Konfederaci umělní a kulturní uzavřít smlouvy o mediálních tarifech s rozlišením a svazem nakladatelů a vydavatelů, případně dalšími institucemi.
- 4.3 Spolupráce s organizací Konfederace umělní a kulturní JTP v profesních otázkách
- 4.3.2 zajistit placenou službu vedení účtů pro řádné členy JTP, kteří o ni budou mít zájem
- 4.4 Spolupráce s tlumočnickými a překladatelskými organizacemi
 - 4.4.1 spolupracovat s FIT, AICC a dalšími mezinárodními organizacemi tlumočnicků a překladatelů formou výměny publikací, osobních kontaktů a účasti na akcích
 - 4.4.2 spolupracovat s tlumočnickými a překladatelskými organizacemi v jiných zemích formou výměny publikací, osobních kontaktů a účasti na akcích; pomáhat podle svých možností nové vznikající organizacím kolegů ve východní Evropě, pokud o to požádají
 - 4.4.3 vstřícně spolupracovat se všemi organizacemi tlumočnicků a překladatelů v Československu; zejména spolupracovat v mezinárodních organizacích, prosazovat společné tarify, umožňovat publikování v Top a spolupracovat ve vzdělávací činnosti.
- 4.5 Tarify JTP
 - 4.5.1 stanovit doporučené tarify JTP na léta 1993 a 1994
 - 4.5.2 při stanovení tarifu spolupracovat se všemi organizacemi kolegů, které o to projeví zájem, především Věak a Asociací konferenčních tlumočnicků
 - 4.5.3 k otázce tarifu uspořádat setkání s agenturami
 - 4.5.4 uspořádat setkání členů JTP před stanovením tarifu.
- 4.6 Sekretariát JTP
 - 4.6.1 zajistit okamžitý provoz pražského sekretariátu JTP, když počet členů dosáhne čísla 700.
 - 4.6.2 zdokonalit činnost bratislavského sekretariátu
 - 4.6.3 zahájit písemnou spolupráci se zremkou správu NUK v Brně, aby se zlepšily služby pro členy JTP na Moravě a ve Slezsku.
- 4.7 Vzdělávací činnosti
 - 4.7.1 pořádat semináře a školení na aktuální témata v rozsahu, který umožní iniciativě jednotlivých členů JTP
 - 4.6.2 uveřejňovat odborné slovníčky v rozsahu 4 tlakových stran v Top; tyto slovníčky honorovat.
- 4.8 Vydavatelské činnosti
 - 4.8.1 Odborný bulletin JTP TLUMOČNÍK-PŘEKLAD - 4x ročně
 - 4.8.2 Doplisy členům - podle potřeby
 - 4.6.3 zahájit vydávání Info JTP
 - 4.8.4 Seznam řádných členů JTP - 4 x ročně
 - Seznam řádných členů JTP - prosinec 1993
 - zajistit distribuci zdarma 1 za úplatu.

4.9 Společenská činnost JTP
 uskutečnit společenskou akce, např. ples, kavárna, party, pokud se členové JTP ujmou jejich organizování; čímž je lepší vzájemné poznání členů JTP a jejich rodin v jednotlivých městech naší země.

RADA JTP:

Předseda JTP: PhDr. Andrej RÁDY (Praha 02-2329498)
 místopředseda JTP: Petr KAŤISKÝ (Praha 02-498272)
 místopředseda JTP: Ing. Štefan PEČEN (Bratislava 07-61345)
 pokladník JTP: prof. M. Miroslava MAMLOVÁ, CSC.
 (Praha 02-376485)

řádný člen Rady JTP:

Ing. Pavel DOBRANSKÝ (Praha 02-2859954)
 Ing. Miroslava DULOVÁ (Bratislava 07-764939)
 René DURČÁK (Praha 02-4367733)
 PhDr. Vladimír HUDÁKOVÁ (Bratislava 07-69180)
 Ing. Kateřina MARTONOVÁ (Praha 02-645690)
 Ing. František MICHÁLEK, CSC. (Bratislava 07-59647)
 JUDr. Karel ROZSTYAL (Prodebrady 0324-2508)
 Ing. arch. Šárka RUKOVÁ (Praha 02-352090)
 Michal STAŠA (Praha 02-3166115)
 PhDr. Nina VAŠÁTOVÁ (Jablonec nad Nisou 0428-26354)

doplňující člen

Rady JTP:
 Jitř Appl. (Praha 02-773103)
 Ing. Miroslav HEROLD, CSC. (Praha 02-536549)
 Ing. František MÄNDL (Praha 02-431857)
 PhDr. Marie MEDVEDICKÁ (Ústí nad Labem 047-22413)
 Ing. Petr PROCHÁZKA (Brno 05-753610)
 PhDr. Zuzana STAŠOVÁ (Praha 02-3166115)
 PhDr. Chrástel ŠPANILOVÁ (Bratislava 07-848857)
 PhDr. Marie TERENOVÁ (Bratislava 07-64088)

REVIZORI HOSPODÁŘENÍ:

Mgr. Hana PÖPPERLOVÁ (Praha 02-6830973)
 PhDr. Jana MELICHÁRKOVÁ (Bratislava 07-334586)

Příloha 4: Změny stanov v roce 1996

18) Rada JTP se rozhodla pozvat na III. RSC zástupce Konfederace umění a kultury, Asociace překladatelů a tlumočnických organizací Slovenska, Obce překladatelů, spolku germanistů a učitelů německého jazyka, Asociace konferenčních tlumočnicků a některé další tlumočnický a překladatelské, kteří s JTP spolupracují.

19) Rada JTP předkládá RSC následující návrhy na usnesení:

A. ZMĚNY TEXTU STANOV

Čl. 7. Práva a povinnosti člena, II. Povinnosti člena

Odstavec A) ve znění "Složití základní vklad" se vypouští a odstavec B), C) D) se označí jako A), B), C), čl. 9 Základní vklad a členská příspěvky

Název článku se ruší a nahrazuje názvem "Členské příspěvky"

V odstavci A) se vypouští text "vyšší základního vkladu a", v odstavci B) se v 1. větě vypouští text "člen skládá základní vklad"

Na závěr článku 9 se přidává další odstavec:

C) Penalizace pozdního placení členských příspěvků:

Pozdní platba RČP se penalizuje: při zaplacení RČP dle čl. 1 měsíce po termínu stanoveném Radou JTP se jeho výše zvyšuje o 100,- Kč, při zaplacení RČP dle čl. 3 měsíce po termínu se jeho výše zvyšuje o 200,- Kč/Sk. Penalizace se nevykání platbě po ročním stanoveném termínu u nově přijímaných členů.

Čl. 10 Organizační struktura, I. Shromáždění členů:

V odstavci A) se ve větě "Shromáždění členů se schází jednou za dva roky" se vypouští "dva roky" a nahrazuje "tři roky". Ve stejném odstavci se bez náhrady vypouští věta "Shromáždění členů se nesmí konat ve dvou po sobě jdoucích případech na stejném místě".

Čl. 10. Organizační struktura, II. Rada Jednoty:

Ruší se odstavec B) a C) a nahrazují se zněním:

B) Radu tvoří předseda Jednoty, dva místopředsedové, pokladník a další členové rady, jejichž počet schvaluje RSC.

C) Rada se schází na řádných zasedáních dvakrát za rok. Předseda Jednoty svolává mimořádné zasedání Rady, pokud o tom rozhodne předsednictvo Rady Jednoty, nebo o to požádá alespoň 1/3 členů Rady Jednoty. Navrhovatelé musejí současně předložit program jednání. Rada je usnášenišopná, když jsou přítomny nejméně 2/3 členů Rady. Rada je usnášenišopná v jakémkoliv počtu členů po uplynutí 1 hodiny od původně stanoveného začátku. V takovém případě se smí usnášet pouze na základě původně stanoveného programu.

Část III. se označuje číslicí IV. a před ní se vkládá:

III.

Výkonný výbor Jednoty

A) Výkonný výbor Jednoty řídí běžnou agendu Jednoty mezi zasedáními Rady Jednoty a je jí za své rozhodnutí odpovědný.

B) Výkonný výbor Rady Jednoty tvoří: předseda, místopředsedové, pokladník, tajemník, člen rady pověřený vedením mezinárodních styků, člen Rady Jednoty pověřený řízením publikační činnosti Jednoty.

C) Výkonný výbor Rady Jednoty se schází zpravidla jednou za dva měsíce podle předem dohodnutého časového plánu.

D) Rady Jednoty rozhoduje prostou většinou hlasů.

Čl. 11, Sekce Jednoty:

V bodě B) se před stávající text vkládá věta: Sekce si vypracují vlastní stanov, který schvaluje Rada Jednoty".

Čl. 15. Plánost stanov:

Sávající text se nahrazuje :

Stanovy se znehtání přijetí RSC dne 28. září 1996 nahyřují účinnost dnem evidování u příslušného oddělení ministerstva vnitra.

PRÁVIDLA VZNIKU A UŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍHO FONDU (příloha II)

V čl. 2 se ruší text odstavce a) "20 % základního vkladu" a označení odstavci b) a c) se mění na a) a b).

B. VÝŠE ROČNÍHO ČLENSKÉHO PŘÍSPĚVKU

Rada JTP navrhuje RSC schválit vyšší ročního členského příspěvku na rok 1997 takto: 2000,- Kč/Sk (resp. 1500,- 500,-).

Rada JTP dále navrhuje RSC, aby stanovením výše RČP na léta 1998 a 1999 pověřilo Radu JTP, s tím, že zůstane výše RČP mezi jednotlivými roky nesmí přesáhnout 10 % roční předchozího.

C. FUNKČNÍ POZÍTKY ČLENŮ JTP

Funkční pozítiky z funkci, lež členové JTP zastávají v jiných

orgánech, kde zastupují JTP.

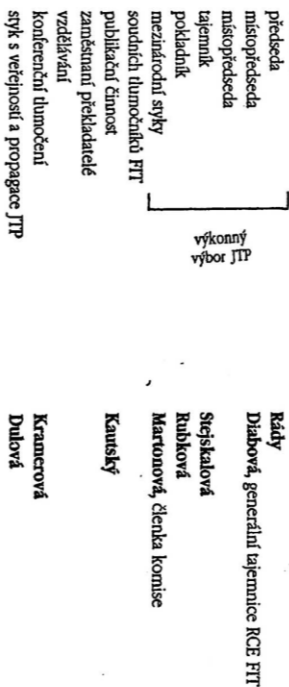
Členové JTP, kteří byli pověřeni Radou JTP zastupováním JTP v jakémkoliv orgánu, jsou povinni vesikere finanční pozítiky, které z této funkce vyplývají (např. schizované, taměny člena správní rady a další finanční odměny), odezdat 75 % z částky okamžitě na účet JTP.

D. PAUŠÁLNÍ NÁHRADA CESTOVNÉHO A STRAVNÉHO

Členům Rady JTP náleží za každý den zasedání Rady JTP paušální náhrada ve výši 1000,- Kč/Sk (podle místa zasedání). Tato náhrada nenáleží členům Rady JTP při zasedání výkonného výboru JTP; v takovém případě se doplácí pouze doložené nutné cestovní náklady. Tato náhrada nenáleží při zasedání Rady JTP ani statutárním zástupcům JTP, kteří pobírají paušální náhradu cestovního a stravného.

Členům JTP, kteří byli pověřeni Radou JTP zastupováním JTP v jakémkoliv orgánu, náleží za každý den zasedání tohoto orgánu paušální náhrada cestovního a stravného ve výši 1000,- Kč/Sk (podle místa zasedání).

20) Rada JTP opěťovně vyzývá všechny členy JTP, aby navrhli kandidáty na předsedu JTP, členy Rady JTP a revizory hospodářství, přičemž porazuje za potřebné obsadit následující funkce a oblasti činnosti:

**Příloha 5: Dohoda o vytvoření České rady pro překlad a
tlumočení (ČERAPT)**

DOHODA

o vytvoření České rady pro překlad a tlumočení

My, oprávnění zástupci Ústavu translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Obce překladatelů, Jednoty tlumočnicků a překladatelů, představované jejich členy s trvalým bydlištěm v České republice, a Asociace konferenčních tlumočnicků,

vedeni

úsilím o zkvalitňování služeb na trhu překladatelské a tlumočnické práce v nejširším významu tohoto pojmu,

poznáním nutnosti neustále rozvíjet výchovu, odborné vzdělávání a další vzdělávání profesionálních překladatelů a tlumočnicků a přizpůsobovat vzdělávací programy aktuálním potřebám praxe,

snahou pomáhat uživatelům orientovat se na trhu a rozlišovat různé stupně kvality, dostupnosti a komfortu profesionálních překladatelských a tlumočnických služeb

a inspirování iniciativou Mezinárodní federace překladatelů (FIT), jejího Regionálního centra pro Evropu (RCE), zejména pak projektem Praktické zaměření věcného obsahu studia tlumočnicků a překladatelů (POSI),

zakládáme Českou radu pro překlad a tlumočení (dále jen Rada)

jako společný orgán státních a nestátních institucí, občanských sdružení, organizací, podniků a dalších právnických osob přítomných na trhu překladatelských a tlumočnických služeb, s cílem

zkoumat trh tlumočení a překladu v České republice,

usilovat o zvýšení kvality tlumočnických a překladatelských služeb, o vytyčení zřetelné hranice mezi kvalifikovaným profesionálním překladem a tlumočením a šedou zónou trhu,

nabízet uživatelům překladatelských a tlumočnických služeb orientaci na trhu,

poskytovat vysokoškolským pracovištím vychovávajícím profesionální překladatele a tlumočnické informace potřebné i aktualizaci studijních plánů

a poskytovat státním, případně komunálním orgánům odborné konzultace v otázkách týkajících se překladu a tlumočení v nejširším významu tohoto pojmu.

Rada se řídí těmito pravidly:

Název, sídlo a jazyk Rady

Rada má název Česká rada pro překlad a tlumočení, přičemž slovo česká znamená, že působí na území České republiky a s působností pro celé území České republiky.

Sídlem Rady je Praha.

Hlavním jednacím jazykem Rady je čeština, v níž se vede veškerá písemná agenda Rady, dalšími jednacími jazyky jsou pak všechny jazyky zastoupené na území České republiky, jež jsou oprávněným zástupcům členů Rady srozumitelné, nebo do nichž a z nichž se jim tlumočí při zasedání Rady.

Členové Rady

Členy Rady jsou zakladatelské instituce a organizace, uvedené v této dohodě, a další přizvané právnické osoby, které požádají o členství v Radě, zaváží se plnit tuto dohodu, budou přijaty za účastníky této dohody podle pravidel v ní uvedených a jmenují své stálé zástupce do orgánů Rady.

Vznik členství

Členem Rady se může stát každá profesní, stavovská nebo odborová organizace působící v České republice v oboru překladu a tlumočení v nejširším významu tohoto pojmu, která se podpisem této dohody zaváže plnit všechny povinnosti, jež pro ni z této dohody a z usnesení Rady vyplynou, a která je členem FIT.

Členem Rady se může stát každé vysokoškolské pracoviště v České republice které se pravidelně zabývá výukou studentů denního studia v oblasti překladu nebo tlumočení jako samostatného studijního oboru, zaváže-li se podpisem této dohody plnit všechny povinnosti, jež pro ně z této dohody a z usnesení Rady vyplynou.

Profesní, stavovská nebo odborová organizace působící v České republice v oboru překladu a tlumočení v nejširším významu tohoto pojmu, která není členskou organizací FIT, se může stát plnoprávným účastníkem této dohody, zaváže-li se podpisem této dohody plnit všechny povinnosti, jež pro ni z této dohody a z usnesení Rady vyplynou, a shodnou-li se na jejím přijetí do Rady jednomyslně všichni členové Rady, kteří jsou členy FIT.

Členem Rady se může stát každé vysokoškolské pracoviště v České republice zabývající se v jakékoli podobě výukou v oblasti překladu a tlumočení, zaváže-li se podpisem této dohody plnit všechny povinnosti, jež pro ně z této dohody a z usnesení Rady vyplynou, a shodnou-li se na jeho přijetí do Rady jednomyslně všichni členové Rady, kteří jsou členy FIT.

Zánik členství

Členství v Radě končí

- a) vystoupením člena z Rady, přičemž toto své rozhodnutí musí Radě oznámit písemně nebo ústy svého oprávněného zástupce do zápisu na řádném zasedání Rady;
- b) zánikem členství pro dlouhodobou neúčast na činnosti Rady, přičemž v tomto případě rozhodují členové Rady na jejím řádném zasedání;
- c) vyloučením z Rady pro neplnění povinností vyplývajících z této dohody, přičemž tomto případě rozhodují členové Rady na jejím řádném zasedání.

Práva a povinnosti členů

Členové Rady mají zejména tato práva:

- a) vysílat své oprávněné zástupce do orgánů příslušných Rady a účastnit se činnosti těchto orgánů;
- b) podílet se na činnosti těchto orgánů Rady, do nichž vysílali své oprávněné zástupce;
- c) předkládat návrhy všem orgánům Rady.

Členové Rady mají zejména tyto povinnosti:

- a) písemně delegovat oprávněné zástupce do příslušných orgánů Rady;
- b) řídit se rozhodnutími Rady;
- c) platit příspěvky potřebné k zajištění činnosti Rady.

Organizační struktura

a) Plénum Rady

Plénum Rady je tvořeno oprávněnými zástupci členů Rady, přičemž je žádoucí, aby v něm byly zastoupeny všechny specializace překladatelských a tlumočnických profesí, vzdělávací instituce v oblasti překladatelství a tlumočnictví, profesní, stavovské a odborové organizace překladatelů a tlumočnicků, zprostředkovatelé na trhu překladatelské a tlumočnické práce a uživatelé překladatelských a tlumočnických výkonů.

Každý oprávněný zástupce člena Rady je v plénu pověřen úkoly v dílčí oblasti činnosti Rady; na podporu své činnosti může na základě rozhodnutí pléna vytvořit pracovní skupinu Rady pro oblast, která je mu v plénu svěřena.

Plénum Rady volí ze svého středu předsedu Rady, dva místopředsedy a tajemníka, přičemž alespoň tři z nich musejí být oprávněnými zástupci členů Rady, kteří jsou současně členy Mezinárodní federace překladatelů.

Plénum Rady rozhoduje jménem Rady zejména

- o plánu činnosti Rady
- o rozpočtu Rady a hospodaření s prostředky Rady
- o výši příspěvku členů Rady a členů stálé pracovní skupiny na činnost Rady
- o přijímání členů Rady a ukončování jejich členství
- o vytváření pracovních skupin
- o prohlášeních Rady, která se předkládají zejména veřejnosti, státním a komunálním úřadům, Mezinárodní federaci překladatelů.

Zasedání plén a Rady řídí předseda Rady, v jeho nepřítomnosti jeden z místopředsedů. Rada přijímá rozhodnutí prostou většinou, v případě rovnosti hlasů rozhodují hlasy přítomných oprávněných zástupců členů Mezinárodní federace překladatelů; pokud rovnost hlasů přesto trvá, rozhoduje hlas předsedajícího.

b) Statutární orgány

Statutárními orgány Rady jsou předseda Rady, oba místopředsedové a tajemník, kteří také podepisují jménem Rady, a to vždy dva společně.

c) Pracovní skupiny Rady

Pracovní skupiny pro řešení konkrétních otázek vytváří svým usnesením plénum Rady, které současně stanoví jejich statut. Vedoucími takových pracovních skupin jsou oprávnění zástupci členů Rady; za členy pracovních skupin mohou být rozhodnutím Rady přizvány právnické i fyzické osoby.

Pracovní skupiny se řídí rozhodnutími Rady.

d) Stálá pracovní skupina

Při Radě působí stálá pracovní skupina, jejímiž členy se mohou stát právnické osoby, které patří mezi uživatele překladatelských a tlumočnických výkonů. Vedoucím stálé pracovní skupiny je oprávněný zástupce člena Rady, který se zabývá oblastí uživatelů překladatelských a tlumočnických služeb.

Stálá pracovní skupina se řídí rozhodnutími Rady.

Členové stálé pracovní skupiny mají právo

- vysílat do stálé pracovní skupiny stálé zástupce (každý člen jednoho zástupce);
- prostřednictvím svých zástupců předkládat návrhy plénu Rady.

Členové stálé pracovní skupiny mají povinnost

- řídit se rozhodnutím Rady
- platit příspěvek na činnost Rady, jeho výši stanoví Rada.

Členství ve stálé pracovní skupině zaniká:

- vystoupením ze stálé pracovní skupiny, které její člen předloží písemně Radě,
- zrušením na základě rozhodnutí Rady, zejména pro neplnění členských povinností.

Hospodaření

Rada vede účty u peněžního ústavu v České republice. Finanční prostředky Rady spravuje tajemník.

Zdroje příjmů:

- příspěvky členů Rady na činnost Rady
- příspěvky členů stálé pracovní skupiny na činnost Rady
- příjmy zejména z hospodářské, ediční a poradenské činnosti.
- dary, dotace, úroky a jiné podobné příjmy.

Výkon hospodářské, ediční a poradenské činnosti Rada svěřuje některému ze svých členů.

Zánik Rady

Rada zaniká jednomyslným rozhodnutím oprávněných zástupců těch svých členů, kteří jsou v daném okamžiku současně členy Mezinárodní federace překladatelů.

Rozhodnutí o zániku Rady musí stanovit majetkové vypořádání.

Platnost dohody

Dohoda nabývá účinnost dnem jejího podepsání oprávněnými zástupci zakládajících členů Rady.

V Praze

za Ústav translatologie FFUK v Praze
za Jednotu tlumočnicků a překladatelů

za Obec překladatelů
za Asociaci konferenčních tlumočnicků

Příloha 6: Změny stanov v roce 2002

STANOVY JEDNOTY TLUMOČNÍKŮ A PŘEKLADATELŮ

Preambule

Jednota tlumočnicků a překladatelů (dále jen JTP) se ustavuje, aby hájila profesní, pracovní právní a sociální zájmy svých řádných členů. JTP vstupuje do jednání se státními orgány, organizacemi, které zprostředkují práci tlumočnicků a překladatelů, a se všemi, kdo tuto práci za úplatu využívají. JTP uzavírá kolektivní smlouvy za ty své řádné členy v trvalém pracovním poměru, kteří o to písemně požádají. JTP dále jedná se všemi institucemi a orgány, které se podílejí na sociálním zabezpečení tlumočnicků a překladatelů nebo které se podílejí na jejich odborné přípravě. JTP rovněž hájí zájmy tlumočnicků a překladatelů na veřejnosti.

Čl. 1

Jednota tlumočnicků a překladatelů je nezávislá, otevřená, dobrovolná mezinárodní profesní a odborová, vnitřně diferencovaná organizace profesionálních tlumočnicků a překladatelů, nezávislá na politických stranách a hnutích. JTP je samostatný právní subjekt se sídlem v Praze a Bratislavě. Dorozumivacím prostředkem členů JTP jsou všechny živé jazyky světa.

Čl. 2

JTP sdružuje fyzické osoby, pro které jsou základním zdrojem obživy tlumočení, překládání a příbuzné činnosti, dále osoby, pro které tlumočení a překládání znamená vedlejší příjem, které tyto činnosti účelně podporují, a právnické osoby dle čl. 6 C).

Čl. 3

JTP rozvíjí styky a spolupráci se všemi národními i mezinárodními organizacemi podobného zaměření.

Čl. 4

Vnitřní diferencovanost JTP je dána:
A) formou členství s tím, že všichni jsou členy JTP, uvnitř které jsou ustaveny různé formy členství, upravující práva a povinnosti členů,
B) členěním Jednoty na územní, jazykové a další odborné sekce.

Čl. 5

Členem JTP může být každý občan České republiky, Slovenské republiky nebo jiných států, mající plnou způsobilost k právním úkonům, který splňuje podmínky uvedené v těchto stanovách, a právnické osoby dle čl. 6 C).

Čl. 6

Formy členství

A) Členství řádné

Řádnými členy jsou

- profesionální tlumočníci a překladatelé, pro které je tlumočení a překládání prokazatelně hlavním zdrojem příjmů,
- osoby, které se tlumočením a překládáním zabývají na profesionální úrovni a pro které je tato činnost vedlejším zdrojem příjmů.

B) Členství mimořádné

Mimořádnými členy jsou

- osoby, které činnost JTP podporují a s touto spolupracují,
- osoby, kterým bylo za činnost v prospěch rozvoje tlumočení a překládání nebo za pomoc a jinou podporu JTP přiznáno čestné členství.

C) Členství přidružené

Přidruženými členy jsou:

- vzdělávací instituce z oboru tlumočení a překladatelství akreditované ministerstvy školství v ČR a SR nebo akreditované v zahraničí
- řádně registrované neziskové profesní organizace z oboru tlumočení a překladatelství.

Čl. 7

Práva a povinnosti člena

I. Práva člena

- Člen JTP má právo vlastnit a užívat průkaz člena.
- Člen JTP má právo zúčastňovat se činnosti JTP, aktivně se na ní podílet, vznášet připomínky k činnostem JTP, jejich orgánů i jednotlivých členů, předkládat návrhy a podněty.
- Řádný člen JTP má právo požádat o:
 - bezúročnou půjčku v prokazatelně naléhavých sociálních situacích, a to až do výše 30 000,- Kč/Sk/rok.
 - jednorázovou finanční výpomoc do výše 5000,- Kč/Sk z důvodů hodných zvláštního zřetele,
 - promítnutí platby jednoho ročního členského příspěvku ze sociálních důvodů. V tom případě se na člena nahlíží, jako by zaplatil roční členský

příspěvek na daný rok ve stejné výši, jako v roce předchozím.

D) Řádný člen JTP má nárok na:

a) jednorázový sociální příspěvek při narození dítěte, přičemž se výše tohoto příspěvku rovná ročnímu členskému příspěvku, který člen nebo členka zaplatil(a) v roce narození dítěte nebo v roce předchozím.

E) Pozůstalí řádného a mimořádného člena JTP mají nárok na sociální příspěvek 1000,- Kč/Sk.

Na finanční výdaje dle bodů C)a)b), D) a E) tohoto článku se vyčleňuje částka v rozpočtu JTP na běžný rok. Její výše se řídí objemem takto vynaložených prostředků za poslední dva roky.

F) Členové mají zejména následující práva:

- volit a být voleni podle klíče určeného Radou do všech orgánů JTP,
- podávat návrh na svolání mimořádného Shromáždění členů podle čl. 10 l. d) 1. stanov,
- podle klíče určeného Radou zastupovat jiné členy na Shromáždění členů,
- podle klíče určeného Radou se nechat zastupovat na Shromáždění členů jinými členy
- být zastoupeni ve všech orgánech JTP.

II. Povinnosti člena

A) Platit řádné roční členské příspěvky.

B) Dodržovat stanovy JTP, jejichž nedílnou součástí je Etický kodex tlumočnicka a překladatele (příloha I.).

C) Všemi dostupnými prostředky hájit zájmy a majetek JTP.

Čl. 8

Vznik a zánik členství

A) Členství vzniká:

- na základě písemné přihlášky, schválením Výkonným výborem a složením prvního členského příspěvku; pokud Výkonný výbor uchazeče o členství nepřijme, tento se může ucházet o schválení na Shromáždění členů za podmínky, že jej doporučí nejméně dva řádní členové JTP,
- udělením čestného členství.

B) Členství zaniká:

- úmrtním nebo zánikem člena,
- na základě písemného oznámení člena o odstoupení
- v případě, že člen nezaplatí členský příspěvek do konce úcora běžného roku a neučiní tak ani na výzvu Výkonného výboru, a to na základě rozhodnutí Výkonného výboru,
- pokud člen nebo uchazeč o členství v JTP kdekoliv a v jakékoli formě uvede nepravdivé údaje o svém členství, a to na základě rozhodnutí Rady
- v případě, že člen hrubě poruší stanovy JTP, a to na základě rozhodnutí Rady;
- člen má právo odvolat se proti rozhodnutí Výkonného výboru a Rady ke Shromáždění členů;
- osoba, jejíž členství bylo ukončeno, nemá nárok na majetek JTP.

Čl. 9

Členské příspěvky

A) O výši ročního členského příspěvku rozhoduje Shromáždění členů vždy na další funkční období. Dokladem o zaplacení ročního členského příspěvku je příslušná stvrženka, výpis z účtu či jiný obdobný doklad.

B) Každý nově přijatý člen

- podle čl. 6 A) a) stanov platí roční členský příspěvek v jeho plné výši;
- podle čl. 6 A) b) stanov platí 75% ročního členského příspěvku;
- podle čl. 6 B) a) stanov platí 25% ročního členského příspěvku;
- podle čl. 6 B) b) stanov je od placení členského příspěvku osvobozen.
- podle čl. 6 C) a) a 6 C) b) stanov platí roční členský příspěvek ve výši, kterou stanoví Rada JTP.

C) Penalizace pozdního placení členských příspěvků:

Pozdní platba ročního členského příspěvku se penalizuje: při zaplacení ročního členského příspěvku později než 1 měsíc po termínu stanoveném shromážděním členů JTP se jeho výše zvyšuje o 100,- Kč/Sk, při zaplacení ročního členského příspěvku později než 3 měsíce po termínu se jeho výše zvyšuje o 200,- Kč/Sk. Penalizace se netýkají plateb provedených po stanoveném termínu u nově přijímaných členů.

D) Nově přijatý člen je povinen zaplatit na účet JTP první roční členský příspěvek nejpozději do 50 dnů od data, kdy byl o svém přijetí řádně vyrozuměn. Pokud tak neučiní, jeho přijetí nenabývá účinnosti.

Čl. 10 Organizační struktura

I. Shromáždění členů

- A) Nejvyšším orgánem JTP je Shromáždění členů. Shromáždění členů se schází jednou za tři roky.
- B) Shromáždění členů svolává Rada JTP písemně nejpozději jeden měsíc předem. Pozvání obsahuje návrh pořadu jednání, programu a dokumentů.
- C) Účast na Shromáždění členů je právem všech členů.
- D) Shromáždění členů je usnášeníschopné, pokud se jej účastní přímo nebo v zastoupení nejméně 2/3 členů JTP. Hlas člena je přenosný; nepřítomný člen má právo delegovat jiného člena podle zásad těchto stanov a klíče určeného Radou.
- Rada JTP může umožnit korespondenční hlasování členů JTP. V takovém případě musí současně stanovit jeho pravidla.
- E) Pokud se Shromáždění členů nesejde v potřebném počtu členů, je usnášeníschopné po uplynutí jedné hodiny od původně stanoveného začátku. V takovém případě se smí usnášet pouze na základě původně stanoveného programu. Pokud Rada JTP umožní korespondenční hlasování členů JTP, připočtou se jejich hlasy k výsledku hlasování přítomných řádných členů.
- F) Shromáždění členů
- a) volí a odvolává v tajných přímých volbách:
 1. statutární zástupce podle čl. 10, bodu IV
 2. řádné členy Rady JTP
 3. revizory hospodaření JTP
 - b) schvaluje veřejným nebo tajným přímým hlasováním:
 1. stanovy JTP a jejich změny
 2. výši ročního členského příspěvku na následující funkční období
 3. zprávu o činnosti za uplynulé funkční období
 4. zprávu o hospodaření za uplynulé funkční období
 5. zprávu revizorů hospodaření Jednoty
 6. plán činnosti na následující funkční období
 7. rozpočet na následující funkční období
 - c) uděluje na návrh revizorů hospodaření Jednoty absolutorium všem členům odstupující Rady JTP; o tomto návrhu se hlasuje veřejným nebo tajným přímým hlasováním
 - d) musí být svoláno, pokud o to požádá nejméně
 1. 1/10 řádných členů [čl. 6 A) a), b)]
 2. 1/3 řádných členů Rady
 3. revizorů hospodaření JTP
 - e) rozhoduje 2/3 většinou hlasů, nerozhodne-li samo 2/3 většinou hlasů jinak.

II. Rada JTP

- A) Rada JTP je nejvyšší orgán, který řídí činnost JTP mezi zasedáními Shromáždění členů.
- B) Radu JTP tvoří statutární zástupci podle čl. 10, bodu IV a další členové, zvolení Shromážděním členů JTP
- C) Rada JTP se schází na řádných zasedáních dvakrát za rok. Předseda JTP svolává mimořádné zasedání Rady, pokud o to požádá alespoň 1/3 členů Rady JTP. Navrhovatelé musejí současně předložit program jednání. Rada je usnášeníschopná, když jsou přítomny nejméně 2/3 členů Rady. Rada je usnášeníschopná v jakémkoliv počtu členů po uplynutí 1 hodiny od původně stanoveného začátku. V takovém případě se smí usnášet pouze na základě původně stanoveného programu.
- D) Rada rozhoduje prostou většinou přítomných členů.
- E) Členství v Radě JTP je čestná funkce.

III. Výkonný výbor JTP

- A) Výkonný výbor JTP řídí běžnou agendu JTP mezi zasedáními Rady JTP a je jí za svá rozhodnutí odpovědný.
- B) Výkonný výbor JTP tvoří: statutární zástupci podle čl. 10, bodu IV, šéfredaktor časopisu ToP, editor Dopisu členům a webmaster JTP.
- C) Výkonný výbor JTP se schází zpravidla jednou za dva měsíce podle předem dohodnutého časového plánu.
- D) Výkonný výbor JTP rozhoduje prostou většinou hlasů.

IV. Statutární orgány

- A) Statutárními zástupci JTP jsou předseda, místopředseda, výkonný tajemník a pokladník.
- B) Statutární zástupci JTP jsou odpovědné Radě JTP.

Čl. 11 Sekce JTP

- A) Členové JTP se mohou sdružovat v sekcích podle územního, profesního nebo dalšího zaměření. Tyto sekce nejsou právními subjekty.
- B) Sekce si vypracují vlastní statut, který schvaluje Rada JTP. Sekce, které mají více než 20 členů, si volí mluvčí, kteří po schválení Radou JTP vystupují na oblastní úrovni jako mluvčí JTP.

Čl. 12 Informace členům

JTP průběžně informuje členy o dění v organizaci. K tomuto účelu vydává zpravodaj vedený redaktorem.

Čl. 13 Hospodaření

- A) JTP vede účty u peněžních ústavů v České republice a Slovenské republice. Finanční prostředky spravuje pokladník a další členové pověřeni Radou JTP.
- B) Zdroje příjmů:
- a) roční členské příspěvky
 - b) dary, dědictví, dotace, subvence, úroky a jiné příjmy
 - c) příjmy z hospodářské, ediční, poradenské a zájmové činnosti Jednoty.
- C) Majetek JTP spravuje pokladník.

Čl. 14 Zánik JTP

JTP zanikne, pokud o tom rozhodne Shromáždění členů 2/3 většinou. Současně s rozhodnutím o zániku JTP musí být rozhodnuto o majetku JTP, který musí být poukázán na charitativní účely.

Čl. 15 Platnost stanov

Stanovy se změnami přijatými řádným Shromážděním členů dne 30. listopadu 2002 nabývají účinnost dnem evidování u příslušného oddělení ministerstva vnitra.

ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA A PŘEKLADATELE

§1

Ve smyslu tohoto etického kodexu je profesionální tlumočnická osoba, která za úplatu převádí nezaměnitelnými prostředky smysl výpovědi mluvčího z výchozího jazyka do jazyka cílového. Výsledek tvůrčí práce tlumočnicka je novou hodnotou, která má povahu duševního vlastnictví.

§2

Ve smyslu tohoto etického kodexu je profesionální překladatel osoba, která za úplaty převádí nezaměnitelnými prostředky smysl písemné výpovědi mluvčího z výchozího jazyka do jazyka cílového v písemné podobě. Výsledek tvůrčí práce překladatele je novou hodnotou, která má povahu duševního vlastnictví.

§3

Tlumočnick a překladatel je vždy a v plné míře vázán služebním tajemstvím, které nesmí vyrazit nikomu a které se týká všeho, co se tlumočnick a překladatel dozví při své činnosti u neveřejných jednání a překladů.

§4

Tlumočnick a překladatel důvěrné informace nikdy nezneužívá.

§5

Tlumočnick a překladatel zásadně přijímá pouze ty závazky, které odpovídají jeho schopnostem a přípravě. Za výsledek své práce nese plnou morální odpovědnost.

§6

Tlumočnick a překladatel odmítne vykonávat takovou činnost a zdrží se takového jednání, které by mohlo poškodit důstojnost jeho povolání.

§7

Tlumočnick a překladatel zásadně projevuje solidaritu se svými kolegy.

§8

Tlumočnick a překladatel zprostředkuje jinému tlumočnickovi nebo překladateli tlumočení nebo překlad vždy bezplatně.

§9

Výkon povolání nezkracuje tlumočnicka a překladatele na jeho osobních lidských a občanských právech a nesmí být na újmu jeho důstojnosti.

Příloha 7: Změny stanov v roce 2003

Zápis z mimořádného shromáždění členů Jednoty tlumočnicků a překladatelů, konaného dne 3. listopadu 2003 v Praze

Mimořádné shromáždění členů svolal Výkonný výbor JTP dne 22. 9. 2003 na pondělí 3. 11. 2003 na 10.00 hodin a oznámil všem členům JTP e-mailovým ZPRAVODAJEM č. 14/2003, rozeslaným dne 1.10.2003.

Vzhledem k nedostatečnému počtu přítomných byla v 10.00 konstatováno, že shromáždění není usnášeníschopné. V souladu s článkem 10) I. E) Stanov byl hodinu po zahájení, kdy shromáždění nabylo usnášeníschopnosti, projednán a schválen jediný bod programu (viz následující usnesení).

Usnesení mimořádného shromáždění členů Jednoty tlumočnicků a překladatelů, konaného dne 3. listopadu 2003 v Praze

Mimořádné shromáždění členů JTP schválilo nové znění stanov JTP, tj. text schválený Řádným shromážděním členů ve Šternberku v prosinci 2002 a po připomínkách vznesených ministerstvem vnitra ČR

- a) v článku 1: organizace je odborová
- b) Sídlo JTP je na Senovážném nám. 23, Praha 1
- c) Statutární zástupci JTP jednají každý samostatně.

Příloha 8: Změny stanov v roce 2009

STANOVY JEDNOTY TLUMOČNÍKŮ A PŘEKLADATELŮ, o.s.

Preambule

Jednota tlumočnicků a překladatelů, o. s. (dále jen JTP) se ustavuje, aby hájila profesní, pracovní právní a sociální zájmy svých řádných členů. JTP vstupuje do jednání se státními orgány, organizacemi, které zprostředkují práci tlumočnicků a překladatelů, a se všemi, kdo tuto práci za úplatu využívají. JTP uzavírá kolektivní smlouvy za ty své řádné členy v trvalém pracovním poměru, kteří o to písemně požádají. JTP dále jedná se všemi institucemi a orgány, které se podílejí na sociálním zabezpečení tlumočnicků a překladatelů nebo které se podílejí na jejich odborné přípravě. JTP rovněž hájí zájmy tlumočnicků a překladatelů na veřejnosti.

Čl. 1

JTP je nezávislá, otevřená, dobrovolná, profesní, vnitřně diferencovaná organizace profesionálních tlumočnicků a překladatelů, nezávislá na politických stranách a hnutích. JTP je samostatný právní subjekt se sídlem Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1. Dorozumivacím prostředkem členů JTP jsou všechny živé jazyky světa.

Čl. 2

JTP sdružuje fyzické osoby, pro které jsou základním zdrojem obživy tlumočení, překládání a příbuzné činnosti, dále osoby, pro které tlumočení a překládání znamená vedlejší příjem, které tyto činnosti účelně podporují, a právnické osoby dle čl. 6 C).

Čl. 3

JTP rozvíjí styky a spolupráci se všemi národními i mezinárodními organizacemi podobného zaměření.

Čl. 4

Vnitřní diferencovanost JTP je dána:

- A) formou členství s tím, že všichni jsou členy JTP, uvnitř které jsou ustaveny různé formy členství, upravující práva a povinnosti členů,
- B) členěním JTP na územní, jazykové a další odborné sekce.

Čl. 5

Členem JTP může být každý tlumočník, překladatel, lexikograf či učitel translatologie. ~~občan České republiky, Slovenské republiky nebo jiných států, mající plnou způsobilost k právním úkonům, který splňuje podmínky uvedené v těchto stanovách, a právnické osoby dle čl. 6 C).~~

Čl. 6

Formy členství

A) Členství řádné

Řádnými členy jsou

- a) profesionální tlumočníci a překladatelé, pro které je tlumočení a překládání prokazatelně hlavním zdrojem příjmů,
- b) osoby, které se tlumočením a překládáním zabývají na profesionální úrovni a pro které je tato činnost vedlejším zdrojem příjmů.

B) Členství mimořádné

Mimořádnými členy jsou

- a) osoby, které činnost JTP podporují a s touto spolupracují,
- b) osoby, kterým bylo za činnost v prospěch rozvoje tlumočení a překládání nebo za pomoc a jinou podporu JTP přiznáno čestné členství.

C) Členství přidružené

Přidruženými členy jsou:

- a) vzdělávací instituce z oboru **tlumočení tlumočnictví** a překladatelství akreditované ministerstvy školství v ČR a SR nebo akreditované v zahraničí
- b) řádně registrované neziskové **profesní organizace z oboru tlumočnictví, a překladatelství a příbuzných oborů.**

Čl. 7

Práva a povinnosti člena

I. Práva člena

- A) Člen JTP má právo vlastnit a užívat průkaz člena.
- B) Člen JTP má právo zúčastňovat se činnosti JTP, aktivně se na ní podílet, vznášet připomínky k činnosti JTP, jejich orgánů i jednotlivých členů, předkládat návrhy a podněty.
- C) Řádný člen JTP má právo požádat o:
 - a) bezúročnou půjčku v prokazatelně naléhavých sociálních situacích, **a to až do výše 30 000,- Kč/Sk/rok.**
 - b) jednorázovou finanční výpomoc **do výše 5000,- Kč/Sk** z důvodů hodných zvláštního zřetele,
 - c) prominutí platby jednoho ročního členského příspěvku ze sociálních důvodů. V tom případě se na člena nahlíží, jako by zaplatil roční členský příspěvek na daný rok ve stejné výši, jako v roce předchozím.

D) Řádný člen JTP má nárok na:

- a) jednorázový sociální příspěvek při narození dítěte, přičemž se výše tohoto příspěvku rovná ročnímu členskému příspěvku, který člen nebo členka zaplatil(a) v roce narození dítěte nebo v roce předchozím.

E) Pozůstalí řádného a mimořádného člena JTP mají nárok na sociální příspěvek 4000,- Kč/Sk.

~~Na finanční výdaje dle bodů C)a)b), D) a E) tohoto článku se vyčleňuje částka v rozpočtu JTP na běžný rok. Její výše se řídí objemem takto vynaložených prostředků za poslední dva roky.~~

F) Členové mají zejména následující práva:

- 1. volit a být voleni podle klíče určeného Radou do všech orgánů JTP,
- 2. podávat návrh na svolání mimořádného Shromáždění členů podle čl. 10 l. d) stanov,
- 3. podle klíče určeného Radou zastupovat jiné členy na Shromáždění členů,
- 4. podle klíče určeného Radou se nechat zastupovat na Shromáždění členů jinými členy,
- 5. být zastoupeni ve všech orgánech JTP.

II. Povinnosti člena

A) Platit řádné roční členské příspěvky.

B) Dodržovat stanovy JTP, jejichž nedilnou součástí je Etický kodex tlumočnicka a překladatele (příloha I).

C) Všemi dostupnými prostředky hájit zájmy a majetek JTP.

Čl. 8

Vznik a zánik členství

A) Členství vzniká:

- a) na základě písemné přihlášky, schválením Výkonným výborem a složením prvního členského příspěvku; pokud Výkonný výbor uchazeče o členství nepřijme, tento se může ucházet o schválení na Shromáždění členů **za podmínky, že jej doporučí nejméně dva řádní členové JTP,**
- b) udělením čestného členství.

B) Členství zaniká:

- a) úmrtím nebo zánikem člena,
- b) na základě písemného oznámení člena o odstoupení
- c) v případě, že člen nezaplatí členský příspěvek do konce února běžného roku a neucení tak ani na výzvu Výkonného výboru, a to na základě rozhodnutí Výkonného výboru,
- d) pokud člen nebo uchazeč o členství v JTP kdekoliv a v jakékoli formě uvede nepravdivé údaje o svém členství, a to na základě rozhodnutí Rady
- e) v případě, že člen hrubě poruší stanovy JTP, a to na základě rozhodnutí Rady;
- f) člen má právo odvolat se proti rozhodnutí Výkonného výboru a Rady ke Shromáždění členů;
- g) osoba, jejíž členství bylo ukončeno, nemá nárok na majetek JTP.

Čl. 9

Členské příspěvky

A) O výši ročního členského příspěvku rozhoduje Shromáždění členů vždy na další funkční období. Dokladem o zaplacení ročního členského příspěvku je příslušná stvrzenka, výpis z účtu či jiný obdobný doklad.

B) Každý nově přijatý člen

- a) podle čl. 6 A) a) stanov platí roční členský příspěvek v jeho plné výši;
- b) podle čl. 6 A) b) stanov platí 75% ročního členského příspěvku;
- c) podle čl. 6 B) a) stanov platí 25% ročního členského příspěvku;
- d) podle čl. 6 B) b) stanov je od placení členského příspěvku osvobozen.
- e) podle čl. 6 C) a) a 6 C) b) stanov platí roční členský příspěvek ve výši, kterou stanoví Rada JTP.

C) Penalizace pozdního placení členských příspěvků:

Pozdní platba ročního členského příspěvku se penalizuje: při zaplacení ročního členského příspěvku později než 1 měsíc po termínu stanoveném shromážděním členů JTP se jeho výše zvyšuje o 100,- Kč/Sk, při zaplacení ročního členského příspěvku později než 3 měsíce po termínu se jeho výše zvyšuje o 200; Kč/Sk. Penalizace se netýkáji plateb provedených po stanoveném termínu u nově přijímaných členů.

D) Nově přijatý člen je povinen zaplatit na účet JTP první roční členský příspěvek nejpozději do 50 dnů od data, kdy byl o svém přijetí řádně vyrozuměn. Pokud tak neučiní, jeho přijetí nenabývá účinnosti.

Čl. 10 Organizační struktura

I. Shromáždění členů

- A) Nejvyšším orgánem JTP je Shromáždění členů. Shromáždění členů se schází jednou za tři roky.
- B) Shromáždění členů svolává Rada JTP písemně nejpozději jeden měsíc předem. Pozvání obsahuje návrh pořadu jednání, programu a dokumentů.
- C) Účast na Shromáždění členů je právem všech členů.
- D) Shromáždění členů je usnášeníschopné, pokud se jej účastní přímo nebo v zastoupení nejméně 2/3 1/2 členů JTP. Hlas člena je přenosný; nepřítomný člen má právo delegovat jiného člena podle zásad těchto stanov a klíče určeného Radou. **Delegovaný hlas se počítá jako přítomný.** Rada JTP může umožnit korespondenční hlasování členů JTP. V takovém případě musí současně stanovit jeho pravidla.
- E) Pokud se Shromáždění členů nesejde v potřebném počtu členů, je usnášeníschopné po uplynutí jedné hodiny od původně stanoveného začátku. V takovém případě se smí usnášet pouze na základě původně stanoveného programu. Pokud Rada JTP umožní korespondenční hlasování členů JTP, připočtu se jejich hlasy k výsledku hlasování přítomných řádných členů.
- F) Shromáždění členů
- voli a odvolává v tajných přímých volbách:
 - statutární zástupce podle čl. 10, bodu IV
 - řádné členy Rady JTP
 - revizory hospodaření JTP
 - schvaluje veřejným nebo tajným přímým hlasováním:
 - stanovy JTP a jejich změny
 - výši ročního členského příspěvku na následující funkční období
 - zprávu o činnosti za uplynulé funkční období
 - zprávu o hospodaření za uplynulé funkční období
 - zprávu revizorů hospodaření JTP
 - plán činnosti na následující funkční období
 - rozpočet na následující funkční období
 - uděluje na návrh revizorů hospodaření JTP absolutorium všem členům odstupující Rady JTP; o tomto návrhu se hlasuje veřejným nebo tajným přímým hlasováním
 - musí být svoláno, pokud o to požádá, resp. požádají:
 - nejméně 1/10 řádných členů [čl. 6 A) a), b)]
 - nejméně 1/3 řádných členů Rady
 - revizorů hospodaření JTP
- e) rozhoduje 2/3 nadpoloviční většinou přítomných hlasů, nerozhodne-li samo 2/3 nadpoloviční většinou přítomných hlasů jinak.

II. Rada JTP

- A) Rada JTP je nejvyšší orgán, který řídí činnost JTP mezi zasedáními Shromáždění členů.
- B) Radu JTP tvoří statutární zástupci podle čl. 10, bodu IV, **mluvčí sekce** a další členové, zvolení Shromážděním členů JTP
- C) Rada JTP se schází na řádných zasedáních dvakrát za rok. Předseda JTP svolává mimořádné zasedání Rady, pokud o to požádá alespoň 1/3 členů Rady JTP. Navrhovatelé musejí současně předložit program jednání. Rada je usnášeníschopná, když ~~jeou~~ **přítomny je přítomna** nejméně 2/3 1/2 členů Rady. Rada je usnášeníschopná v jakémkoliv počtu členů po uplynutí 1 hodiny od původně stanoveného začátku. V takovém případě se smí usnášet pouze na základě původně stanoveného programu.
- D) Rada rozhoduje prostou většinou přítomných členů.
- E) Členství v Radě JTP je čestná funkce.

III. Výkonný výbor JTP

- A) Výkonný výbor JTP řídí běžnou agendu JTP mezi zasedáními Rady JTP a je jí za svá rozhodnutí odpovědný.
- B) Výkonný výbor JTP tvoří: statutární zástupci podle čl. 10, bodu IV, šéfredaktor časopisu ToP a webmaster JTP.
- C) Výkonný výbor JTP se schází zpravidla jednou za dva měsíce podle předem dohodnutého časového plánu.
- D) Výkonný výbor JTP rozhoduje prostou většinou hlasů.

IV. Statutární orgány

- A) Statutárními zástupci JTP jsou předseda, místopředseda, výkonný tajemník a pokladník a jednají každý samostatně.
- B) Statutární zástupci JTP jsou odpovědní Radě JTP.

Čl. 11 Sekce JTP

- A) Členové JTP se mohou sdružovat v sekcích podle územního, profesního nebo dalšího zaměření. Tyto sekce nejsou právními subjekty.
- B) Sekce si vypracují vlastní statut, který schvaluje Rada JTP. **Sekce, které mají více než 20 členů, si volí mluvčí, kteří po schválení Radou JTP vystupují na oblastní úrovni jako mluvčí JTP. Mluvčí je členem Rady JTP.**

Čl. 12 Informace členům

JTP průběžně informuje členy o dění v organizaci. K tomuto účelu vydává zpravidla **vedený redaktorem**.

Čl. 13 Hospodaření

- A) **JTP vede účty u peněžních ústavů v České republice.** Finanční prostředky spravuje pokladník a další členové pověřeni Radou JTP.
- B) Zdroje příjmů:
 - roční členské příspěvky
 - dary, dědictví, dotace, subvence, úroky a jiné příjmy
 - příjmy z hospodářské, ediční, poradenské a zájmové činnosti JTP.
- C) **Majetek JTP spravuje pokladník.**

Čl. 14 Zánik JTP

JTP zanikne, pokud o tom rozhodne Shromáždění členů 2/3 většinou. Současně s rozhodnutím o zániku JTP musí být rozhodnuto o majetku JTP, který musí být poukázán na charitativní účely.

Čl. 15 Platnost stanov

Stanovy se změnami přijatými řádným Shromážděním členů dne ~~15. prosince 2003~~ **7. března 2009** nabývají účinnost dnem evidování u příslušného oddělení ministerstva vnitra.

ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA A PŘEKLADATELE

§1

Ve smyslu tohoto etického kodexu je profesionální tlumočnická osoba, která za úplatu převádí nezaměnitelnými prostředky smysl výpovědi mluvčího z výchozího jazyka do jazyka cílového. Výsledek tvůrčí práce tlumočnicka je novou hodnotou, která má povahu duševního vlastnictví.

§2

Ve smyslu tohoto etického kodexu je profesionální překladatel osoba, která za úplatu převádí nezaměnitelnými prostředky smysl písemné výpovědi mluvčího z výchozího jazyka do jazyka cílového v písemné podobě. Výsledek tvůrčí práce překladatele je novou hodnotou, která má povahu duševního vlastnictví.

§3

Tlumočnicka a překladatel je vždy a v plné míře vázán služebním tajemstvím, které nesmí vyzradit nikomu a které se týká všeho, co se tlumočnicka a překladatel dozví při své činnosti u neveřejných jednání a překladů.

§4

Tlumočnicka a překladatel důvěrné informace nikdy nezneužívá.

§5

Tlumočnicka a překladatel zásadně přijímá pouze ty závazky, které odpovídají jeho schopnostem a přípravě. Za výsledek své práce nese plnou morální odpovědnost.

§6

Tlumočnicka a překladatel odmítne vykonávat takovou činnost a zdrží se takového jednání, které by mohlo poškodit důstojnost jeho povolání.

§7

Tlumočnicka a překladatel zásadně projevuje solidaritu se svými kolegy.

§8

Tlumočnicka a překladatel zprostředkuje jinému tlumočnickovi nebo překladateli tlumočení nebo překlad vždy bezplatně.

§9

Výkon povolání nezkracuje tlumočnicka a překladatele na jeho osobních lidských a občanských právech a nesmí být na újmu jeho důstojnosti.

Příloha 9: Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

1.12. ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Č. j.: ÚOHS-S0381/2017/KD-16394/2018/853/PH.
6. 2018

Brno: 13.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0381/2017/KD, zahájeném dne 3. 10. 2017 z moci úřední ve smyslu § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., ve spojení s § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., **jehož účastníkem je:**

Jednota tlumočnicků a překladatelů se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676,

vydává v souladu s § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., toto

1.13. ROZHODNUTÍ

Účastník řízení, spolek **Jednota tlumočnicků a překladatelů**, se sídlem
XXIII

Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, tím, že nejpozději pro rok 2007 až pro rok 2017 vydal a zveřejnil tarify za tlumočení a překlad v časopisu ToP (tlumočení-překlad), vydal a uplatňoval zakázané a neplatné rozhodnutí sdružení soutěžitelů, které mělo za cíl narušení hospodářské soutěže na trhu tlumočení a překladu na území České republiky. Tímto jednáním účastník řízení porušoval v období nejméně od 1. 1. 2007 do 3. 10. 2017 zákaz stanovený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., a spáchal přestupek dle § 22a odst. 1 písm. b) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb.

1.14. II.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., se účastníku řízení, spolku **Jednota tlumočnicků a překladatelů**, se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, **plnění rozhodnutí sdružení soutěžitelů popsaného ve výrokové části I. tohoto rozhodnutí do budoucna zakazuje.**

1.15. III.

Dle § 22a odst. 1 písm. b) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., se účastníku řízení, spolku **Jednota tlumočnicků a překladatelů**, se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, za porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb.,

o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., popsané ve výrokové části I. tohoto rozhodnutí **ukládá pokuta ve výši 144.000,- Kč** (slovy: sto čtyřicet čtyři tisíc korun českých).

Uložená pokuta je splatná do 90 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

1.16. IV.

Podle § 20 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., se účastníku řízení, spolku **Jednota tlumočnicků a překladatelů**, se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, ukládá toto **opatření k nápravě:**

Informovat prokazatelně ve lhůtě do 30 dnů po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí vhodným a účinným způsobem všechny členy spolku **Jednota**

tlumočnicků a překladatelů, se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, o tomto rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

O splnění tohoto opatření k nápravě je spolek **Jednota tlumočnicků a překladatelů**, se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, povinen informovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě nejpozději do 15 dnů od uplynutí lhůty k jeho splnění.

1.17. V.

Dle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., ve spojení s § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, spolku **Jednota tlumočnicků a překladatelů**, se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Nové Město, 110 00 Praha, IČO 00505676, ukládá povinnost **uhradit náklady řízení paušální částkou 3.500,- Kč** (slovy: tři tisíce pět set korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí. Celý dokument je možné si přečíst na webové stránce [ÚOHZ](#)

